

BIBLIOTHECA
UNIV. IAGELL.
CRACOVENSIS

588321

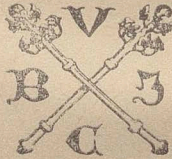
cat.komp.

Mag. St. Dr.

1

35 210

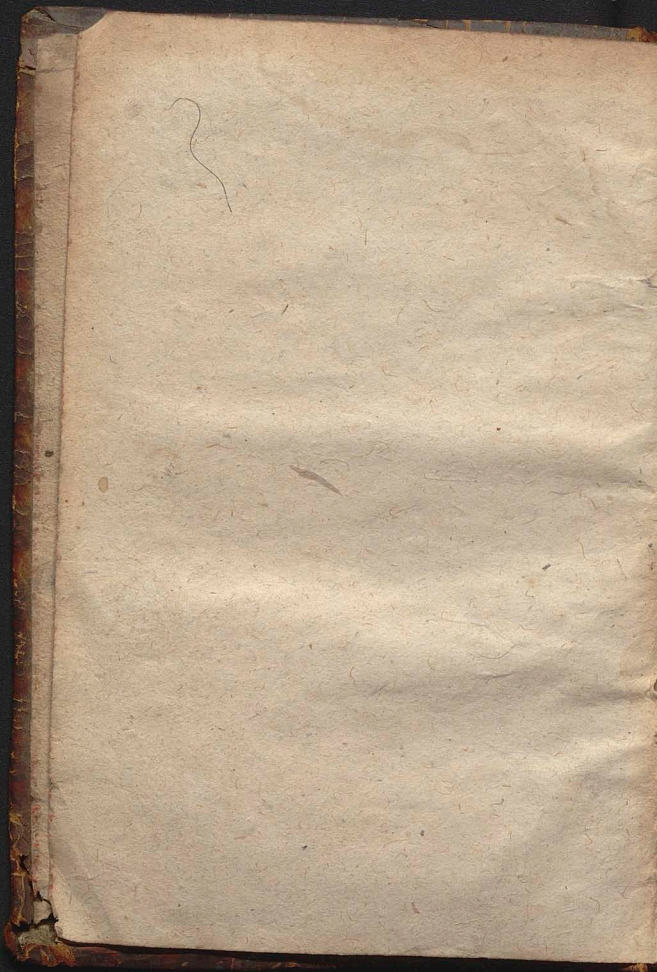
Mag. St. Dr

588321

2146

Cherry

CONSTITUTIONES

E T

EXERCITIA

SPIRITUALIA

CLERICORUM SÆCULARIUM
IN COMMUNE

VIVENTIUM

APPROBATA

A SANCTISSIMO DOMINO

NOSTRO

INNOCENTIO

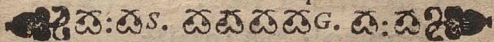
PAPAE XI.

Juxta Exemplar excussum

ROMÆ,

In Typographia Reverendæ Ca-
meræ Apostolicæ.

Cum Fucultate Superiorum.

Deinde verò Reimpressum

LEOPOLI

Typis Confraternitatis SSS, TRINITATIS

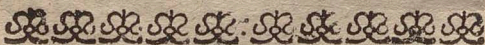
cū Priv: Sac: Reg: Majestatis 1731.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendis. P.
Sacri Palatij Apost: Mag.

I. de Ang: Archiep: Urb: Vicesg.

IMPRIMATUR,

Fr. Raymundus Capisuccus
Ordinis Præd: Sac: Pal:
Apostol: Magist.

BIBLIOTECA
UNIV. MICHAEL
CRACOVENSIS

588321I

BEATISSIME
PATER.

ASTORALIS
solicitude, &
animarū pre-
tioso Sanguine

Salvatoris Noſtri Redemptarum cu-
ra plurimis ex capitibus inter tam
varia Chriſtianaē pietatis opera, tan-
quam ex ſine præſtantiffima, ex oc-
cupatione Sanctiffima, ex neceſſita-
te cuius Chſtiano gratiffima elucet;

eò; quod fideles per eam à putre-
 dine peccatorum virtute divinâ li-
 berati, & ad Episcopum ac Pasto-
 rem animarum nostrarum JESUM
 CHRISTUM conversi, securè ad bea-
 tam illam ac cælestem vitam dedu-
 cantur: quam S. Chrysoſtomus lo-
 quens ait: *ſi quis voluerit DEO com-
 mendatus eſſe, curam habeat ovium il-
 lius, publicamque querat utilitatem,
 fratrum ſuorum ſaluti proſpiciat; nullum
 enim officium hoc DEO charius eſt; eſt
 verò & aliud admirabile curæ hujus
 encomium, quòd per eam, & curæ
 hujus amatores id præſtetur Chriſto
 in terris, quod ab ipſo in cælis qui-
 vis ſe conſecuturum ſperat Chriſti-
 anus, nempe æterno immortalita-
 tis gaudio perfundi; curam enim
 gerere paſtorales, eſt in eodem, quo
 Chriſtus perfunctus eſt, officio ver-
 ſari, eidem collaborare; gaudium*

Chri-

5

Christi in se excitare, & Christo gaudium dare; Ipsomet attestante, dum ait: *hæc locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur*; rectè hinc infert S. Dionysius Areopagita, dum inquit: *Divinarum omnium perfectionum divinissima est, DEI cooperatorem esse in reductione animarum ad Creatorem.* Ex quòrum omnium consideratione, Beatissime Pater, ad Sanctitatis Tuæ pedes nos humillimi Sacerdotes & Clerici ad collaborandum adjuvante divinâ gratiâ in hac Pastoralis curâ ex toto corde provoluti nos sistimus, quia majus gaudium Sanctitati Tuæ in tot curis, in tantis occupationibus & tam ardentibus desiderijs afferri non posse vel ideò credimus, quia ipsæ Tuæ primæ Apostolicæ literæ in universali Jubileo per communes Christianitatis preces Sacerdotes & bonos animarum

rum curatores à DEO mitti ardentissimè deposcunt. Et jure meritò de Tuâ pastorali sollicitudine pro universâ Christianitate tanquam à te dictû affirmatur; Quod Eminentissimus quondam Ioannes Philippus Archiepiscopus Moguntinus (cujus pia & exemplaris conversatio, uti & singularis prudentia in regendo, in toto Romano Imperio notissima sunt, uti & ab ipsamet Sanctitate Tua etiamnum commendantur) de semetipso fatebatur, inquiens: salus æterna gregis à DEO Nobis commissi sollicitudinem nostram jugiter extimulat, ut eidem præfici curemus pastores, à quibus & verbo & exemplo ritè pascatur, atq; sic ad omnem honestatem morum, & pietatem Christianam suaviter inducatur &c. quatenus per hoc non tam ipse tibi gaudere, quàm effi-
cere

cere posses, ut Christiani veri Apostolorum & Christi Domini imitatores effecti verbum veritatis cum gaudio Spiritûs Sancti exciperent, & hoc pacto illi gaudium in terris dare studerent, à quo in cœlis gaudium expectare credunt æternum. Sicut proinde Salvator Noster verba quæ acceperat Sanctis Apostolis dans, leges & constitutiones de Regno DEI præscribens tradidit, & sic in salutem mundi illos misit: Ita nos cum lege illa Evangelica à Salvatore Nostro præscriptâ Constitutiones à Ven: DEI Servo Bartholomæo Holzhausero &c. DEI, uti confidimus, impulsu conscriptas, à memorato Archipræfule Moguntino summo studio ac ardentî zelo primis typis mundo propositas, & in animarum salutem omnibus in suo Archiepiscopatu pro singulari tanti principis in bonos pastores

affectu commendatas accepimus, &
 à Tua nunc Sanctitate cum totius
 Instituti nostri singulari gaudio con-
 firmatas cognovimus, ita easdem
 Romanis typis exculas ad pedes
 Sanctitatis Tuæ humillimè præsen-
 tando ideo deponimus, quia ex ea-
 rum observatione Tibi totiq; S. R.
 Ecclesiæ, ex eo capite gaudium af-
 ferendum speramus, quòd gaudium
 sit Christo, si fructus Apostolicus, si
 verborum ab ipso datorum canon,
 à generatione, in generationem
 transmittatur; pro quibus omnibus
 cum Gratia DE I fideliter præstan-
 dis uti nos liberè consecravimus,
 pacto obligavimus, juramento uni-
 vimus, sic à Tua Sanctitate Aposto-
 licam Benedictionem submissimè
 flagitantes, omnem fidelitatem Tibi;
 & S. R. Ecclesiæ, uti & Rev: DD. loco-
 rum Ordinarijs promittimus, in fide-
 litate diligentia in diligentia curam,
 in

in cura veritatem, in veritate unitatem, in unitate pacem, in pace gaudium Christi hinc in terris sectaturi, alterius verò vitæ communia omnibus Sanctis gaudia sperantes, qui sumus & manemus Sanctitatis Tuæ.

Humillimi Sacellani

Sacerdotes & Clerici Sæculares

in communi viventes.

A5

INNO.

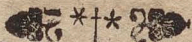
INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

CREDITÆ Nobis divinitus Apo-
stolicæ servitutis ratio postulat,
ut salubria Christi fidelium in sortem
Domini vocatorum Instituta, exqui-
bus uberes in Ecclesia DEI bonorum
operum fructus assiduè provenire no-
scentur, ac Constitutiones pro felici,
prosperoq; illorum regimine, &
progressu, piè prudenterq; factas A-
postolici muniminis præsidio robore-
mus. piàque illorum studia favori-
bus, & gratijs decoremus, sicut ad O-
mnipotentis DEI gloriã, & animarũ
salutem expedire in Domino arbitra-
mur. Exponi siquidem nobis nuper
fecerunt dilecti filij Clerici Sæculares
in communi viventes, quod Anno
M. DC. XL. operã tunc in humanis
agen-

agētis Bartholomæi Holzhauser Vi-
carij tunc existentis Episco. Chie-
menfis in Bavariâ, ac ad Sanctum
Joannem in Leoggenthal Decani in-
choatum fuit eorum Institutum, quod
DEO opitulante in alijs Diœcesibus,
& Provincijs in dies usq; in præsens
adeo excrevit, ut non tantum à bono
memor: IOANNE PHILIPPO dum vixit
Archiepiscopo Moguntino, Sacri
Romani Imperij Principe Electore;
sed etiam ab alijs pluribus Archiepi-
scopis, & Episcopis fuerit in eorum
Diœceses receptum, & expressè ap-
probatum, ac ab iisdem per proprias
litteras, prout etiam à Charissimo in
Christo filio Nostro LEOPOLDO Roma-
norum Rege in Imperatorē electo, &
à bonæ pariter memoriæ MAXIMILIA-
NO PRIMO, & FERDINANDO MARIA dum
vixerunt utriusque Bavariæ Ducibus,
ejusdem Sac: Rom: I. Principibus
Electoribus, huic S. Sedi Apostolicæ
in-

instantissimè commendatum extiterit. Cùm autem sicut eadem expositio subjungebat, Institutum prædictum sub immediata jurisdictione Ordinariorum, ac directione unius Supremi Præsidiis, prout modò dicti Exponentes eisdem subsunt, omni prorsus exemptione seclusâ, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum Exponentium, & Instituti hujusmodi directione, rectaq; juventutis institutione nonnullæ Constitutiones factæ fuerint, quæ per Congregationem nonnullorum ex Venerabilibus Fratibus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super hoc negotio à Nobis specialiter deputatam, revisæ, & in nonnullis correctæ fuerunt, ac in unum volumen redactæ, tenoris, qui sequitur: videlicet:

CON-

CONSTITUTIONES
CLERICORUM SÆCULA-
RIUM In COMMUNE
VIVENTIUM.

PROOEMIUM.

FInis hujus Vitæ Clericalis non est
novū institutum, aut Religionē
introducere; sed ipsummet Statum
Clericalem & Ecclesiasticū à Christo
fundatū, & ab Apostolis observatū sub
immediata RR. Ordinariorū potestate
omni prorsus exēptione seclusā pure
amplecti. Ut verò primæva, ac genu-
ina prædicti Statūs, honestas tutius &
sanctiùs conservetur, Sacerdotes hu-
jus Vitæ juxta antiquos Ecclesiæ Ca-
nones, secluso fæminarum consortio,
bini, terni, vel etiam plures, simul
sub privatâ, & æconomica quadam
unius Superioris directione, ac inspe-
ctione vivent; & bona sua Ecclesia-
stica in communes pios usus confe-
rent: atq; sic & privatam suam. & a-
nima-

animarum sibi commissarum æternam salutem gnauiter promovere studebunt, prout sequentes Constitutiones in certa capita digestæ, uberiùs explicant.

Illud porrò sibi persvadeant, se jurisdictioni Ordinariorum, in quorum Diocesibus pro tempore beneficia, vel domicilia obtinuerint (seclusâ omni exemptione) semper manere subjectos: Quorù proinde, uti & præcipuè ipsius Sanctæ Romanæ Catholicæ Ecclesiæ Matris nostræ Dogmata, Jura, Decreta, & consuetudines; pro viribus observabunt, atq; defendent, quemadmodum à Clericis ea observari, & defendi par est.

Cæterùm Constitutiones hujus vitæ Clericalis in sex partes præcipuè dividuntur. Prima est de cura propriæ salutis, & profectûs in spiritu. 2. De communitate bonorum. 3. De fraterna cohabitatione. 4. De separatione mulierum. 5. De obedientia. 6. Deniq; de cura animarum.

DE CURA PROPRIÆ SALUTIS, ET PROPECTUS IN SPIRITU.

I.

CUM fides sit fundamentum, & initium salutis æternæ, sublatō omnī proprio iudicio, captivantes intellectū suum in obsequium fidei JESU Christi, teneant promptam, ac paratam voluntatem omnibus iis fidē, ac obedientiam præstandi, quæ vera Christi Sponsa, ac S. Mater nostra, Romana Orthodoxa, Catholica Ecclesia, credenda, aut facienda declaravit, vel imposterum declarabit.

II.

Per rectam intentionem in omnibus suis actionibus sincere gloriam Creatoris sui spectent, curentq; quantum in se erit, non solum seiplos, verum etiam omnes alios, ad servendum Divinæ majestati excitare propter Ipsammet, & propter nimiam charitatem, qua prior dilexit nos, neq;

in ulla re se ipsos quærant, sed in omnibus creaturis, quemadmodum & in semetipso, Creatorem suum, & omnes in illo diligant.

III.

Unusquisq; perspectas habeat animi sui propensiones, & antevertere noverit tentationes, opponendo ipsis remedia, quæ quivis sibi cum divina gratia comparare, & in promptu habere laborabit, inflectendo se ad ea, quæ sunt contraria peccatis, & profectui spiritûs conducunt; ut si quis animadverterit, se ad superbiam, aut iram, aliamve passionem esse propensum, is exerceat se in rebus abjectioribus, & quærat, ea, quibus patientiam exercere, aut alij vitiosæ propensioni resistere possit.

IV.

Ad virtutes solidas hominis sui interioris pro viribus enitantur; præcipue verò studeant in sui ipsius cognitione

tione, veraque abnegatione, & Christiana simplicitate, in humilitate, patientia, & charitate, timore DEI, cū prudentia & discretione plurimū excellere.

V.

Propter amorem Christi Salvatoris sui libenter debent ferre injurias, persecutiones, contumelias & quævis opprobria, imò ex animo gaudere, si gratis odio, habuerit eos mundus, & contempserit: quæ omnia eò ardentius complectentur, quòd sciant ijsdem insignibus Dominum & Magistrum suum fuisse spectabilem.

VI.

Cū ex sola voluntatis affectione (quantumvis etiam spirituali) vel subita boni, verive apprehensione ad agendum, vel omittendum præcipitanter, & quā datā portā, ruere, maximè semper sit periculosum, ideo affectus suos, etiam spirituales, ita refrenent, ut neq; in agendo, neq;
in

in loquendo sint inconsiderati, aut præcipites. sed re prius in oculis DEI discussâ, pensent, quæ honestas, utilitas, necessitas, & veritas rebus agendis, vel omittendis subsit, quæve cõmoda aut incommoda ex ijs sint nascitura.

V I I.

Temperantiam in cibo, & potu, ad majus DEI obsequium, & perfectiorem carnis subjugationem, unicè cordi habeant, & sancte semper cõentur observare. Hinc convivia, quantum fieri potest, domi forisq; evitent: si verò humanitas, vel Christiana charitas subinde aliud prudenter suaserit, ex Superioris arbitrio stabit, quid hac in re cum ædificatione permittendum sit; nemo proinde hinc citra iussionẽ se ingerat, aut proprio motu aliquod convivium accedere præsumat.

V I I I.

Quando itinerantur, apud hujus

vitæ Sacerdotes divertant, quòd si in eorum defectu diversorium aliud eos capere necesse fuerit, memores sobrietatis, & frugalitatis, diligenter caveant, ne cibi, & potûs abusu, animæ puritati, & proximorum ædificationi aliquid officiánt.

I X.

Quia otium pulvinar Diaboli, & vitiorû carnis, aliorumq; plurimorû malorum mater esse noscitur; omni modò sibi prospiciant, ut semper etiã extra statutas exercitationes ordinarias, honesta aliqua actione sint occupati, quam singuli pro capacitate sui ingenij, & superiorum directione suscipiant.

X.

Statutis Exercitijs diligenter suum tempus tribuant, uniformitatem omnes servent, & semetipsos utiliter de die in diem in sincerum servitium Divinæ Majestatis impendant: hinc quantumvis aridi sint, & desolati, fortiter nihilominus iisdem insistant,

sci;

scientes, etiam absq; stipendio cælestium consolationum, voluntati Divinæ obsequium rationale præstare. ejusque providentiæ, & nutui, perfectâ quadam voluntatis suæ cum divinâ conformatione, in omnibus sese subijcere; quare cōstanter pergāt, & ad devotionem in quibusvis difficultatibus se jugiter excitent.

X I.

In suis spiritualibus exercitationibus viæ ordinariæ, secundum communes prudentiæ, & discretionis regulas, insistant omnes; &, ut se contra dæmonis illusiones tueantur, Superiorum, & Confessoriorum ductum sequantur; norintq; modos, tentationes, & insidias maligni spiritûs vitandi & superandi.

X I I.

Ad majorem in spiritu profectum, aut saltem ad necessariam illius conservationem, omnes quotidie in meditationem, secundum exercitium
trium

trium animæ potentiariū, vel asceticam lectionem, ad minimum per mediam horā post matutinas preces incumbant, ad quam se pridie vespere per horæ quadrantem præparaverint, eam potissimum ex vita Christi, & Sæctorum materiam seligentes quā sibi singuli magis profuturam existimabunt.

XIII.

Asvescant omnes quotidie celebrare, & ita vivere, ut dignè celebrare possint; idcirco summò studiò contentur conscientiam suam, ab omni, etiam minima, labecula mundā servare; mortalem culpam plus, quàm faciem colubri formidantes. In hunc finem ad minimum semel in septimana sua peccata integrè confitebuntur idq; alias toties facient, quoties necesse fuerit, & quotidiana tantorum mysteriorum tractatio requisiverit.

XIV.

Ubi non est Chorus, Breviarium

Ro-

Romanum aliasq; præces consuetas, una cum conscientiaë examinibus simul eodem loco & tempore, cum debita attentione, & devotione, in Creatoris sui laudem persolvere allaborent.

XV.

Lectiõni, studio, ac meditationi Sacrarum Scripturarum eã sedulitate, ac frequentia inuigilabunt, ut huic tam sancto exercitio, ultra tempus matutinaë meditationis, vel lectiõnis supra nominatum, saltem unã adhuc horam quotidie impendant, & ad maiorem fructum inde percipiendum Sanctorum Patrum, probatorumq; Interpretum explanationem desuper adhibeant.

XVI.

Præter statuta Exercitia quotidiana, omnes, & singuli cujuscunq; Districtus Sacerdotes, in loco à Superioribus assignando, quot annis relectioni spiritus sui per certos dies vacabunt; ad quam etiã extra hoc præscri-

scriptum parati esse debent, quando eam Superiores illis, aut utilem, aut necessariam esse iudicaverint.

XVII.

Non solum æquo animo accipiant, si ad majorem in virtutibus progressum, proprii defectus ipsis à Superioribus fuerint intimati; verum etiã ad aliorum correctionem viam sternant: quare si quis grave delictum, aut tentationem, vel ejus periculum in altero notaverit, de hoc Superiorem vel fideliter moneat, vel saltem desuper interrogatus veritatem aperiat, ut ipse pro paterna in suos cura periclitantibus convenienti remedio possit succurrere.

XVIII.

Caveant Sacerdotes sese negotijs sæcularibus, alijsq; rebus ad se non pertinentibus immiscere, & si quam causam civilem habuerint, sublimioris statûs sui intuitu in judicio personaliter non compareant, sed utantur

Pro-

Procuratore ; quod si verò urgente necessitate, causam viduarum, pupillarum, aliarumq; miserabilium personarum suscipere charitas svaserit, non faciant id absq; licentia Superiorum ; in ijs autem suo duntaxat consilio adjuvandis, memores sint modestiæ, & erga partes litigantes reconciliandæ charitatis.

De Communitate bonorum.

XIX.

Communitas bonorum hujus vitæ Clericos & Sacerdotes obligat, ut redditus suos Ecclesiasticos, quocunque titulo obvenientes quorum tamen libera dispositio de jure ad ipsos pertinet, in communes pios usus cōferant, collatione stabiliter in vita, & post mortem duratura: (salvis juri- bus Sacræ Sedis Apostolicæ & RR. DD. Ordinariorum) quam eò ipso facere censentur, dum vitæ huic cōmuni se aggregant. Hanc porrò cō-
muni-

munitatem bonorum eò ardentius
 coli decet, quòd Christus Dominus
 cum Apostolis suis eam tenuerit, in
 Ecclesia Dei diu viguerit, & sacri
 Canones tam sanctè ad eam horten-
 tur. Igitur in Authorem vitæ JESUM
 Christum iugiter respiciant; & me-
 mores, se, ad vendicandam veram
 libertatem filiorum Dei, & adipiscen-
 das divitias gloriæ ejus, totum the-
 saurum suum in Cruce Domini su-
 spendisse, laborent omnem affectum
 & inordinatam animi sollicitudinem
 erga res temporales sic extirpare, ut
 solus Christus Crucifixus, velut sum-
 mum bonum, uniuscujusq; præcor-
 dia abundanter impleat.

XX.

Quapropter, ut in majore pace
 domestica, & quiete animi, Deo, si-
 bi, proximo vacare, & vivere pos-
 sint, ubi plures simul habitant, unus
 eligatur, qui beneficiorum, & fun-
 ctionum Ecclesiasticarum redditus è

manibus Sacerdotum sibi cohabitantium recipiat, & singulorum necessitatibus ex æquo prospiciat, atq; de receptis, & expensis suo tempore Superiori ordinatam rationem reddat:

XXI.

Habitatio, victus, vestitus, lecti, pro diversitate locorum uniformiter sic accomodentur, quemadmodum servos & Ministros Dei, & Ecclesie decet; infirmorum tamen semper habita ratione. Sinè expresso consensu Superioris nihil de uno in aliud domicilium transferatur: hinc caveant hospites, itinerantes, aut qui aliò commigrant, ne quid, sive ex Bibliotheca libros, sive ex domo alias quascunq; res, clanculum, & pro litu suo, secum accipiant, ob confusiones, & incommoda, quæ ex proposito consequuntur.

XXII

Qui Parentes, fratres, & sorores
in

in necessitate constitutos habent, œconomiam suam ita instituant, & vivant, ut eos charitativè iuvare possint; ubi verò beneficiorum tenuitas id non patitur, ex dispositione Superioris defectus aliunde supplebitur. Illi autem, qui ab eiusmodi onere iuvandorum parentum, fratrum, sororum liberi sunt, ne arbitrentur rapinam id, quod ad obsequium pietatis, & necessitatis, in suorum confratrum parentes, fratres, & sorores, ab eodem Superiore commendatos expenditur, verùm sibi persvadeant, (cùm charitati fraternæ omnia sint communia) in suos impendi: unde, qui non habent parentes, fratres, vel sorores in necessitate constitutos, sint tanquam habentes, gratiasq; Deo agant, quod hac libertate eos donârit.

XXIII.

Cæterum Communitas bonorum hujus vitæ Clericalis, prout supra insinuatum, procedit solummodo de

bonis intuitu munium, functionum ac reddituum Ecclesiasticorum quomodolibet quæsitis: bona autem patrimonialia sub libera cujusq; dispositione relinquuntur; cum hoc tamen moderamine, ut in ijs dispensandis prima, ac potissima pauperum consanguineorum ratio habeatur: bono nihilominus communitatis nostræ Clericalis non præteritò Ad evitandam verò omnem in hac disciplina Clericali, & pæce domestica confusionem, & alia incommoda, hujusmodi dispositiones patrimonialium diligenter consignentur, & Superiori, quoties ipsi videbitur, desuper ratio reddatur: lites verò, si quæ super dictis bonis patrimonialibus movebuntur, non à Sacerdotibus in persona, multò minùs nomine communitatis, sed per procuratores coram Tribunalibus agentur.

De Fraternali cohabitatione.

XXIV.

Duo, tres, vel etiam plures Clerici, pro locorum qualitate (conformiter antiquis Ecclesiæ Canonibus) eadem in domo, ac mensa piè, sobriè, castè & fraternè cohabitent; nec facilè aliquis solus exponatur, nisi locorum distantia postulet, eaq; sit parochialium proventuum tenuitas, ut duo cohabitare non possint: tales verò soli exponantur, qui eam vitæ morumq; constantiam probaverunt, ut solitudo nihil periculi secum trahere meritò credatur.

XXV.

Ut autem hujus vitæ socialis disciplina, vitatō otio, sanctius continetur, & simul major proximo utilitas accrescat, teneros adolescentes in bonis moribus, & literis, eousq; informabunt, prout singulorum ca-

pacitas, opportunitasq; locorum permiserit.

XXVI.

Ne tamen ipsi Clerici notitiam studiorum Theologicorum, & Controversiarum in scholis acquirant deperdant, sese, etiam postquam ad animarum curam, aliasq; functiones Clericales applicati fuerint, in prædictorum studiorum exercitio diligenter occupabunt, & subinde in loco ad hoc deputando, per repetitiones & conferentias desuper instituendas, aliquod suæ industriæ, ac profectûs specimen exhibebunt.

XXVII.

Fraternam charitatem, & unionem sedulò observare nitantur, supportantes se mutuò in charitativa patientia, & infirmitatis propriæ recordatione; quemadmodum nos, & totum mundum in peccatis innumera divina bonitas benignissimè sustinet.

XXVIII

XXVIII.

Quilibet Sacerdotum, quavis hebdomadale pro Summo Romano Pontifice, & occurrentibus Sanctæ Ecclesiæ necessitatibus, nec non pro incremento hujus vitæ Clericalis, & singularibus ejus Benefactoribus unam Missam faciat: mensura verò sacra duo (unum quovis in loco pro ejusdem Ordinario, alterum pro defunctis Confratribus, & Benefactoribus) à singulis celebrentur. Quotiescumq; etiam continget aliquem ex dictis Confratribus è vita decedere præter consuetas exequias, quæ in sepulturæ loco peragentur, quivis Sacerdos; hujus vitæ, pro salute animæ ejusdem, tria Sacra legat; preces, & alia pietatis opera uniuscujusq; libertati relinquuntur.

De seperatione mulierum.

XXIX.

Cùm Sacerdotes quotidianum

Christi Domini receptaculum sint, arctissimam castitatis custodiam omnes habeant, evitendo Angelicam puritatem imitari; ad quam obtinendam portas sensuum occludere, omnesq; occasiones, & privata cum mulieribus commercia diligentissime fugere studeant.

XXX.

Quare nullæ mulieres cum hisce Sacerdotibus in eadem domo habitent; sed quantum fieri potest, in administratione domûs & culinæ, opera virorum utantur, si tamen familiæ rusticæ, vel alia inevitabilis necessitas, mulierum famulitium requirat; matres, vel sorores, si haberi possint, vel saltem tales suscipiantur, quas vitæ, morumq; honestas commendat; eâ nihilominus separatione factâ, quæ Superioribus videbitur fore sufficiens, & necessaria.

De Obedientia.

XXXI.

Viam regiam sanctæ illius obedi-
entiæ omnes teneant, quam loco-
rum Ordinariis exhibere Clerici Sæ-
culares communiter tenentur: quem-
admodum hæc vita Clericalis ab o-
rigine sui, sine exemptione, illorum
Jurisdictioni se subiiciens sanctè ser-
vavit, & servare deinceps perpetuò
debebit. Præterea omnibus, & sin-
gulis dictæ vitæ constitutionibus, ac
omnibus illis, quæ eorum Superiores
rationabiliter in Domino mandave-
rint, circa actiones, & functione
suas privatas & œconomicas, perfes-
ctam, quandam obedienciam, non-
solum opere, verum etiam volun-
tate, & intellectu, præstare pro vi-
ribus enitantur; salvâ semper in o-
mnibus Ordinariorum authoritate,
& Jurisdictione.

B5

XXXII

XXXII.

In obtinendis, vel retinendis beneficiis non proprium suum arbitrium, vel commodum spectantes; promptum semper, & paratum animum habeant, vel manendi, vel alio eundi; sic tamen, ut in acceptance, ac dimissione, seu renuntiatione ejusmodi beneficiorum, ordo debitus, & uniuscujusq; Diocesis consuetudo semper observetur.

XXXIII.

Secundùm subordinationem superioritatis, & inferioritatis unusquisque in conversatione sua, vel officio, ab alio se dirigi patiatur: si quis tamen fortè irrationabili, & indiscreto imperio gravetur, ad Superiorem recurrat; qui pro sua discretionem in Domino remedium afferet.

XXIV.

Superioribus suas necessitates candidè aperiant, & amotis suspitionibus,

bus, eorum dicta, & facta, ita accipiant, ut semper in meliorem partem interpretentur, etsi propriae voluntati, & iudicio contraria esse videantur: maximè verò caveant murmura, & factiones contra Superiorum dispositiones excitare; hæc enim mutuam charitatem scindunt, bonum regimen disturbant, & instar pestis corpus vitesq; Communitatis inficiunt, ac divino spiritui adversantur.

De cura animarum.

XXXV.

Cùm pro nostræ vocationis scopo habeamus, juxta normam SS, Canonum (quo ad ejus fieri poterit) & vitæ Ecclesiasticæ honestatem, puritatemq; vivere, & simul per functiones Parochiales Dei honorem, & salutem animarum, sincerè atq; vigilantè, cum propriae perfectionis studio, per Dei gratiam promovere;

idcir-

idcirco Sacerdotes hujus vitæ singulari industriâ dictam animarum curam exercebunt, & quidem eâ ferventi charitate, ac solitudine, ut neq; in verbo, neq; in opere, aut exemplo bono aliquid desideretur, quod ad oviculas sibi concreditas, etiam cum extremo vitæ periculo, ritè pascendas conducere possit.

XXXVI.

Sacramentorum itaq; administrationem, Sacrarumq; Cæremoniarum functiones, cum decenti gravitate, & veneratione peragant. Ritus etiam ubiq; illos observent, quos Romana Ecclesia, & locorum Ordinarij præscripserint.

XXXVII.

Ad frequentem usum Sacramentorum, Pænitiæ, & Eucharistiæ populum fervidè adhortentur; necessitatem, vim, & effectus eorum explicandò; maximè verò invigilent, ut ægroti Sacro Viatico, & extrma
Unctio.

Unctione maturè provisi, ex hac vita decedant.

XXXVIII.

In prædicando Evangelio Christi, solius Dei gloriam, & animarum salutem spectantes, ab omni invectivarum genere, & acrimoniâ verborum in particulares personas abstineant, neq; hominibus, sed DEO placere studeant: unde, & ostentationem, & auditorum captui minùs accommodatos conceptus fugiant; ea semper in medium proferentes, quæ pro diversitate auditorii sui, populum in veritate Christiana erudire, aut in moribus corrigere, vel in charitate, aliarumque virtutum studio magis accendere apta sint. De quibus plura infrà.

XXXIX.

In sensu simplicitatis, & veritatis Christianæ abundantes, Ecclesiæ traditiones, & Sanctorum Patrum do-
ctri-

Scripturas, præcipuè verò Sacræ Scripturæ libros summè æstimant, venerentur, & sibi familiares reddant; quos non ex propria sapientia interpretando, ad subtiles conceptus trahere, sed simpliciter ita proponere studeant, prout est utile ad docendum, ad arguendum, ad corripendum, & ad erudiendum in iustitia, & prout Sancta Ecclesia, Sancti Patres, & Theologorum orthodoxorum consensus, sanctè hætenus intellexit, & etiamnum intelligit.

XL.

Doctrina catechetica, ad rudiores, & parvulos in articulis fidei orthodoxæ, & moribus Christiano homine dignis ritè instruendos, singulis Dominicis in Ecclesiis Parochialibus uniformiter ex præscripto instituat; ut sic ex naturalibus ignorantæ tenebris ad lumen veritatis fidei, & viam sanctæ conversationis traducantur.

XLI.

XLI.

Ad hoc plurimum juvabit, si scholas vernaculas (quæ magnum, præter alia commoda non pauca, doctrinæ catechetiæ cum fructu prosequendæ præsidium conferunt) ruri non minus, quàm in civitatibus, omni studio & sollicitudine instituendas curent, frequentius visitent, & ea, quæ in catechesi dicta, vel dicenda sunt, ludimagistrum parvulos suos docere jubeant.

XLII

Ex vernaculis hisce scholis aliqui bonæ indolis parvuli ad ædes parochiales assumantur; qui Sacerdotibus ad altare inserviant, mensæ ministrent, ad eamq; Scripturam Sacram legant, canere, & latine loqui paulatim addiscant; in mysterijs quoque Christianæ fidei, timore Domini, ingenuis moribus, bonis literis, & alijs hujus vitæ Clericalis principijs instruantur; sicq; ad omnem
pie-

pietatem, & morum honestatem ab ineunte ætate, sollicitè educantur.

XLIII.

Animarum fructum plurimùm promoveri sciant, si Parochiani sincerâ charitate foveantur: hinc ægrotos frequentius invisant, eisq; cum opus erit, ad ultimam luctam ex debito salutaribus monitis assistant, & confortent: pauperum verò, pupillarum, viduarum, aliarumq; miserabilium, & afflictarum personarum singularem quandam curam habeant, earundem necessitates, & miserias, quantum fieri poterit, consiliò, operâ, solatiò sublevando.

XLIV

In parochijs suis nihil novi incipiant, nihil mutant; verùm consuetudinibus laudabiliter hætenus observatis insistant: maximè verò caveant, ne in ullam controversiam, præsertim cum Magistratibus se intro-

tromittant; nisi requisitò priùs Superiorum consiliò, & impetratò consensu.

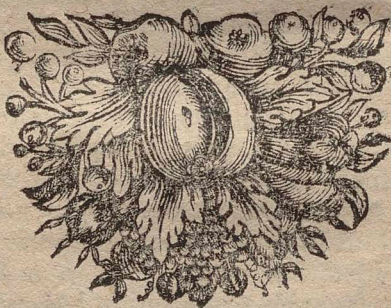
XLV

Hanc Clericorum sæcularium vitam diligent, defendant, propagent, & in vocatione suã, tanquam generosi milites in statione, quibuscunq; adversariis non obstantibus, constanter perseverent; ac pro firmiore harum Constitutionum observacione, & custodiã, quandoq; colloquia instituant, quibûs id efficiant, ne res suæ, sive spirituales, sive temporales, aliquid capiant detrimenti, & casu, quo disciplinam dissolvi, vel œconomiam periclitari deprehenderint; provido, maturoq; consiliò occurrant, quod ipsum assequantur facilius, si quis in examine privato, juxta statum, & conditionem suam, super his Constitutionibus, cum proposito emendationis, diligenter se examinaverit.

XLVI.

XLVI

Denique hæ Constitutiones sub peccato, per se loquendo, non obligant, etsi quis ad hanc vitam clericalem servandam per juramentum se adstringat. Solus autem ille pejurus censebitur, qui proprio motu se ab hujus Clericalis vitæ, & disciplinæ statu separaverit.

CON-

CONSTITUTIONES
JUVENTUTIS AD VITAM
SACERDOTALEM CLERICO-
RUM SÆCULARIUM

In Commune Vivent: Educandæ.

P R O O E M I U M

FInis hujus vitæ Clericalis est, & Clericos sæculares in Commune viventes in honestate, & disciplina Clericali conservare & ingenuos adolescentes ad eandem educare: unde qui hic aluntur firmiter sibi proponere debent, quòd Sacerdotes facti, sub disciplina hujus vitæ ad incrementum Ecclesiæ Catholicæ militare, & juxta propriam, & aliorum salutem ex professo procurare velint. Quare, qui ad hujus disciplinæ institutionem accedunt, sibi persvadeant, se verè in filios, & in membra hujus corporis suscipi: igitur seposito erga domum pater-
nam

nam & consanguineos inordinato affectu, eò magis Deum Creatorem suum, & spirituales suos parentes diligere debent, quò majora beneficia & pretiosorem vitam omninò gratis ab ipsis accipiunt. Proinde hanc Clericorum sæcularium vitam, ut veram & charissimam Matrem habeant, illius disciplinæ ex animo se submittant, tradendo personas suas, instituendas & erudiendas secundum voluntatem suorum Superiorum: maximè verò ad perfectionem debitam; & gradum quendam excellentem communitatis bonorum, dilectionis fraternæ, castitatis, & obedientiæ ab adolescentia conentur; in quibus, veluti columpis, tota structura hujus vitæ Clericalis subsistit. Porrò Constitutiones hujus juventutis ad vitam Clericorum sæcularium ritè educandæ in tria potissimum puncta dividere visum est. Primum

Primum erit de pietate Christiana: alterum de morum honestate; tertium de studiis literarum.

De Pietate Christiana.

I.

Articulos fidei Catholicæ, eorumque fundamenta animis suis firmiter imprimere; item tam Sacramentorum virtutes, quam etiam significationes sacrarum Cæremoniarum; earumque congruitates probe addiscere studeant, ex quorum deinde scientia intelligant, solam Ecclesiam Catholicam cælestis sapientiæ, & divinæ veritatis, insuper & morum laudatissimorum in terris Magistram existere, extra quam salvari impossibile sit.

II

Nosse præterea debent, mundum, carnem, & diabolum esse tres animæ

mae nostrae capitales hostes, qui viam ad Caelum tanquam latrunculi obsidentes, suis hostilitatibus efficiunt, ut tota vita hominis fit militia super terram, ad quam viriliter oportet accingi. In hunc finem sibi omnis generis practica principia, ac media facilia ex lectione, & meditatione sacra comparabunt, quibus concupiscentiae motus, aliaque tentationes eludi, & muscarum instar possint ac debeant repelli. Huic rei maximopere deservient libri priorum Auctorum, quos Pater Spiritualis singulorum captui, atque profectui idoneos judicaverit.

III.

Frequenter sibimetipsis inculcent humani generis vilitatem, vanitatem, fragilitatem, & nihilum, ut ex huiusmodi cognitione, & quotidiana experientia agnitionem sui ipsius paulatim consequantur. Item tam beneficijs

Crea.

Creationis, Redemptionis, & Sanctificationis, quàm pœnas eorum, qui iisdem abutuntur; sicut & quatuor hominis novissima perpetuò ob oculos ponant; ut sic vel ad amorem Dei, gratiâ; animi affectum, vel ad justum timorem Domini seriò impellantur, super quæ, tanquam firma Christianæ vitæ fundamenta, olim solidarum virtutum ædificium extruere oportet.

IV.

Virtutum Theologicarum, fidei, spei, charitatis; & Cardinalium prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, & justitiæ genuinam naturam practicè addiscant. Ad hæc in vera humilitate, patientiâ, abnegatione sui ipsius jugiter se exerçant, omnesq; suas actiones in vera discretionem instituere seriò conentur: maximè verò quodnam in quavis virtute medium, & quænam vitiosa extrema sint, sedulò indagent: aliàs enim juvenilis impe-

impetus, ob suam immoderatam vehementiam, experiētiā teste, facile & plerumq; ad extrema deflectit. Hic multum proderit, si quilibet aliquid temporis incerto cuidam vitio, vel particulari defectui extirpando, & virtuti oppositæ exercendæ, juxta majorem suam indigentiam & utilitatem de consilio Patris Spiritualis, vel quoties sibi aliàs visum fuerit impendat.

V

Veram indifferentiam erga omnes res hujus mundi habeant; solum illud optimum existimantes, quod à Dei, & Superiorum voluntate dimanat: proinde promptam obediendi voluntatem, quæ omnibus hanc vitam sectantibus maximè necessaria est, à juventute sibi comparabunt.

VI.

Tam primam innocentiam, quam castitatem mentis, & corporis, ut pupillam oculi, illibatam conservant

fata

Tatagant: proinde principiis obstant,
& omnes malas suggestiones sine
cunctatione ex animo eijciant.

VII.

Ad sensuum suorum tam interno-
rum, quam externorum custodiam
pro viribus attendant: maximè ve-
rò ab auditione rerum turpium, tan-
quam à facie colubri, fugiant; & si
fugere non possint, reprehendant,
vel saltem seriò apud se detestentur.

VIII.

Oculos suos ab omni curioso in-
tuitu Sexûs fæminei, aliarumq; va-
nitatum, quæ hominem fascinan-
do inquinare, vel distrahere solent,
solicité avertant. Hinc frenum ti-
moris Domini sibi iniicientes, fo-
ris, & in templo oculos ab omni in-
ordinata evagatione pro viribus co-
hibere nitantur; quod faciliùs con-
sequentur, si præsentiam Dei, & fu-
turatorum bonorum stabilitatem, re-

C

spectu

specu quorum hæc caduca vilescunt,
animò jugiter revolvant.

IX.

Turpiloquia, sicut & blasphemia,
procul arceantur; & si quis in his de-
prehensus, tertiaq; vice correptus,
emendationem effectivè non de-
monstraverit, tanquam pestis è con-
sortio innocentum eijciatur.

X

Ne rerum singularium usu ad a-
varitiæ sordes inclinentur, nemini
liceat pecunias proprias, aut res ali-
as, clandestinè, possidere; & si quis
à parentibus, consanguineis, tutori-
bus, aut quibuscunq; aliis simile
quid acceperit, non sibi seorsim re-
servet, sed in communi custodiâ Su-
periori asservandum tradet. Hinc
etsi plutei ad asservationem quarum-
dam regularum studiosæ juventutis
necessariarum, singulis permittantur
Superior tamen ad eos clavem ma-
gistræ habebit.

XI.

Singulis diebus, statim post preces matutinas, mediam horam lectioni spirituali, vel meditationi diligenter impendant; & quæ ex attenta lectione; vel meditatione notatu digna deprehenderint, cum brevi reflexione, primò memoriæ bene mandent, tum etiam in libro suo spirituali ad hoc deputato clarè, & breviter notent, ne thesauro spiritualis scientiæ defraudentur.

XII.

Quotidie, tempore, & loco sibi assignato, tremendo Missæ Sacrificio devotè intersint; & sub eodem non solum corpus, & animam, verùm etiam omnes cogitationes, verba, & opera sua Patri Cælesti per JESUM Christum in servitium offerant: & qui Officium parvum B. Virginis Mariæ necdum orant, Officium Immaculatæ

C2

culatæ

culatæ Conceptionis à S. Sede Apostolica approbatum, unâ cum Hymno S. Casimiri, pariter approbato vel approbando præcipuè pro conservanda castitate persolvant: cum verò celebrans ad Communionem pervenerit, suam quoq; spirituales Communionem (prout didicerunt) instituant.

XIII.

Qui verò in majoribus Classibus existunt, Officium Beatæ Mariæ Virginis pro incremento gratiæ vocationis Clericalis singulis diebus recitent; sic quidem, ut Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam sub Missæ Sacrificio, Vesperas verò, & Completorium, cum Matutino & Laudibus pro die sequenti, tempore pomeridiano paulò ante cænam in honorem Genitricis Dei, Reginæ, & Patronæ singularis hujus vitæ Clericalis, pro temporum diversitate, alternis vocibus recitando persolvant.

XIV.

In templo sub Missæ Sacrificio, aut Vesperis vera pietate, & modestia prælucentes, ab omni garrulitate, & strepitu, oculorum curiositate, & inordinata mentis, omniumque aliarum facultatum effusione se custodiant. Sub auditione Verbi Dei januam alienis cogitationibus præcludendo intellectum, memoriam, & voluntatem, ad percipiendum debitum fructum, Concionatoris sermoni ex animo accommodent.

XV.

Philosophiæ, & Theologiæ studiosi singulis septimanis, & majorum totius anni Festivitatibus, conscientiam suam Sacramentali Confessione expiare, & ad Sacram Communionem accedere assuescant: qui verò in humanioribus scholis existunt, saltem singulis quatuordecim

C3 die-

diebus id observabunt. Confessarijs autem confiteantur omnes, quos Superiores, vel ex hujus vitæ Clericalis Sacerdotibus, vel aliunde determinaverint.

XVI.

Post Communionem aliquantum temporis in gratiarum actionem pro tanto beneficio, aliquam affectuosam orationem, vel ore, vel mente recitando impendant; in qua omnia viscera sua, cum omnium necessitatum suarum, tam privatarum, quàm publicarum Ecclesiæ, explicatione, coram oculis divinæ Majestatis effundent, & in vulnera Christi hospitii amabilissimi abscondendo commendabunt.

XVII.

Ut ab occultis sathanæ, & naturæ vitiatæ insidiis faciliùs præserventur, ab adolescentia assvescant, non rarò cum Superioribus, Patre Spiritua-

rituali, & Confessario super statu hominis sui interioris conferre; & iisdem graviores, præsertim extraordinarios, animi sui motus, & impulsus candidè aperire, id, quod ad cognitionem, & discretionem spirituum, an ex DEO sint nec ne, plurimum prodesse dignoscitur.

XVIII

Singulis annis recollectioni spirituali, qui ejusdem capaces sunt, per aliquot dies vacabunt. Idem observetur in eorundem susceptione ad hanc vitam, antequam juramentum præstent: adjungant etiam confessionem generalem totius vitæ, nisi ante eam fecerint.

XIX.

Majores junioribus in observati-
one constitutionum, tanquam speculum veræ integritatis, pro viribus præluceant; & cogitent, se à pueri-

tia indulgentia ablactatos, jam ad veras, & solidas virtutes evocari; proinde spiritali fulgore, studiosis nempe Virtutū, & Exercitiorum hactenus præscriptorum actibus, in vera discretionem ubiq; præluere conentur.

De morum honestate.

XX.

Ad eam integritatem morum omnes & singuli pro viribus attendant, ut castigationibus non indigeant; & si deliquerint, citò contriti, & humiliati, fateantur suam culpam, atq; cum proposito serix emendationis, se Superioris arbitrio submittant, sustinentes libenter pænitentias, quæ pro qualitate delicti fuerint injunctæ; idque sine resistantia, aut murmuratione, vel frivolâ excusatione.

XXI.

XXI.

Sene&utem venerentur, & tam domi Superiores, quàm foris Sacerdotes, ac personas Ecclesiasticas quascunq; , maximè verò præceptores suos, & omnes homines, secundùm cuiusq; statûs dignitatem, ex animo venerentur, ac debitum honoris titulum impendant.

XXII.

In externis cæremoniis, quæ in modò dictæ reverentiæ signum solent adhiberi, hypocriticam pseudo-politicorum simulationem, & ineptam gesticulationem, ut pestem fugiant; è contrâ cum debita gravitate, modestia, & decore, ut recta prudensq; dictabit ratio, venerationem paucis ostendant.

XXIII.

Quoties domi, vel foris, sibi invicem obviabunt, semper ij, qui sunt in inferiori Classe adolescentes alti-

orum Classium; omnes verò, & singuli suos Superiores, aliosq; Sacerdotes, honore debito præveniant; Majores quidem detecto capite, Superiores verò, & Sacerdotes, etiam cum inclinatione corporis salutes.

XXIV.

Coram Superioribus, & majoribus se ultrò non facilè ad loquendum ingerant, ad interrogata verò paucis, modèstè, & graviter respondeant. Cum æqualibus ea agere, & loqui expedit, quæ vel honestas, vel utilitas, vel necessitas commendat.

XXV.

Quando advertent, ex domesticis aliquem deliquisse, aut ad delictum periculosè inclinari, vel si aliud quodcunq; scandalum patiantur, ad Superiorem debitâ cum modèstiâ, locò, & tempore congruo, fraternæ correctionis causa deferre teneantur, ut maturè malo occurrì possit.

XXVI.

XXVI.

Contra correctionem Superiorum non murmurent, & si quid injustè sibi pati videantur, patienti taciturnitate prudenter sufferant, & in meliorem partem accipiendo cogitent, se de præsentis non intelligere correctionis mensuram. Inprimis autem caveant, ne de suis Superioribus malè loquantur, vel illos judicent, irrideant, aut illorum dicta, facta, correptiones, dispositiones &c. sinistrè interpretentur; multò minùs talia suis sociis, aut (quod pejus foret) extraneis evulgent.

XXVII.

Contra dispensationem necessariorum, nullas factiones, & murmura excitent; sed si quem defectum horum quomodolibet in veritate notaverint, competenti Superiori seorsim indicabunt, ut suo tempore; & modo sciat remedium adhibere.

XXVIII

XXVIII.

Ab omni specie mendacii abstinere; veritatem verò, quæ inter præcipua bene moratæ juventutis ornamenta meritò numeratur, tanquam pupillam oculi, in omnibus verbis, & actionibus suis custodire student.

XXIX.

Non adulentur, non pietatem fingant; neminem decipiendo verbis circumveniant: & in narratione rerum auditarum ab omni falsa amplificatione abstineant, ut sicut os loquitur, ita in veritate sentiat cor.

XXX.

Nemo alterum mendacii incivilliter arguat; nec in passione iræ, erga se invicem effervescent, aut vindictam sumere quocunq; modo attemptent: ad competentem verò Superiorem, si rei gravitas postulaverit, rationabiliter, & sine cupiditate vindi-

vindictæ deferre nemo prohibetur;
qui noverit optimè in Domino pro-
videre.

XXXI.

Sermone utantur modesto, non
sapientiæ sublimitatem affectent, nō
falsæ humilitatis abjectionem; sed in
omnibus curent simplicitatem sin-
ceritatemq; Christianam servare;
quibus ædificetur proximus, non of-
fendatur.

XXXII.

In ijs, quæ narrant, ambages; &
superfluos verborum ambitus, sicut,
& circumstantias ad rem non perti-
nentes, abscindant, & modō rectō,
ac planō ad scopum sui discursûs fe-
stinent, aliis etiam discurrendi lo-
cum cessuri.

XXXIII.

Seipso præ aliis non extollant,
neq; interiùs in suis rebus sibi vanè
complaceant; multò minùs seipso,
aut

aut sua laudare, & per jactantiam
magni facere præsumant: cogitare
enim debent omne bonum esse desu-
per à Patre luminum.

XXXIV.

Non sint morosi, erga omnes au-
tem affabiles, manè, & vesperi salu-
tem invicem impertiantur: minores
in alloquio à majoribus, & superio-
ribus affatum expectent; quod de-
bitæ submissionis & verecundiæ si-
gnum fuerit.

XXXV,

Tam vultûs tristitiam, & oculo-
rum austeritatem, quàm levitatem
in seipsis omnes sic corrigant, ut sva-
vitas cum gravitate, modestia verò
cum magnanimitate in cujusvis vul-
tu certare videatur; in hoc ipso ta-
men omnem simulationem, & hy-
pocrysin excludentes.

XXXVI.

Exclusa omni levitate, in incessu
gravi-

gravitatem cum modestia conjungant semper, incedendo non currant; in vestibus munditiam ament; sordes oderint, & in omnibus verbis, actionibusq; suis gestus membrorum, ac totius corporis compositionem talem exhibeant, quæ omnem hominem ædificare possit, ac debeat.

XXXVII.

Erga cibos in mensa appositos ipsius appetitûs sensualitatem sibi prædominari sic non sinant, ut gula rectæ rationis usum præveniat; quantum autem ad moderatam corporis refectiorem necessarium fuerit comedant: in singulorum ciborum contractatione debitam modestiam, ac decorem in aliorum ædificationem observent: silentium quoq; in triclinio sanctè servetur, exita mensam porrò ordinariè sive domi, sive foris, abstineant, neq; sine licentia Superiorum alibi comedant, aut bibant.

XXXVIII

XXXVIII

Post mensam aliquantum temporis honestæ recreationi indulgebunt, sic tamen, ut ab indecora corporis agitatione abstineant, & cum ea circumspeditione, ac modestia lætitiæ attemperent, ut nemo prudens offendi queat.

XXXIX.

Nemo autem, sive domi, sive foris, recreationi se subducere, vel ad alia loca, occasiones, aut consortia declinare, vel eo tempore, prapostero ordine, literis operam dare, vel in loco solitario se tristitiæ, aut melancholiæ dedere permittatur: est enim tempus flendi & tempus ridendi; omnia tempus habent.

XL.

Quamvis humanum sit, intra limites virtutis Eutrapeliæ, joculari, & jocos, aut sales ab aliis accipere, ac tolerare posse; nihilominus tamen
 stulti-

stultiloquia, scurilitates, & alia, quæ honestatis terminos, mediumq; discretionis excedunt, in nulla occasione tolerentur. Cùm verò ex humana imperfectione, tam domi, quàm foris, contra dictas Eutrapeliæ & discretionis leges non rarò peccari soleat; à teneris assuescant, ne ita delicati efficiantur, ut nihil pati velint, aut possint, existimantes omnia sibi ex voto accidere debere.

XLI.

Cùm valde indecens sit, propriū sermonem suis interpolare cachinnis, ideo in narrandis, vel audiendis leporibus, ac facetiis, nolint aliis in ridendo palmam præripere; sed appetitum suum inhibentes, cum moderata suavitate oris sua loquantur, vel alios auscultent: aliis in risum solutis, & ipsi subrideant; prout virtus Eutrapeliæ suaserit; vitando duo
extre-

extrema, nimiam quidem austeritatem ex una, nimiam verò levitatem ex altera parte.

XLII

In recreationibus invicem verbis, vel actionibus irritare, aut insultorum morum ineptiis molesti esse nolint, quibûs alii ad tristitiam, nauseam, iracundiam, vel antipathiam provocentur.

XLIII.

In auscultando alterius discursu, secluso omni contemptu, sagaciter observent, quid is pulchrum, quid indecens effundat, indeq; sibi documenta tacitè efforment, quomodo se in simili occasione gerere velint, quæ cavere, quæ observare: loquentem autè proximum importunè ne interrumpant, sed patienter audiant; indecens enim est audiri velle, audire verò non nisi impatienter.

XLIV.

XLIV.

Nemini detrahant, aliorum dicta,
& facta in melius interpretentur.
Sinistrè verò alios judicare, & ama-
ris verbis perstringere, oderint, cane
pejus & angve.

XLV

Ubi duo, tres vel plures fuerint
simul, caveant, ne defectus tertii,
(quisquis ille fuerit, domesticus vel
extraneus, Superior vel æqualis) im-
prudenti ore suggillant, quod enim
sibi quis fieri non vult, æquum est,
ne faciat alteri.

XLVI.

Alterius dicta vel facta, seu gra-
viora, seu leviora videantur, tertio
non revelent; sed ad Superiorem, si
correctione indiguerint, cum debita
modestia, & commiserationis affe-
ctu deferant.

XLVII.

Ab aliis audita in se sinant emo-
ri,

ri, quæ cum debita utilitate, necessitate, aut honestate non propalari possunt: quod fiet, si Superiores abolendæ garrulitati, adolescentes verò servando silentio dederint operam.

XLVIII

Si quis proximum, vel fratrem suum, de tertio malè loqui audièrit; hoc tertio non manifestabit: multò minùs, quæ tertius ille de eodem proximo dixerit, velut susurro, effutiet: hæc enim quia discordiam seminant, etiam in rebus levibus, adolescentes odiò capitali prosequi meminerint.

XLIX.

Unus alterum vexando, irritando vel defectus exprobrando ad iram non provocet; multò minùs discordiam inter fratres seminare, aut cum altero verbis, pugnisq; contendere attentet, quæ omnia, sicut è diametro

tro bonis moribus repugnant, ita in
domo iuventutis nequaquam tolera-
buntur.

L.

Quòd si unus alterum læserit, ci-
tò in gratiam redeant, & qui illatæ
injurix reus fuerit, injunctâ pæniten-
tiâ, læsæ parti humiliter deprecando
satisfaciat.

LI.

Injurias tamen ab aliis sibi illatas
nullò modò vindicare velint, scien-
tes in patientia possidere animas su-
as; maxime si tantùm in propriam
personam sine alio nocumento re-
dundare videantur.

LII.

Si quando proximus in flagranti
passione effervescit, qui sibi præsen-
tes sunt, cedant, illius iræ dando lo-
cum, ne similiter accendantur. Hinc
neq; corripiant quemquam in fer-
vore animi constitutum, sed tem-
pus

pus congruum expectent, donec ardor sedetur, & sedata passione correctionis sit capax.

LIII

Nemo alteri quicquam furetur, aut ex petulantia abscondat: proinde serio sit omnibus interdictum aliorum musæa pervagari, aut pluteos lustrare.

LIV.

Omniū rerum munditiem diligentes, non tantum in musæo libros, chartas, aliaq; studiosis necessaria, post singulos usus in ordinem componant, verum etiam in cubiculo vestimenta quæcumque inter sordes perire, & aliis nauleam creare non sinant.

LV.

Longiores crines, aut comam non nutriant; sed præscriptâ indecorâ capillorum longitudine, modestam mediocritatem ex præscripto uniformiter

miter omnes servant, ut caput honestè tegatur, non obruatur.

LVI.

Seorsim dormiant omnes; & totum corpus cum omnibus membris ad debitam honestatem componere sicq; compositum in obsequio servare assuescant.

De studiis literarum.

LVII

Gratiæ DEL. & naturæ talentis viriliter cooperentur; virtutumque studio illum scientiarum profectum conjungant, qui virtutibus administrantur.

LVIII.

Tam in scholis, quàm domi, eliminatâ omni petulantia, explicationibus, alisque scholasticis exercitationibus, sedula attentione aures præbeant.

LIX.

LIX.

Tempore studiorum nemo strepitum, aut pulveres excitet, multò minus extra proprium musæum in domo vegetur, aut quocumque modò alios inquietare, & à studiis impedire audeat.

LX.

Concertationes scholasticæ absq; clamore nimio, qui veritatem dubiè solummodo confundit, sic instituantur, ut argumentans tardè & ordinatè sua proponat; defendens verò patienter argumentum audiens ad formam respondeat. In se invicem non invehantur, neq; fervore nimio, vel irâ excandescant: multò minus unus alterum confundere, sed rei propositæ veritatem eruere conentur, & ubi illius evidentia, vel probabilitas confiterit non violenter argumentum ex stimulo superbiæ intellectualis torquere præsumant,

mant, sed veritati, vel probabilitati prudenter acquiescant.

LXI.

A prandio ante initium studiorū mediam saltem horam cantui choralī addiscendo impendent omnes, à quo nemo eximi poterit. Hunc semel edocti, vel ad cantū figurālis, vel musicæ instrumentalis varia exercitia pro cujusq; capacitate applicabuntur.

LXII

In quibus quilibet privatim deliquit, etiam privatim castigetur, publica verò delicta publica pænitentia intra domesticos parietes mulcentur, ut sic scandalum tollatur, & alii à similibus absterreantur.

Nobis propterea præfati exponentes, ac etiam dilectus filius Abbas Pompejus de Scarlatis dilecti

D

fili

filiū Nobilis Juvenis Maximiliani
Emmanuelis utriusq; Bavariæ Du-
cis, Sacri Romani Imperii Principis
Electoris, in Romana Curia Admi-
nister, tam ipsius Principis Electoris,
quàm dilecti quoq; filii Nobilis viri
Ducis Maximiliani Philippi ejus Pa-
trui, & Electoratûs Administratoris
nomine humiliter supplicari fece-
runt, ut Institutum, & Constitutio-
nes hujusmodi pro majori Religio-
nis Catholicæ bono, ipsiusq; Insti-
tuti decore, & augmento, Apostoli-
cæ confirmationis nostræ patrocini-
o communire, & alias opportunè in-
præmissis providere de benignitate
Apostolica dignaremur. Nos igitur
piis eorundem Maximiliani Emma-
nuelis & Maximiliani Philippi Du-
cum votis, quantum cum Domino
possumus favorabiliter annuere, di-
ctosq; exponentes specialis favore
gratiæ prosequi volentes, & eorum
singu.

singulares personas à quibusvis ex-
communicationis, suspensionis, &
interdicti, aliisq; Ecclesiasticis sen-
tentiis, censuris & pœnis à jure, vel
ab homine quavis occasione, vel cau-
sa latis, si quibus quomodolibet in-
nodatæ existunt, ad effectum præ-
sentium duntaxat consequendum,
harum seriè absolventes & absolu-
tas fore censentes, hujusmodi sup-
plicationibus inclinati, de memora-
torum Cardinalium consilio, Insti-
tutum prædictum sub immediata Ju-
risdictione Ordinariorum, & directi-
one unius generalis Præsidis, nec
non Constitutiones præinsertas, cum
omnibus & singulis in eis contentis,
Auctoritate Apostolica tenore præ-
sentium Confirmamus, & Approba-
mus, illisq; inviolabilis Apostolicæ
firmitatis robur adjicimus, ac omnes
& singulos Juris, & facti defectus, si
qui desuper quomodolibet interve-
nerint;

nerint, supplemus. Præterea eisdem exponentibus alias Constitutiones præinsertis non contrarias pro spirituali, temporaliq; dicti Instituti directione ab hac Sancta Sede postmodum approbandas condendi facultatem impertimur. Ac ad tollendam omnem ambiguitatem, cum dicti exponentes sint Clerici merè sæculares, omnibusq; sæcularis Clericis oneribus obnoxii, eosdem exponentes quorumcunq; beneficiorum Ecclesiasticorum sæcularium capaces esse, ac proinde Canonicatus, & Præbendas, Personatus, Dignitates, etiam post Pontificalem majores in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Principales in Collegiatis Ecclesiis, nec non Parochiales Ecclesias, earumq; perpetuas Vicarias, & alia quæcunq; cum cura, & sine cura, beneficia Ecclesiastica sæcularia quomodolibet qualificata, quæ per Clericos

ricos seculares obtineri consueverunt, possidere, ac consequi, & obtinere posse, Auctoritate, & tenore præfatis declaramus. Decernentes easdem præsentis literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illos, ad quos spectat, & pro tempore quodcumq; spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari; sicq; in præmissis per quoscunq; Judices Ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & defini debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit, quarumvis Eccle-

fiarum, aliisvè quibuslibet etiam Ju-
ramento, confirmatione Apostolica,
vel quavis firmitate alia roboratis
statutis, & consuetudinib9; privilegi-
is quoq; indultis, & literis Apostoli-
cis in contrarium præmissorum quo-
modolibet concessis, confirmatis, &
innovatis. Quibus omnibus, & sin-
gulis, illorum tenores præsentibus
pro plenè, & sufficienter expressis,
ac de verbo ad verbum insertis ha-
bentes, illis alias in suo robore per-
mansuris ad præmissorum effectum
hac vice duntaxat specialiter, & ex-
pressè derogamus, cæterisq; contra-
riis quibuscunq;. Volumus autem,
ut earundem præsentium literarum
transumptis, seu exemplis etiam im-
pressis, manu alicujus Notarii pu-
blici subscriptis, & sigillo personæ
in Ecclesiastica dignitate constitutæ
munitis eadem prorsus fides ubiq;
loco-

locorum tam in Judicio, quàm extra illud habeatur, quæ haberetur, ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 7. Junii M. DC. LXXX. Pontificatûs Nostri Anno IV.

I. G. Slusius.

STA-

STATIONES

QUOTIDIANORUM

Exercitiorum Spiritualium omnibus huic vitæ addictis communes.

Statio Matutina.

I.

MAne omnes, & singuli statutâ horâ è lecto surgant; & facto signo S. Crucis inter induendum serîo rêcogitent, quòd creati sint, ut Creatori suo in hac vita seruiant, & per hoc ipsum seruitium salvi fiant. Ex hac cogitatione quendam vehementem in voluntate impulsum excitantes, die illo, ac in omni vita Deo seruire, ad ipsiusq; Majestatis majorem gloriam, omnes suas cogitationes, verba, & opera unicè dirigere; consequenter peccatum, tanquam summum hominis malum fugere firmissimè proponant.

II.

Porro vestiti ad abluendum corp9 accedant, & sub lotionē vultûs, puritatem cogitationum ac mentis; sub lotionē oris, prudentiam, & verborum rectitudinem, & deniq; sub lotionē manuum, sanctitatem operum suorum à Deo exposcant.

III.

Uno quadrante sic impenso, flexis genibus ante altare domesticum clara voce Litanias Lauretanâs, unâ cum adjunctis S. Matris, & S. Josephi collectis, devotè recitent: addatur etiam cum suis versiculis, & sponsoriis Oratio pro loci Ordinario, quæ incipit: Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus. (Idem fiat meridie post Litanias Omnium Sanctorum, & noctu post psalmum, De profundis) tum ad matutini examinis finem ter Pater & Ave in secreto subjungant: quibus fi-

nitis, ad lectionem spiritualem, vel meditationem singuli accedant.

De intentione dictarum Litaniarum.

IV.

Has Litanias Lauretanis in dilectionis tessaram ex filiali affectu erga suam Matrem Sanctam Mariam Virginem quotidie recitent, unice ab eadem flagitantes, ut nos filios suos in hora mortis, cum comite, & Sponso suo suavissimo Josepho, maternè velit protegere.

De examine matutino.

V.

In examine matutino super malignitate noctis inquirant, primò, quomodo præterita nocte conscientiam examinaverint, & preces suas compleverint: in quibus cogitationibus, & desideriis dormitum ierint: qui noctem exegerint, & quomodo se mane usque ad examen gesserint.

ferint. Secundo, præter culpas, quas de præsentî in se repererint; omnia totius vitæ peccata conceptu quodam collectivo ac generali ante oculos Divinæ Maiestatis, ingratitude propriam intimè agnoscen-tes, statuant; atq; de iisdem dolentes, humillimè se in abyssum misericordiæ Dei, & meritorum Christi per actus Fidei, Spei, & Charitatis projiciant. Tertiò, firmissimè in genere omnia peccata mortalia & venialia de præsentî die per divinam gratiam prorsus evitare proponant: in specie verò contra propriâs pssiones suas, certumque virium extirpandum animum obfirment.

De exercitio trium Pater & Ave.

VI.

Tria deniq; Pater & Ave in honorem Sanctissimæ Trinitatis persolvent; per Jesum & Mariam trium virtu-

virtutum Theologicarum incrementum; item cogitationum, verborum & operum suorum rectitudinem perfectionemq; desiderent: insuper proportionatum medium, triplici hâc nostrâ operatione ordinatè semper utendi, scilicet Lumen, Gratiam & benedictionem supernaturalem à Deo petant; quorum beneficio sciant (per illuminationem) quid in omni re Creatori suo acceptum sit; moveantur etiam (per gratiæ excitationem) ad eadem facienda; & denique moti ita afficiantur (per supernaturalem benedictionem) ut operentur bonum.

Statio Meridiana.

VII.

Postea uno quadrante horæ ante mensam recollectioni spiritûs insistant: & in hunc finem simul omnes Litanias de Omnibus Sanctis, unâ cum earum collecta, recitabunt, easq;

afq; prævio examine meridiano,
dictifq; fubmiffa voce feptem Pater,
& Ave, concludent.

*De intentione dictarum Litaniarum de
Omnibus Sanctis.*

VIII.

Præfatis Litanis non folùm fuos
Patronos, fed etiam Omnes Sanctos,
veluti fingulares Dei Amicos & Ad-
vocatos amantiffimos, pio affectu
honorent & invocent; ut à Chrifto
JESU Rege fuo veram charitatem
fraternam, unitatifq; vinculum ada-
mantinum huic flatui Clericorum
fæcularium impetrare velint, quò
in hac vita, ufq; ad finem mundi, in
debita compage pacis & dilectio-
nis, ad fuam & aliorum æternam
falutem, mutuò conferventur.

De Examine meridiano.

IX.

In hoc Examine recollectionem
mentis

mentis feriam instituunt, & super decursum medii diei sedulò inquirant, quàm conformiter, vel difformiter matutinis suis propositis fuerint operati; vel quibus delictis à præfixo sibi scopo divini servitii aberraverint, & si per divinam gratiam bene in stadio se cucurrisse invenerint, glorificent Deum, latantesq; spiritu similiter reliquum diei cursum consumere proponant, quod si verò defectus quoscunq; repererint, eorum occasiones indagent, & contrito corde firmiter ad oppositas virtutes animum assumant.

X.

Deniq; septem Pater & Ave sic persolvant, ut unicuiq; Pater noster sua petitio (prout ordine in oratione Dominica comprehenduntur, & paulò post fusiùs explicantur) correspondeat: idem fiat in septem Ave Maria per Matrem Dei à Filio suo postu-

postulando septem dona Spiritûs S.
prout ad hanc vocationem Clerical-
lem, & ad lucrandas animas necessa-
ria sunt.

*Explicatio septem Petitionum Orationis
Dominicæ, cum earundem applicatione ad
supradicta septem Pater noster.*

PRIMA PETITIO

*Pater noster, qui es in Cælis, sanctificetur
nomen tuum.*

XI.

In primo Pater noster mentem ad
Deum Patrem suum in cælis residen-
tem elevent; & per memoriam in-
numerorum beneficiorum, quæ uni-
cuiq; & toti orbi benignissimus Pa-
ter in creatione, conservatione & gu-
bernatione exhibuit, & quotidie ex-
hibet, filialem quendam affectum
excitent, intimè, humillimèq; desi-
derantes, ut primò à se ipsis, deinde
à toto

à toto Clero nostro sæculari, & denique ab omnibus creaturis DEO Creatori suo omnis gloria deferatur; quemadmodum in cælis per illam unanimum vocem à tota curia cælesti in æternum Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamatur.

SECUNDA PETITIO

Adveniat regnum tuum.

XII.

In secundo Pater noster præsentia Dei, quàm sibi priùs efformârunt, insistentes, se ad Verbum Dei Incarnatum convertant; iidemque per memoriam ingentium beneficiorum, quæ sibi ipsis totiq; generi humano per redemptionem misericordissimus Salvator contulit, ad majorem quendam amoris affectum mentem suam erigant; toto desiderio intimè cupientes, ut primò à se ipsis, tum à toto Clero nostro sæculari, omniq; genere humano fidelissimè

mè huic Filio Dei, amantissimo Salvatori seruiatur, & in nomine ejus omne genu flectatur, consequenter idem Salvator omnes homines (propter quorum salutem descendit de cælis) hic in terris, & ibi in cælis sibi regnum facere benignissimè dignetur.

TERTIA PETITIO.

Fiat voluntas tua sicut in calo & in terra;

XIII.

In tertio Pater noster ad Spiritum Sanctum conversi, per memoriam beneficiorum, quæ tam in Sanctificantis, quàm actualis gratiæ, & aliorum beneficiorum dispensatione specialiter unicuique, & toti mundo abundantissimè præstitit, & adhuc præstat, majore nisu ad amorem voluntatem suam inflammantes ardentissimè desiderent, ut hic Spiritus amantissimus, verus Deus, ab omnibus super omnia diligatur; &
San-

Sanctissima ejus voluntas, cum sit ineffabiliter bona, in caelo & in terra impleatur; cujus directioni sanctae in omnibus conformari dulcissimum est, & his tribus petitionibus, Deo ob proprietatem Personarum, & appropriationem beneficiorum, gloria, servitium & amor praestari a nobis desideratur.

QUARTA PETITIO.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

XIV.

Verum, quia secundum Apostolum Paulum non sumus sufficientes ex nobis aliquid cogitare, & tribus illis praedictis titulis divinae Majestati sine ejusdem nova gratia satisfacere; ideo in quarto Pater noster non solum corporalem, sed magis etiam spiritualem panem, scilicet actualem gratiam ad Dei servitium necessariam, postulent: ad quam facilius

cilius obtinendam, more cujusdam mendici, qui cum ollula ad divitis fores stare solet, in conspectu Sanctissimæ Trinitatis penitus humiliati se sistant, & ostendendo insufficientiã suã, mediantibus omnibus Sanctis, in vas suum inane (quod est anima) donari sibi à Deo efficacem gratiam expolcant, quã ipsi per decursum diei dignum servitium præstetur.

QUINTA PETITIO.

Et dimitte nobis debita nostra; sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

XV.

Cùm verò scriptura dicat, nimumq; constat, nos omnes quotidie in multis offendere, quibus triplicem illum titulum divinæ Majestati debitum per neglectum laudis, per transgressionem legis, & deniq; per teporem charitatis lædimus; in quinto Pater noster quotidianorum dese-

defectuum veniam deprecantes, intimè à Deo postulent, ut in nullo peccato mortali ab ipso finaliter deferantur: hinc instar alicujus leprosi, qui in via jacet, & miseriam suam viatoribus monstrat, sua peccata, & imperfectiones summo Sacerdoti JESU Christo humillimis lacrymis ostendant, firmissimè secum statuentes, omnibus injuriis per alios sibi illatis semper ignoscere.

SEXTA PETITIO.

Et ne nos inducas in tentationem.

XVI.

Penultimò, cùm vita hominis sit militia super terram, viamq; cæli hostes sævissimi, mundus scilicet, caro & diabolus perpetua obsidione infestent, quorum insidiis tot millia millium ad inferos tanquam spolia rapiuntur, neq; ignoremus, nobis etiam insidias esse paratas ad ruinam; ideo timentes Deum in visceribus

bus suis, ab eo humillimè petant; ut tentationes benignissimè avertere dignetur, ne in eas inducantur, in quibus peccarent, aut finaliter perirent: hinc in conspectu Dei Omniumq; Sanctorum in comparatione suorum hostium se tanquam parvulos contra mille gigantes aestimabunt.

SEPTIMA PETITIO.

Sed libera nos à malo.

XVII.

Ultimò, quia nemo coronabitur, nisi, qui legitimè certaverit, in septimo Pater noster ad calicem tentationum heroicè se Patri cælesti offerentes victoriam finalem, & tam liberationem à peccatis, quàm damnatione æternâ vehementissimè postulent, desiderantes à malo æterno liberari. Et hæc quatuor petitiones ad tres primas, tanquam mediæ ad finem, ordinatæ esse cernuntur.

XVIII.

Quantum ad septem Ave Maria; in primo donum timoris Domini petant. In secundo, donum fortitudinis in arduis & adversis. In tertio, donum scientiæ, cujus beneficio sciunt, quid Deo suo in omni re sit acceptum, simulq; nequitas spirituales mundi, carnis & diaboli in celestibus dignoscant; quibus debitam prudentiam præmuniti; congruè occurrere, & discernentes bonum à malo, in bono malum vincere possint. In quarto, donum pietatis. In quinto, donum consilii. In sexto, donum intellectus, ad intelligendum, contemplandum, atque interpretandum Sacras Scripturas. In septimo denique, donum Sipientiæ & libertatis Filiorum Dei, quâ omnes suas cogitationes, verba & actiones semper rectè instituire noverint.

Statio Nocturna.

XIX.

Vesperī priusquam cubitū ibunt, ad recollectionem spiritūs omnes revertantur, gratias agentes DEO pro beneficiis, quæ per decursum diei in nos contulit. In hunc finem unam partem Psalterii Beatæ Virginis Mariæ, & Psalmum De profundis, unâ cum duabus collectis (modò infra tradendo) comprehentur; quibus nocturnum Examen conscientiæ, & quinque Pater & Ave adjungent.

MODVS RECITANDI
Psalterium Beatæ Virgi-
nis MARIÆ
per hebdomadem.

*De exercitio primæ partis Psalterii ad di-
em Lune, & Iovis ordinato.*

XX.

Cùm fides sit fundamentum re-
liquarum virtutum, Psalteri-
um à Symbolo Apostolorum ordi-
diantur; sub quo mentem ad Deum
elevant, & Stationem suam spiritu-
alem in conspectu Sanctissimæ Tri-
nitatis, Christi Domini, Beatæ Ma-
riæ Virginis, Omniumq; Sanctorum
instituant; ostendentes Patri Cælesti
mundum cum omnibus statibus, ve-
luti quandam domum leprosis, ali-
isq; morbidis innumeris scatentem
pro quibus sunt deprecaturi.

XXI.

XXI.

Ut majorem efficaciam eorum petitiones apud Deum Patrem fortiantur, post Symbolum Apostolorum, sicut & post singulas Decades, unum Pater noster addant, sub quo Filium DEI Unigenitum JESUM Christum; utpote infiniti pretii victimam, in cruce & altari immolatam, Patri caelesti offerant, cujus intuitu ad commiserationem flectatur; non enim negabit, quæ per Filium ejus, in quo sibi super omnia complacuit, ad illius gloriam, & animarum salutem, petiverint.

XXII

Primam Decadem pro errantibus in fide persolvant, deprecantes Beata Virginem Mariam, ut per meritum & gaudium, quo Filium Dei concepit, à divina bonitate impetrare velit gratiam, quâ convertantur. Sunt autem hujusmodi in triplici differen-

E

feren-

ferentia, primò Pagani, Ethnici & Athei, qui vero Deo debitam gloriam auferunt. Secundò Judæi, qui sua incredulitate Filium Dei, & Sanctissimam Trinitatem blasphemant. Tertio Hæretici, qui Ecclesiam & Spiritum Sanctū contemnunt. Quæ tria genera infidelium, per Gentes, Populos & lingvas in Sacra Scriptura notantur. Hanc injuriam, quam isti Deo quotidie inferunt, pensantes, vehementer Divinam bonitatē, mediante Christo Domino, & Beatâ Virgine Maria, ad miserationem perurgeant, desideria amoris & doloris diversa coram Curia cælesti exponendo, prout unicuiq; præsens devotio suggererit.

XXIII.

In secunda decade pro conversione peccatorum intercedant, qui in aliquo peccato mortali existentes, imaginem Dei supernaturalem abie-

cerunt.

cerunt, Iery: q; diabolorum effecti, Creatorem suum, & Dominum dereliquerunt cum extrema ingratitude nota, quam dolorosè secum pensent, & intimâ affectûs teneritudine Beatæ Virginis Mariæ inexplicabilem peccatorum miseriam ostendant; unice sollicitantes, quatenus per meritum & gaudium, quo Filium suum JESUM in utero Virginali portavit, cælestem gratiam à Deo exorare dignetur, quæ eos è statu damnationis resurgere, & jugum servitii divini portare faciat.

XXIV.

In tertia Decade pro imperfectis orent; & Beatæ Mariæ Virgini ostendant omnes status Ecclesiæ, humillimè supplicantes, ut per meritum & gaudium, quo Filium suum genuit, & in lucem edidit, imperfectionibus nimis, quibus omnes status carnali hoc sæculô, quasi ad occasum ver-

gente, redundant, remedium à Deo impetrare velit; viros scilicet perfectos, qui singulos status veluti stellæ illuminent, dirigant & ad antiquū spiritūs vigorem reducant.

XXV

Quartam Decadem pro sagis, maleficis, & aliis obstinatis peccatoribus persolvant; considerantes, quanta ex hoc capite malorum injuria Domino Deo fiat, Beatam Virginem Mariam intenso quodam doloris affectu rogent, quatenus per meritum & gaudium præsentationis, hujusmodi miseras animas Filio suo ad misericordiam præsentare, & imposterum suo patrocinio impedire velit, ne homines taliter seducantur.

XXVI.

In quinta Decade pro innocenti juventute, & aliis in gratia Dei existentibus supplicent; deprecantes Matrem Christi, ut per meritum & gaudi-

gaudium Inventionis, à Filio suo omnibus gratiam, & custodiam contra lapsum in peccatum mortale impetrare dignetur, semperq; Filius inveniatur in suo templo, quod sunt animæ justorum.

De Exercitio secunde partis Psalterii Beate Virginis Mariae, pro die Martis & Veneris,

XXVII.

Decadem sextam pro universo statu clericali recitent, & ad pedes Matris Dei supplicibus lacrimis provoluti, ingentes hujus statûs miserias illi ostendant, simulq; petant, ut hanc nostram vitam clericalem, tanquam Domina, Magistra, & Mater nostra, suo Filio unicè velit commendare, & contra hostes suos defendere.

XXVIII.

Decadem septimam pro iis, qui præsumunt, & pro confessariis offerant,

divinam assistentiam sollicitantes, quâ officia sua ad beneplacitum Dei, & salutem animarum dignè perficiant, vulneribusq; peccatorum congruè medeantur.

XXIX.

Decadem octavam pro statu Virginum, & continentium orent, rogantes Christum spinis coronatum, ut tanquam Rex Virginum, per dolorem spineæ coronæ omnibus gratiam & custodiam suæ virginitatis & continentiaë largiri velit.

XXX.

Decadem nonam pro iis, qui de præsentī, aut de futuro, in aliquo mundi angulo propter fidem, & Justitiam, tanquam Martyres patiuntur, persolvant; similiter gratiam cæteris hominibus petant, quâ unusquisq; crucem suam tollat, & Christum ad mortem usq; patienter sequatur.

XXXI.

XXXI.

In decima decade non solùm Imperii Romani, Regnorum & Principatum dilacerationem; verùm etiam in fide, & moribus dissonantiam deplorent; humillimèq; Christum Crucifixum rogent, ut omnia ad se trahere, & per humilitatem crucis superbiam & æmulationem statuum confundere, ac pacem unitatemq; benignissimè imperiiri dignetur.

De Exercitio tertia partis Psalterii Beatae V. M. pro die Mercurii & Sabbati.

XXXII

In undecima Decade finalem perseverantiam in bono spiritu poscant, quemadmodum David precatus est dicens: Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Ne proicias me à facie tua, & Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi
lati-

lætitiâ salutaris tui, & spiritu principali confirma me.

XXXIII.

In duodecimâ decade pro parentibus, fratribus & sororibus; propinquis, & benefactoribus, pro omnibus sibi commissis & commendatis memoriâ faciant; gratiam ipsis exposcentes, quâ sic transeant per bona temporalia, ut non amittant æterna.

XXXIV.

In decimâ tertia Decade per viscera misericordiæ Dei à Christo, mediante Beata Virgine Maria, petant, ne Spiritum S. suum à Polonia auferat, sed misericorditer à spiritibus immundis hæreticorum, falsorumq; Christianorum liberet; largiendo ipsi Spiritum Veritatis, Sanctitatis, Charitatis; Spiritum Sapientiæ, unitatis & consilii.

XXXV.

XXXV.

In decima quarta Decade supplicent Beatæ Virgini Mariæ pro morientibus, ut per gaudiû suæ gloriose Assumptionis illis assistere, & gratiam bene moriendi à Filio suo impetrare velit, ut post hanc vitam ab Angelis in cælum suscipiantur.

XXXVI

In decima quinta Decade pro animabus adhuc in purgatorio detentis commemorationem instituant; deprecantes Matrem Dei, ut per gaudium Coronationis suæ, miseris animabus liberationem à pœnis purgatorii, & coronam vitæ æternæ apud Filium suum sollicitare dignetur.

XXXVII.

Cæterùm die Dominica. antequã cubitum concedant, locò Psalterii Beatæ Virginis Mariæ, Salvatorem suum Jesum Rosariolò ex triginta tribus Pater noster constante vene-

Es

rentur;

rentur; postulentq; ab eodem gratiam, qua ad plenitudinem meritorum pervenire, & in stadio sic currere possint, ut bravium vitæ æternæ apprehendant.

XXXVIII.

Post Psalterium B V. Mariæ Psalmum *De profundis*, cum duabus Collectis, nempe *Deus veniæ largitor* &c, & *Fidelium Deus* &c. quotidie addant; ut animæ fidelium defunctorum, maxime aliis auxiliis destitutæ, à pænis solvantur.

De Examine nocturno.

XXXIX.

In hoc Examine, veluti in speculo quodam gressus suos retro considerent; doleantque vehementer de admissis delictis, & de futuris cavere firmiter per divinâ gratiâ proponant

XL.

Quinque Pater, & Ave pro peccatis, & admissis defectibus in honoré
quin-

quinque vulnerū Christi adjungant,
& sensuum suorum, tam interiorū,
quàm exteriorum puritatem petant.

XLI.

Per hæc statuta exercitia quotidi-
ana Spiritualia ad quandam solici-
tudinem cordis perpetuam, ac re-
collectionem mentis, nobis in me-
dio turbarum viventibus summè ne-
cessariam, omnes pro viribus conen-
tur; ad cujus consecutionem pluri-
mum juvabit, si tam precibus jacu-
latoriis, & divinæ præsentia famili-
aritati, quàm etiam piarum statio-
num, & personarum effectiōni (mo-
dò paulò post tradendo) circa huma-
nas suas occupationes ritè assvescāt:
sic, ut in omnibus, salvà externa-
rum actionum libertate, conversa-
tio eorum sit in cælis.

De D I V E R S I S

Orandi modis.

*Quibus ad collectionem mentis, & conser-
vationem Spiritûs, pro diversitate tempo-
rum, locorum, personarum, & conversa-
tionum utentur.*

Primus Modus

Primus orandi modus est, quô
anima ex peccatis suis, vel ali-
enis, mentem ad Deum elevat, agno-
scendo reatum, deprecandoq; veni-
am, & humiliando se infra omnia
propter nimiam vilitatem suam: sic
oravit Manasses in captivitate sua,
David, & alii, quos imitari semper
utiliter possumus, quando peccato-
rum nostrorum, vel mundi in mali-
gno positi, recordamur.

Secundus orandi modus est, si ani-
ma nostra ex beneficiis, & creatu-
ris Dei ascendat ad Creatorem suum,
laudando eundem, & admirando
ejusdem

eiusdem sapientiam, & bonitatem, &c. Ita oraverunt tres pueri in camino ardenti, fuitq; communis viri Sancti's.

Tertius orandi modus est, quando anima interdum in tentationibus, aut ad conservandam mentis recollectionem, inter sua negotia precationunculis utitur: sic orare solitus fuit S. Franciscus, dicendo, *Deus meus, & omnia.*

Quartus orandi modus in eo consistit, ut circa actiones suas, & res quascumque obvias, anima considerationem congruam, & spiritua-lem, ac utilem suscipiat, quâ mens semper (salvâ functionum debitâ libertate) unita maneat cum suo Creatore dilecto. Ad acquirendum hunc orandi modum multum juvat bona facultas imaginativa, qua homo sibi v.g. in paupere Christum; in Creatura Deum; in leproso peccatorem;

rem; in ancilla Martham; in igne infernum; in affato damnatos, in tuba judicem, &c. Spiritualiter effingat.

Quintus orandi modus fit per quandam determinatam vocum & temporum commensurationem: ut siorem Pater noster, Ave Maria, Psalmum; Breviarium, Rosariū &c. Offerendo illud tanquam verba sancta, quibus adoratur Deus in eiusdē laudem debitam (absque eo, quòd intelligam verba, ad eaq; attendam, alteri honestæ, piæq; considerationi intentus) vel adstringendo mentem ad sensum & affectus, qui ex prolatione verborum per apprehensionem simplicem formantur; vel expendendo interim certæ alicujus vocis, ac sententiæ prolatae significationem; personæ, ad quam dirigitur Oratio, dignitatem; vel mei ipsius vilitatem & indigentiam.

DE MODO MEDITANDI

Primò qui cupit bene meditari, pridie suto tempore certam sibi materiam eligere, eamq; in unum, duo, vè etiam plura puncta, pro materiae capacitate, dividendo, prævidere debet; aliquo modo unum, vel alterum finem, quem varietas, vel facunditas materiae per apprehensionem quandam simplicem solet proponere.

Secundò; in meditatione anima sui ipsis proprius concionator est, unde meditationis scopus eò tendit; uter eam homo in aliqua veritate Christiana erudiatur, & clarius illuminetur; vel instruatur in moribus; vel deniq; magis accendatur in charitate erga Deum, & proximum, ex dictis, factisq; Christi, & Sanctorum ejus; quæ proponuntur.

Tertiò; mane statutâ horâ aggrediatur quis meditationem, præmis-

sa invocatione Spiritûs Sdē puncto ad punctum exerceat memoriā, intellectum & voluntē; quæ potentia quandoq; pro oportunitate à phantasia juvantur.

Quartò; memoria profè in medium materiam paratam a meditationem faciendam, & cū necessitas exigit, alia vel lecta, ve audita, quæ ad rem faciunt, & mutationem uberiolem reddunt, congruè suggerit.

Quintò; intellectus ratiocinatur circa materiam à memoria repositam, apprehendendo, iudicando, concludendo, rem sūam ex ea deducendo. Ea porrò, circa quæ versatur operatio intellectûs, in ijs meditationibus, quæ non pertinent ad mysteria Christi, vel Sanctorum; varia sunt, pro varietate punctorum; in mysteriis solent esse personæ, verba & opera personarum, earundeq; cogi-

cogitationes, & affectus interni: virtutes quoq; , modus præterea, & finis verborum, ac operum: item causa, effectus, tempus & reliquæ circumstantiæ, quæ faciunt ad pleniorum mysterii intelligentiam. Illud ordinarium est intellectui in omnibus cuiusunq; materiæ, & generis meditationibus, ut in sua ratiocinatione utatur rationibus, exemplis, & similitudinibus ex Scriptura, vel libris SS PP. aliorumq; nobilium Scriptorum desumptis, ut sic intellectâ & bene perspectâ veritate, varia motiva proponat voluntati: donec eam vincat, & ad prosecutionem, vel fugam rei intellectæ prorsus adducat.

Sexò; voluntas afficitur ex iis, quæ intellectus proponit: excitando in se ipsa amorem, vel odium: desiderium, vel fugam, gaudium, vel tristitiam, spem, vel desperationem; auda-

audaciam, vel timorem aut iram, pro varietate rerum ac otivorum, quæ ab intellectu propuntur. Dilatari autem possunt huiusmodi affectus multis modis: e. admirationis, humiliationis, imitationis, laudis, obsecrationis, petitionis, profopopeiæ, querelæ, reprehensionis, objurgationis, gratiumactionis, &c. eosdem conformer triplici viæ, purgativæ, illuminativæ, & unitivæ exercendo & temperando.

Septimò, phantasia proponit loca; vultusq; personarû, earumque motus, situm, magnitudinem; gratitatem; pro exigentia reliquarum trium potentiarum, ut efficacius & omni vivacitate exerceanur.

Octavò, colloquia etiam solent esse in meditatione plura, vel pauciora: in eoq; consistunt, ut meditantis, quotiescunq; suggerit affectus,
in

in toto meditationis decursu, & in eij fine, colloquatur cum Deo, Christo, vel cum B. Virgine Maria, aut cum Sanctis Angelis, reliquisq; Sanctis, sive gratias agendo, sive offerendo, sive petendo, sive obsecrando, sive consulendo, sive aliquid aliud agendo pro opportunitate & exigentia meditationis, & propriæ necessitatis: aliquando assumendo personam filii agentis cum patre: aliquando servi, loquentis cum Domino; aliquando sponsæ, loquentis cum sponso; aliquando amici, conversantis cum amico; aliquando rei, deprecantis judicem; aliquando leprosi, deprecantis suum Medicum: aliquando mendici stantis ante domum divitis, &c. juxta Spiritûs S. dictamē. Concludentur autem colloquia, quæ fient in fine meditationis, vocali aliqua oratione ad eas personas, quibus cum facta fuerunt colloquia.

MANIPVLVS

Piarum Precum & Exercitiorum

Pro usu Clericorum Sæcularium in
Commune viventium.

STATIO MATUTINA

*Mane prima ævigilantium cogitatio fit
ad Deum hæc precatiuncula.*

Benedicta sit Sancta, & individua
Trinitas, nunc & semper, &
per infinita sæcula sæculorum, Amē.

*Dum surgunt; signent se signo sanctæ
Crucis dicantque.*

In nomine Patris, & Filii, & Spi-
ritus Sancti, Amen.

In nomine Domini mei JESU
Christi surgo, qui me redemit suo
pretioso sanguine; ille me benedi-
cat, regat, custodiat, & ad vitam per-
ducatur æternam, Amen.

Dum

Dum se vestibus induunt, suam suum ultimum recogitantes, Deo se & omnia sua offerant, sequenti precatone.

O Dominus meus, Deus meus, & omnia, justitia mea, bonitas mea & misericordia mea: fiat à te, ut in unione meritorum vitæ, Passionis, Resurrectionis, & Ascensionis Domini nostri Jesu Christi, sicut & sub patrocinio Beatissimæ Virginis Mariæ, ac Sanctorum Seraphim, Cherubim, Thronorum, Dominatiorum, Virtutum, Potestatum, Principatum, Archangelorum, Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum & Viduarum, omnes mei tam boni, quam indifferentes cogitatus, intentiones, suspiria, vota, preces, & exercitia, verba, opera, omissiones, commoda, incommoda, tentationes, angustia, adversitates, contemptus, irrisiones,
unà

unã cum omnibus devotorum tuorum precibus, laboribus, tribulationibus, & quibuscunq; necessitatibus ad majorem Sanctissimi Nominis tui gloriam unice cedant: & tu tantum Deus meus agnoscaris ab omnibus timearis, ameris, lauderis. Benedictus Deus, qui vivis & regnas in secula seculorum, Amen.

Ad Beatissimam Virginem.

O Domina mea Sancta Maria, me in tuam benedictam fidem ac singularem custodiam. & in sinu misericordiae tuae, hodie & quotidie & in hora exitus mei, animam meam & corpus meum tibi commendo: omnem spem & consolationem meam, omnes angustias & miseriae meas, vitam & finem vitae meae tibi committo, ut per tuam sanctissimam intercessionem, & per tua merita, omnia mea dirigantur, & disponantur eloquia, cogitationes & opera, se-

cun-

cundum tuam tuamque; Filii voluntate,
& meam ac totius Ecclesie utilita-
tem ac necessitatem, Amen.

Ad S. Angelum Tutelarem

Angele Dei, qui Custos es mei,
me tibi commissum pietate super-
na hodie illumina, custodi, rege, &
guberna,

Vel

Angele mi custos tuæ me commē-
do tutelæ, cui me custodiendum Di-
vina Bonitas commendavit: duc,
quæso, cæcum, ignorantem instrue,
imbecillum conforta, pupillum tue-
re, errantem reduc, pigrum impelle,
dormientem excita, gradientem pro-
move; & extremam illam difficilēq;
luctam, quæ cum morte & dæmo-
ne mihi aliquando futura est, feli-
cem esse procura, ut in vestrū con-
sortium anima mea, cū vicerit, re-
cepta lætè decantet, laqueus con-
tritus est, & nos liberati sumus Amē.

Ad

Sancti Dei omnes intercedant pro nobis ad Dominum, ut nos mereamur ab eo adjuvari, & salvari, qui vivit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

Vel

Sancti & electi Patroni mei, N. N. & Omnes Sancti, rogo vos & deprecor, subvenite mihi, miseremini mei, corrigite & erigite me misericorditer, & orate pro me instanter, ut per vos mihi detur à DEO conscientia sancta, gratia Spiritūs Sancti, virtus Sacramentorum, augmentum gratiæ virtutum Theologicarum, & Cardinalium studium, conversatio honesta, vita honorabilis, & consummatio laudabilis, ut ad vos pervenire merear, Per Christum Dominum nostrum, Amen.

Dum se lavant.

Aspirent ad Dominum Deum, & petant

*puritatem cogitationum, & rectitudinem
verborum, & operum Sanctitatem hac ora-
tione.*

Munda Domine cor meum, ac
labia mea, ut te ac tua tantum co-
gitem; & quod cor sentit interius,
hoc lingua proferat exterius. Da vir-
tutem manibus meis ad abstergen-
dum omnem maculam, ut sine pol-
lutione mentis & corporis tibi ser-
vire valeam, Amen.

Ad aspersionem aquæ benedictæ.

Asperge me Domine rore gratiæ
tuæ, munda me à peccatis; doleo
enim, quod te, quem super omnia
diligo, unquam offenderim: extin-
gue in me omnem affectum tibi ad-
versum, ut te solum amem & glo-
rificem in perpetuum, Amen.

*Deinde ante Altare domesticum flexis
genibus alternatim pro felici morte reci-
tent Litanias Lauretanas.*

LITANIÆ LAURETANÆ.

K Yrie eleyson,
 Christe eleyson,

Kyrie eleyson,

Christe audi nos,

Christe exaudinos,

Pater de cælis, Deus, miserere nobis

Fili redemptor mundi Deus, misere-
 re nobis.

Spiritus S. Deus, miserere nobis,

Sancta Trinitas unus Deus, mise-
 rere nobis,

Sancta Maria,

Sancta Dei Genitrix,

Sancta Virgo Virginum,

Mater Christi,

Mater Divinæ gratiæ,

Mater purissima,

Mater castissima

Mater inviolata,

Mater intemerata,

Mater amabilis,

Mater admirabilis,

Ora pro nobis

Mater

Mater Creatoris,
Mater Salvatoris;
Virgo prudentissima,
Virgo veneranda
Virgo prædicanda,
Virgo potens,
Virgo clemens,
Virgo fidelis,
Speculum justitiæ;
Sedes Sapientiæ,
Causa nostræ lætitiæ,
Vas Spirituale
Vas honorabile,
Vas insigne devotionis
Rosa mystica,
Turris Davidica,
Turris eburnea,
Domus aurea,
Fæderis arca,
Janua cæli,
Stella matutina,
Salus infirmorum
Refugium peccatorum;

Ora
pro
nobis

124 Manipulus piarum precū

Consolatrix afflictorum.
Auxilium Christianorum,
Regina Angelorum,
Regina Patriarcharum,
Regina Prophetarum,
Regina Apostolorum,
Regina Martyrum,
Regina Confessorum,
Regina Virginum,
Regina Sanctorum omnium,

Ora pro nobis.

Agnus D E I, qui tollis peccata
mundi parce nobis Domine.

Agnus D E I, qui tollis peccata
mundi exaudi nos Domine.

Agnus D E I, qui tollis peccata
mundi, miserere nobis,

Christe audi nos,

Christe exaudi nos,

Kyrie eleyson.

Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

Ave Maria, &c.

Amē

Antiphona.

Sub tuum præsidium confugimus
Sancta DEI Genitrix: nostras de-
precationes ne despicias in necessi-
tatis nostris; sed à periculis cunctis
libera nos semper Virgo gloriosa &
benedicta.

✠ Ora pro nobis Sancta DEI Genitrix
⁊. Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.

Oremus.

Gratiam tuam, quæsumus Domi-
ne, mentibus nostris infunde;
ut, qui, Angelo nuntiante, Christi
Filii tui Incarnationem cognovimus,
per passionem ejus & Crucem ad re-
surrectionis gloriam perducamur. Per
eundem Christum Dñum nostrum. Amen.

✠ Ora pro nobis Beatissime Joseph.
⁊. Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.

Oremus.

Sanctissimæ Genitricis tuæ Sponsi,
quæsumus Domine, meritis ad-

juvemur; ut, quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Addantur sequentes versiculi & responsoria cū oratione pro Ordinario loci.

- V. Salvum fac famulum tuum N.
 R. Deus meus sperantem in te.
 V. Esto ei, Domine, turris fortitudinis
 R. A facie inimici.
 V. Nihil proficiat inimicus in eo.
 R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
 V. Domine exaudi orationem meam
 R. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus prætende super famulū tuū N. & super gregem ei commissum, Spiritum gratiæ salutaris; & ut in veritate tibi placeat, perpetuū ei rorem tuæ benedictionis

Sionis infunde. Per Dominum nostrum IESUM Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritus Sancti DEUS per omnia secula seculorum. Amen.

V. Nos cum plera pia

R. Benedicat Virgo Maria.

Hisce precibus finitis, probè se examinent sub silentio in tribus punctis.

Primo. Quomodo præterita nocte, antequam cubitum concesserunt, conscientiam suam examinaverint.

Secundo, Quomodo preces & exercitia compleverint; & in quibus cogitationibus atque desideriis dormitum se contulerint.

Tertio. Quomodo se noctu, & manè usque ad examen gesserint.

Conscientia sic discussa super peccata memorata & alia totius vite, contritionem eliciant, cum firmo proposito emendationis.

Praxis actus contritionis frequenter exercendi.

O Amantissime JESU, doleo ex toto corde meo, quod te DEUM meum, Creatorē meū, Salvatorē meū, summū bonum meum, hisce peccatis meis, quæ detestor super omnia detestabilia, offenderim: Ideo in Abyssum misericordiæ tuæ me conjicio, & propono firmiter ampliùs non peccare, omnesque peccandi occasiones devitare, vel centies mori. Speciatim gratiam tuam invoco, qua me ab N. vitio, quod Majestati tuæ in me multum displicet, potenter hac die, & totâ vitâ meâ præses, & virtutē N. eidem contrariam misericorditer animo meo inseras. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Denique subjungant tria Pater, & Ave, in honorem Sanctissimæ Trinitatis pro augmento trium virtutum Theologicarum Fidei, Spei, & Charitatis; ac rectitudine cogitationum, verborum & operam, item pro lumine, gratia & benedictione supernaturali.

rati; tanquam medio ad bonum usum triplicis hujus operationis nostra valde necessario impetrandis.

STATIO MERIDIANA

Uno quadrante ante corporis refectio-
nem meridianam, redeant ad altare dome-
sticum, & flexis genibus, clara voce pro
impetranda unitate ac charitate fraterna
inter membra hujus vite clericalis Litanias
Omnium Sanctorum recitent.

LITANIÆ SANCTORUM OMNIUM.

K Yrie eleyson
Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

Christe audi nos.

Chiste exaudi nos.

Pater de cœlis Deus, miserere nobis.

Fili Redemptor mundi Deus, mise-
rere nobis.

Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, miserere
nobis.

Es

San-

Sancta MARIA. Ora pro nobis.

Sancta DEI Genitrix,

Sancta Virgo Virginum,

Sancte Michæel,

Sancte Gabriel,

Sancte Raphæel,

ora.

Omnes Sancti Angeli & Archangeli,

Orate pro nobis.

Omnes Sancti Beatorum Spirituum

Ordines, Orate pro nobis.

Sancte Joannes Baptista, ora.

Omnes Sancti Patriarchæ, & Pro-

phetae, Orate pro nobis.

Sancte Petre, ora.

Sancte Paule, ora.

Sancte Andrea, ora.

Sancte Jacobe, ora.

Sancte Joannes, ora.

Sancte Thoma, ora.

Sancte Jacobe, ora.

Sancte Philippe, ora.

Sancte Bartholomæe, ora.

Sancte Matthæe, ora.

San.

& exercitiorum.

171

Sancte Simon,	ora.
Sancte Thadæe,	ora.
Sancte Mathia,	ora.
Sancte Barnaba,	ora.
Sancte Luca,	ora.
Sancte Marce,	ora.
Omnes Sancti Apostoli, & Euangeli- stæ. Orate pro nobis.	
Omnes Sancti Discipuli Domini. Orate pro nobis.	
Omnes Sancti Innocentes,	orate.
Sancte Stephane,	ora.
Sancte Laurenti,	ora.
Sancte Vincenti,	ora.
Sancti Fabiane. & Sebastiane,	orate.
Sancti Joannes, & Paule,	orate.
Sancti Cosma & Damiane,	orate.
Sancti Gervasi & Protasi,	orate.
Omnes Sancti Martyres.	orate.
Sancte Sylvester,	ora.
Sancte Gregori,	ora.
Sancte Ambrosi.	ora.
Sancte Augustine,	ora.

Sancte

Sancte Hieron, me,	ora.
Sancte Martine,	ora.
Sancte Nicolae,	ora.
Omnes Sancti Pontifices, & Con- fessores	orate pro.
Omnes Sancti Doctores,	orate.
Sancte Antoni,	ora.
Sancte Benedicte,	ora.
Sancte Bernarde.	ora.
Sancte Dominice,	ora.
Sancte Francisce,	ora.
Omnes Sancti Sacerdotes & Levitæ, Orate pro nobis.	
Omnes Sancti Monachi, & Eremitæ, Orate pro nobis	
Sancta Maria Magdalena,	ora.
Sancta Agatha,	ora.
Sancta Lucia,	ora.
Sancta Agnes,	ora.
Sancta Cecilia,	ora.
Sancta Catharina,	ora.
Sancta Anastasia,	ora.
Omnes Sanctæ Virgines, & Viduæ, Orate pro nobis.	Omnes

Omnes Sancti & Sanctæ DEI intercedite pro nobis.

Propitius esto, parce nobis Domine.

Propitius esto, exaudi nos Domine.

Ab omni malo, libera nos Domine.

Ab omni peccato, lib.

Ab ira tua, lib.

A subitanea, & improvisa morte lib.

Ab infidiis diaboli, lib.

Ab ira, & odio, & omni mala voluntate. lib.

A spiritu fornicationis, lib.

A fulgore & tempestate. lib.

A morte perpetua, lib.

Per mysterium Sanctæ Incarnationis tuæ. lib.

Per adventum tuum, lib.

Per Nativitatem tuam, lib.

Per Baptismum & Sanctum Jejunium tuum, lib.

Per Crucem & passionem tuam, lib.

Per mortem & sepulturam tuam, lib.

Per sanctam Rêurrectionem tuâ, lib.

Per

134 Manipulus piarū prech

Per admirabilem ascensionē tuā lib.

Per adventū Spiritūs sancti Paracliti,
libera nos Domine.

In die Iudicij. lib.

Peccatores. Te rogamus audi nos.

Ut nobis parcas, te rog.

Ut nobis induigeas. te rog.

Ut ad veram pœnitentiam nos per-
ducere digneris, te rog.

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere,
& conservare digneris, te rog.

Ut Dominum Apostolicum, & omnes
Ecclesiasticos Ordines in sãcta Re-
ligione conservare digneris te rog.

Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humili-
are digneris, te rog.

Ut Regibus & Principibus Christianis
pacem & veram concordiam do-
nare digneris, te rog.

Ut cuncto populo Christiano pacem
& unitatem largiri digneris, te rog.

Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio
cõfortare & cõservare digneris, te.

Ut

Ut mentes nostras ad caelestia de-
sideria erigas. te rog.

Ut omnibus benefactoribus nostris
sempiterna bona retribuas. te rog.

Ut animas nostras, fratrum, propinquo-
rum & benefactorum nostrorum,
ab aeterna damnatione eripias, te.

Ut fructus terrae dare, & conservare
digneris, te rog.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem
aeternam donare digneris, te rog.

Ut nos exaudire digneris, te rog.

Fili DEI. te rog.

Agnus DEI, qui tollis peccata mun-
di. parce nobis Domine.

Agnus DEI, qui tollis peccata mun-
di, exaudi nos Domine.

Agnus DEI, qui tollis peccata mun-
di, miserere nobis,

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Ky ie eleyson.

Christe eleyson.

Ky.

Kyrie eleison.

Pater noster.

✠. Et ne nos inducas in tentationem.

℣. Sed libera nos à malo.

✠. Latamini in Domino, & exultate
iusti.

℣. Et gloriamini omnes recti corde.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Dsus, qui
nos omnium Sanctorum tuorum
merita sub una tribuisti commemora-
tione venerari, quæsumus, ut deside-
ratam nobis tuæ propitiatis abun-
dantiam multiplicatis intercessoribus
largiaris. Per Christum Dominum
nostrum. Amen.

*Oratio pro Ordinario Loci, ut supra
fol: 130.*

✠. Divinum auxilium maneat sem-
per nobiscum. ℣. Amen.

*Postea fiat examen breve, an proposita
matutina in effectum deduxerint, & ubi
deviaverint, quibus deprehensis contritio-*

nem eliciant & reliquum saltem die cursum bene consummare intendant.

CONTRITIONIS ACTUS

BREVIOR.

O JESU amore tui doleo, quòd offenderim te, quem super omnia diligo: cupio omnia mea peccata, præsertim N. emendare tibi que pro iis satisfacere per auxilium gratiæ tuæ Amen.

Continuò subjungant 7. Pater & Ave.

Per 7. Pater noster recogitent septem petitiones ejus, ita unicuique Pater noster sua petitio corresponsdeat.

Prima.

Pater noster, qui es in cœlis. Sanctificetur nomen tuum.

Secunda.

Adveniat regnum tuum.

Tertia.

Fiat voluntas tua, sicut in cœlo & in terra.

Quarta.

Quarta.

Panem nostrum quotidianum da
nobis hodie.

Quinta.

Et dimitte nobis debita nostra,
sicut & nos dimittimus debitoribus
nostris.

Sexta.

Et nenos inducas in tentationem.

Septima.

Sed libera nos à malo. Amen.

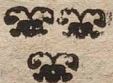
Per septem Ave Maria rogent Beatissi-
mam Virginem Matrem DEI, ut impe-
trare velit à dilectissimo Filio suo septem
dona Spiritūs sancti

1. Petant donum timoris Domini.
2. Donum fortitudinis in arduis &
adversis.
- Ad 3. Donum scientiæ.
4. Donum pietatis.
5. Donum consilii.
6. Donum intellectūs.
7. Donum sapientiæ, & libertatis
filiorum DEI.

STATIO VESPERTINA.

Singulis diebus vesperi ad medium sextæ, adolescentes majorum classium in loco ad hoc deputato omnes conveniant, & pro incremento gratiæ in vocatione sua Clericali Vesperas & Completorium, cum matutino & Laudibus. in diem sequentem ex Officio parvo Beatæ MARIÆ Virginis alternatim recitent.

Antequam cubitum eunt, revertantur ad altare domesticum; & DEO pro acceptis beneficiis gratias acturi, unam partem Psalterii Beatissimæ Virginis MARIÆ, & Psalmum de Profundis alternatim com-
precentur: quibus in silentio annectent
examen nocturnum, & quinque
Pater & Ave.

MO.

MODVS RECITANDI
PSALTERIUM BEATISSIMÆ
VIRGINIS MARIE.

*Formatò imprimis devotè signò
Sanctæ Crucis dicitur symbo-
lum Apostolorum, seu Credo,
tum Pater noster.*

Hec tria puncta bene notanda.

I. *Sub simbolo Apostolorum Sanctissima
TRINITATI ac toti Curia celesti
mundi totius, ac omnium ejus statuum ne-
cessitates & misérias ad commiserationem
exhibeant*

*I I. Ad singulas orationes Dominicas
DEO Patri Filium ejus unigenitum Cruci-
fixum, velut infiniti pretii victimam, ad
majorem precum suarum efficaciam conci-
liandam offerant.*

*III. Sub exordium salutationis Ange-
lica in quarvis Decade, Beatissimam Vir-
ginem ut matrem spectent; ac mysterium*

In ea Decade considerandū, uti & petitionem,
ad quam dirigitur, in memoriam sibi re-
vocent.

In qualibet Decade, cū perventum
fuerit ad Nomen IESU, adjiciatur

In Rosario Gaudioſo dicendo die Luna
& Iovis.

- 1. Virgo conceptiſti
- 2. Viſitando Eliſabe-
tham portāſti.
- 3. Virgo genuiſti.
- 4. In templo præ-
ſentāſti.
- 5. In templo in-
veniſti.

Quem

Ad

S. Maria Mater Dei &c.

In

141 Manipulus piarum precum

In Rosario Doloroso, quod dicitur
die Martis et Veneris, Nomini
IESVS adjiciatur

1. Sanguinem sudavit.
2. Flagellatus est.
3. Spinis coronatus est.
- Ad 4. Crucem bajulavit.
5. Crucifixus est.

Qui pro nobis

S. Maria &c.

In Rosario Glorioso, quod dicitur
die Merc: & Sabbati, ad singulas
Decades post Nomen IESV
addatur.

1. Resurrexit à mortuis.
2. In cælum ascendit.
- Ad 3. Spiritum Sanctum misit
4. Te in cælum assumpsit
5. Te in cælis coronavit.

Qui

S. Maria &c.

In

Intentiones ROSARII
Gaudiofi.

In
Decade

1. Orent pro errantibus in fide.
2. Pro conversione existentium in peccato mortali.
3. Pro imperfectis.
4. Pro sagis, maleficis, & aliis obstinatis peccatoribus
5. Pro innocenti iuventute, & in gratia Dei existentibus.

Intentiones ROSARIJ
Doloresfi.

In
Decade.

1. Orent pro toto statu Clericali
2. Pro iis, qui presunt, & confessoriis.
3. Pro Virginibus, & continentibus.
4. Pro iis, qui ob fidem, & justitiam patiuntur.
5. Pro statu politico Christiane Reipublicae, & praecipue pro S. R. Imperio.

In

IN ROSARIO GLORIOSO:

- In Decade.
1. Orent pro perseverantia finali in bono spiritu.
 2. Pro consanguineis, Benefactoribus & aliis sibi commissis ac commendatis.
 3. Pro Polonia
 4. Pro morientibus.
 5. Pro animabus Fidelium defunctorum.

Die vero Dominicâ venerentur IESUM Salvatorem suum Rosariolò 33. Pater noster, ad impetrandam ab eodem gratiam, quâ ad plenitudinem meritorum pervenire, & instadio sic currere possint, ut brævium vitæ æternæ apprehendant.

Exordium autem fiat à symbolo Apostolorum, cui subjiciantur tria Pater noster; tum ante primam Decadem orationum Dominicarum præcedat unum Ave Maria; idem etiam fiet ante reliquas duas Decades.

Post

Post Rosarium quotidianum sequitur Psalmus De profundis cum duabus collectis pro Defunctis.

DE profundis clamavi ad te Domine; Domine, exaudi vocem meam. Fiant aures tuæ intendentes; in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est; & propter legem tuam sustinuit te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus; speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël ex omnibus iniquitatibus ejus.

G

v. Re-

℣. Requiem æternam dona eis
Domine.

℣. Et lux perpetua luceat eis.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℣. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Deus veniæ largitor, & humanæ
salutis amator: quæsumus cle-
mentiā tuā, ut nostræ congregationis
fratres, propinquos, & benefactores,
qui ex hoc sæculo transierunt, Beatā
Mariā sēper Virgine intercedente cū
omnibus Sāctis tuis, ad perpetuæ bea-
titudinis cōfortiū pervenire cōcedas.

Fideliū Deus omniū Conditor, &
Redemptor, animabus famulorū fa-
mularūque tuarū remissionē cuncto-
rū tribue peccatorum: ut indulgen-
tiam, quam semper optaverunt, piis
supplicationibūs consequantur. Qui
vivis & regnas in sæcula sæculorum.

℣. Amen.

Oratio pro Ordinario Locī, ut suprā fol. 130

℣. Di-

Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

17. Amen.

Denique fiat examen nocturnum, quod consistit in quinque punctis.

PRIMUM.

Gratiarum actio pro beneficiis acceptis.

O Infinita bonitas, gratias tibi ago pro omnibus beneficiis, quæ mihi hodie, & totâ vitâ meâ contulisti, tibi laus, & gloria in infinitas sæculorum myriadas.

SECUNDUM.

Luminis petitio.

O Æterna Sapiencia Christe JESU. da ut quidquid tibi hodie in me displicuit, id mihi integre in memoriam redeat.

TERTIUM.

Hic suam quisque conscientiam examinet, quid singulis horis ab ultimo examine elapsis peccaverit; cogitatione, verbo & opere; & que peccata nondum confessus fuerit.

Quæ

QUAR-

147 Manipulus piarum precum,
Q U A R T U M.

Peccatorum deprecatio.

O Inexhausta misericordia, ignosce mihi quidquid hodie peccavi coram te: ego omnes offensas hujus diei, & totius vitæ meæ depono in abyssum misericordiæ tuæ; & per mortem Filii tui te deprecor, Ô DEUS, dimitte mihi quidquid unquam in te peccavi.

Q U I N T U M.

Emendationis propositum.

O Immenta Majestas, firmissimè propono non delcare amplius.

Coronidis loco subjungantur quinque *Pa-ter* & *Ave*, in honorem quinque vulnerum Christi, pro remissione peccatorum, & puritate sensuum tam interiorum, quàm exteriorum impetranda.

Exuentes se, & cubitum secedentes committant se *Beatissima Virgini*, sicut de die sæpius pro commoditate.

O Domina mea Sancta **MARIA**, me in tuam benedictam fidem &c.
et supra. fol. 119. Ad

Ad Sanctum Angelum Custodem.

Angele Dei, qui custos es mei me tibi commissum, pietate supernâ hac nocte illumina, custodi, rege & gubernâ. *Vel*

O Amantissime Angele DEI, qui hucusque tam fidelis custos es mei, dignare insuper hac nocte cor, & corpus meum immaculatum conservare ut tecum merear SS. Trinitatem æternum contemplari amare, & glorificare, Amen.

Ad Sanctos Patrones, & omnes Sanctos.

Vos Sancti Patroni mei, & omnes Sancti Electi DEI, supplete vices meæ imperfectionis in benedicendo & laudando Domino meo: & impetrate mihi meisq; gratiam in ejus amore vivendi, perseverandi, moriendi, tandemque ejusdem gloriâ vobiscum æternum perfruendi.

849 Manipulus piarum precum:

Antequam lectum ingrediatur, aspergant se
aquâ benedictâ & dicant:

Asperge me Domine rore gratiæ
tuæ &c. ut supra fol: 121.

Lectum ingressuri signent se signò S.
Crucis, & dicant:

Per signum Crucis de inimicis no-
stris libera nos DEUS noster.

JESUS Nazareus, Rex Judæo-
rum, titulus triumphalis defendat nos
ab omnibus malis. Ecce Crucem
Domini nostri J E S U Christi fugite
partes adversæ, vicit Leo de tribu
Juda, Radix David. Sancte DEUS,
Sancte fortis, Sancte & immortalis
miserere mei.

Benedicat me Imperialis Majestas,
protegar me regalis Divinitas, custodi-
at me sēpiterna Deitas, foveat me im-
mensa divinitas, dirigat me inæstima-
bilis bonitas, gubernet me potentia
Patris, vivificet me sapientia Filii,
illuminet me virtus Spiritûs Sancti,

Amen.

Ex

Ex horologio P. Drexely.

Pater Æterne, per vitam & mortē
Filii tui, per omnem bonitatem tuā
te rogo, concede mihi, ut in bono
perseverem, & in gratia tua moriar.
Bone JESU, per extremas illas in
Cruce voces, quibus Patri Spiritum
commendasti, te rogo, suscipe Spiritū
in fine vitæ meæ.

Spiritus Sācte DEUS, miserere mei &
Sanctā inspiratione tuā me semper, &
potissimū in hora mortis meæ, adjuva
Sanctissima Trinitas unus DEUS
miserere mei nunc & in fine vitæ,
meæ. Amen.

*In lecto modestè compositi & cancellatis
ante pectus brachijs in modum
crucis, dicant:*

Da Domine, ut singulæ meæ respi-
rationes totā nocte tibi laudem, &
gloriam exhibeant. Amen.

In manus tuas Domine commen-
do spiritum meum.

151 Manipulus piarum precum

In pace in idipsum dormiam, &
requiescam.

MODUS OBEUNDI
SACRAMENTUM
POENITENTIÆ.

Oratio ante Examen conscientie.

Æterne Parens, Pater misericor-
diarū, & DEUS totius cōsolatio-
nis, peccata mea examinaturus, ve-
hementer confundor, sed tu nosti
omnia, & eorum gravitatem & nu-
merum & indignitatem habes perspe-
ctam. Tu enim scrutaris corda & re-
nes, ô DEUS meus! Rogo te humil-
limè, ut omnia & singula per gratiã
tuam possim recordari, expendere &
deplorare. Concede mihi Spiritum
Sanctum tuum, qui mihi eorum me-
moriam refricet, cogitationes & di-
scussionem mentis meæ dirigat, & do-
lorem animi mei, qui peccata mea
diluere possit, excitet.

Hymno

Hymnus.

Veni Creator Spiritus,
 Mentem tuorum visita,
 Imple supernam gratiam,
 Quam tu creasti pectora.
 Qui diceris Paraclitus,
 Altissimi donum DEI,
 Fons vivus, ignis, caritas,
 Et spiritualis unctio.
 Tu septiformis munere,
 Digitus paternae dexteræ,
 Tu ritè promissum Patris,
 Sermone ditans guttura.
 Accende lumen sensibus,
 Infunde amorem cordibus,
 Infirma nostri corporis
 Virtute firmans perpeti.
 Hostem repellas longius,
 Pacemque dones protinus,
 Ductore sic te prævio,
 Vitemus omne noxium.
 Per te sciamus, da, Patrem,
 Noscamus atque Filium,

133 Manipulus piarum precum
Teque utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

DEO Patri sit gloria,
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorum sæcula Amen.

¶. Emitte Spiritū tuū, & creabuntur;
¶. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

D EUS, qui corda fidelium Sancti
Spiritus illustratione docuisti: da
nobis in eodem Spiritu recta sapere,
& de ejus semper consolatione gau-
dere: Per Dominū nostrum JESUM
Christū Filium tuum, qui tecum vivit
& regnat in unitate ejusdem Spiritus
Sancti DEUS, per omnia sæcula sæ-
culorum. Amen.

Discussio conscientie fiet circa
sequentia.

Peccata contra DEUM.

Confessione sacrilegā, dum pecca-
tum

tū mortale reticui, vel quia de peccatis non dolui, aut propositum emendationis non habui, toties, &c.

Communionē sacrilegā in statu peccati mortalis, toties.

Negligentiā in præparatione ad confessionem, vel communionem.

Dubitationē voluntariā circa aliquem fidei articulum, toties.

Negligentiā in repellendis cogitationibus contra fidem, spem, charitatem. toties.

Blasphemiā contra DEUM, murmurando contra ejus justitiam, & misericordiā, &c. toties.
Negligentiā in repellendis tentationibus blasphemix, pusillanimitatis. toties.

Violatione voti in re gravi. toties.

Perjurio; cū falsum juravi, vel

Manipulus piarum precum
vel dubitans de veritate. toties.

Vel cūm promisi aut minatus
fui cum juramento, me malum
aliquod grave, vel leve facturum,
animō servandi. toties

Vel dum juravi me rē licitam
facturum animo non servandi.
toties.

Fractione juramenti; quan-
do rem licitam juramento pro-
missam non servavi, cum possem.

Juramento temerario; quando
sine necessitate, vel utilitate ve-
rum juravi.

Missā die feriatā omnino non,
vel non integrè auditā. toties.

Distractionibus in ea volunta-
riè admissis. toties.

Negligentiā in vitandis distra-
ctionibus in oratione.

Ingratitudine erga DEUM pro ac-
ceptis specialibus beneficiis. to-
ties.

Con-

Contemptu, vel neglectu peccatorum gravium vel levium. toties.

Gloriatione ob peccata gravia vel levia. toties.

Complacentiâ in peccatis mortalibus olim admissis. toties.

Superbiâ circa dona naturæ, vel gratiæ, dum ea non DEO, sed meis meritis attribui. toties.

Jejunio Ecclesiastico, ad quod teneor, non observatô. toties.

Contra seipsum.

Superbiâ, arrogantiam, ambitione, æstimatione mei ipsius nimiam, complacentiam vanam, pertinacia in proprio sensu & iudicio, hypocrisi. toties.

Curiositate sciendi res perniciosas, curiosas, & periculosas. toties.

Cogitationibus lascivis, quibus voluntariè inhæsi. toties; vel qui-

Accuso me de

Manipulus piarum precūm
quibus me oblectavi. toties.

Desiderio deliberato peccandi
contra castitatem, in tali specie,
toties.

Negligentia in præcavendis,
& comprimendis illicitis cogita-
tionibus, motibus, illusionibus,
toties.

Negligentia gravi, vel levi, in
custodiendis sensibus, visu, audi-
tu, odoratu, gustu, tactu. toties.

Intemperantia gravi, vel levi,
in cibo & potu. toties.

Negligentia & defectu appli-
cationis in studiis.

Otiositate, seu tempore malè
collocato.

Contra proximum.

Inobedentiã gravi vel levi in
parentes, superiores, moderatores.

Murmuratione contra eos, vel
eorum contemptu. toties.

Despicientia proximi, vel aver-

sio

Noné ab eo; odio, ira, invidia,
impatientia, suspicione vana, te-
merario iudicio. toties.

Detractione contra proximum;
quando falsum delictum, grave
vel leve ipsi affinxi, vel verum
occultum detexi. toties. Idque
ex odio, & animo ejus famam
lædendi.

Mendacio, cum, vel sine gravi
damno proximi. toties.

Scurrilitate in loquendo, turpi-
loquio. toties.

Asperitate verborum, conten-
tione, susurratione, maledicen-
tia, cōvitiis, cōtumeliis, irrisione.

Verberatione, vulneratione,
gravilæsiōne. toties.

Desiderio mali alieni gravis
vel levis. toties.

Gaudio ob malum proximi
grave vel leve. toties.

Dolore ob bonum proximi,
cum.

159 Manipulus piarum precum
cum, vel sine animo tale bonum
impediendi. toties.

Voluntate alteri nocendi, vel
me vindicandi, quamvis effectus
non sit secutus. toties.

Scandalo gravi, vel levi, toties.

Laude delicti alieni. toties.

Irritatione proximi ad iracun-
diam, vel aliud malum.

Neglectu correctionis frater-
næ, quomodo corrigere debuis-
sem. toties.

*Ex his, occurrent facile alia, quæ hoc pa-
radigmate non continentur.*

*Antequam accedant ad confessionem, po-
terunt præmittere hanc orationem,*

O JESU DEUS cordis mei, infinite
misericors & longanimis, infinite
suavis & amabilis, qui cum Patre &
Spiritu Sancto multiplicas super me
inæstimabiles divitias misericordiæ,
longanimitatis, & charitatis tuæ; qui
hucusque me ingratum toties cum

Pe-

Petro respexisti, cum Magdalena in viam salutis reduxisti & in sanguine tuo animam meam dealbasti; toties me prodigum filium in osculum pacis recepisti, & infidelem licet famulum ad intimam familiaritatem invitasti: amplector, veneror, & adoro te, & tanta viscera misericordiae tuae erga me; atque omnium creaturarum affectu tibi gratias ago pro ineffabili isto aeternae tuae dilectionis excessu, quo mihi in tot defectus quotidie labenti, spatium & gratiam respiscendi, spem veniae, fiduciam perseverandi, ac gloriam consequendi tribuisti. Utinam o DEUS meus, te infinito amore & honore dignissimum semper amassem & glorificassem! utinam te nunquam offendissem, nec offenderem post hac in aeternum! Sed o bonitas infinita, quid tibi retribuui pro omnibus bonis, quae tribuisti mihi, praeter innumeras meas offensiones,
ingra-

ingrattitudines, negligentias? dōleo
 de his ac omnibus & singulis vitæ
 meæ peccatis ex animo, purè propter
 DEUM meum infinite amabilem,
 quia tibi, quem diligo; æternumque
 diligam super omnia displicent: ea
 propono firmiter ardentèrque per
 gratiã tuã emendare & cōpensare. In
 satisfactionē offero tibi merita omnia
 labores, ac dolores ipsumque sano
 guinem Domini mei JESU Christi,
 merita Beatissimæ Virginis, & San-
 ctorum omnium, meque, ac vitam
 meam, cum universis meis actioni-
 bus, quas cupio dirigere ad gloriam
 Nominis tui, tibi devoveo. Amen.

*Accedens ad confessionem, coram Sacra-
 dote genuflexus dicat:*

Benedic Reverende Pater.

Deinde facto signo S. Crucis recitet.

Confiteor DEO Omnipotenti, Bea-
 tæ MARIÆ semper Virgini, Beato
 Mi-

Michæli Archangelo, Beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus Sanctis, & tibi Pater: quia peccavi nimis cogitatione, verbo, & opere.

His dictis peccata sua integrè, nullò omisso, purè, absque ulla simulatione, humiliter in conspectu DEI, distinctè cum vero emendationis affectu, & animo contrito, recenseat, & tandem sic concludat:

De his & omnibus aliis meis peccatis, quorum etiam non recordor, dico: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam MARIAM semper Virginem, Beatum Michælem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes Sanctos, & te Pater, orare pro me ad Dominum DEUM nostrum.

Post hac attentè ac devotè excipiat injunctam poenitentiam, & si quam admonitionem Confessarius imperiat. Denique dum

163 Manipulus piarū precū
dum pronuntiatur absolutio, excitet Con-
tritionem superius præscriptam.

Peracta in hunc modum Confessione, &
impetrata absolutione, si injuncta pœniten-
tia mox persolvi potest, ne differatur, sed
accuratè præstetur magno devotionis affe-
ctu. Deinde, si commode fieri poterit, re-
citetur sequens.

O R A T I O.

Ex S. August: lib. de Spirit: docum.

DEprecor te JESU Salvator, bone
Redemptor, qui pretiosissimo Sā-
guine tuo redemptus sum, ut propter
carnis corruptionem non peream,
neque veniam in mortem secundam,
nec in terram oblivionis. Hæc vox
in auribus misericordiæ tuæ sonet, ut
tuam faciam voluntatem, & omnis
mens mea te meditetur, in te dele-
ctetur, te sequatur, te confiteatur,
qui redemisti me.

In æternum misericordia tua est,

&

& in misericordiâ tuâ revixi perditus
Peccatis, & surrexi à mortuis, quoniam
segregâsti me à peccatis adolescentiæ
meæ; & egi pœnitentiam coram te, quia
servâsti mihi tempus conversionis, & con-
siderans peccata mea compunctus sum: lætus
jam inde tibi nunc & semper innumeras
gratias refero, quia ut inveniam te, tu
priùs quæсивisti me; ut redirem ad te,
tu compulisti me, ut cõfiterer tibi, tu es
operatus; & ut me recognoscens plangerem,
tu dedisti mihi: tu enim es misericors
Dominus, qui sperantes in te non confundis,
requerentes non derelinquis, revertentes
ad te, non respicis, sed exultando &
laudando suscipis, atque in æterna
beatitudine unâ cum Sanctis & electis
tuis æternaliter regnare cõcedis, quia
est tibi cum æterno Patre & Spiritu
Sancto una Deitas, gloria, virtus,
imperium & potestas, in sæcula
sæculorum. Amen. Mo-

Modus Sacrae Communionis Eucharistiae.
 Ante Communionem tria sunt, quae ani-
 mam ad dignissimum hoc convivium
 pie disponunt.

Primum; dolor de peccatis, sive con-
 punctio.

Secundum; desiderium, sive fames
 spiritualis

Tertium; profunda reverentia, &
 animi demissio

Oratio pia continens dolorem, desiderium
 & animi demissionem.

AU mensam dulcissimi convivii tui,
 pie Domine JESU Christe, ego
 peccator de propriis meritis nihil pre-
 sumēs, sed de tua confidens misericor-
 dia & bonitate accedere vereor, &
 contremisco. Nam cor & corpus ha-
 beo multis criminibus maculatum;
 mentem, & linguam non cautè custo-
 ditam. Ergo, ô pia Deitas, ô tremen-
 da Majestas, ego miser inter angustias
 deprehensus, ad te fontem misericor-
 diae

Die recurro; ad te festino sanandus;
sub tuam protectionem fugio; & quē
Judicem sustinere nequeo, Salvatorē
habere suspiro. Tibi, Domine, pla-
gas meas ostendo: Tibi verecundiam
meam d. tego. Scio peccata mea mul-
ta & magna, pro quibus damnari ti-
meo. Confido misericordiis & mise-
rationibus tuis, quarum non est nu-
meros. Respice ergo in me oculis
misericordiz tuæ, pie Domine JESU
Christe, Rex æterne, DEUS & homo,
crucifixe propter hominem Exaudi
me sperantem in te: miserere mei,
pleni miseris & peccatis, tu qui fons
miserationis nunquam manare cessas.
Salve salutaris victima, pro me &
omni humano genere in patibulo Cru-
cis oblata. Salve nobilis & pretiose
Sanguis de vulneribus crucifixi Do-
mini mei JESU Christi pr. fluens, &
peccata totius mundi abluens. Re-
cordare, Domine, Creaturæ tuæ,
quam

quam tuo sanguine redemisti. **Pœ-**
 nitet me peccasse: cupio emendare,
 quod feci. Aufer ergo à me, cle-
 mentissime Pater, omnes iniquitates
 & peccata; ut purificatus men-
 te & corpore, dignè degustaré merear
 Sancta Sanctorum. Et concede, ut
 Sancta prælibatio Corporis & San-
 guinis tui, quam ego indignus sume-
 re intendo, sit peccatorum meorum
 remissio; sit delictorum perfecta pur-
 gatio, sit turpium cogitationum effu-
 gatio, ac bonorum sensuum regene-
 ratio operumque tibi placentium
 salubris efficacia; animæ quoque &
 corporis contra inimicorum meorum
 insidias firmissima tuitio. Amen.

Eja ergo, laudo te DEUS meus, &
 exalto te in æternum: despicio me &
 subjicio tibi in profundum vilitatis
 meæ: ecce tu Sanctus Sanctorum, ego
 sordes peccatorum: ecce tu inclinas
 te ad me, qui non sum dignus vel te

respicere; & tamen tu venis ad me,
tu vis esse mecum, tu me invitas ad
convivium tuum.

*Sub ipsa Communione primò pia & mo-
desta corporis compositio adhibenda est; ac-
cedendo ad altare junctis ante pectus ma-
nibus, oculis demissis, flectendo genua, ca-
pite decenter erecto, corpore quieto, sine le-
ctione vel labiorum motu, oreque honestè a-
perto, cum sacra hostia porrigitur, ita ut
lingua extremum labium attingat; nec sit
ultrà exerta.*

*Secundo excitanda spes & amor in Chri-
stum, non orando voce, sed meditando se-
quentia.*

ORATIO MENTALIS,

Sub ipsa communionē.

O Dulcissime JESU, in te est totum
quod desiderare possum & de beo,
tu salus mea, redemptio mea, spes &
fortitudo; decus & gloria amen te ex
corde meo, ô suavissime JESU: regna

H

in

in voluntate mea in æternum, ut nihil amem præter Te, & nihil mihi placeat nisi propter te, sed semper idem velim, quod tu vis, idem faciã, quod placet Sanctissimæ voluntati tuæ.

O Virgo Beatissima MARIA, Patroni mei & Sancti DEI omnes adjuvate vestris precibus, ut præstem constanter, quod firmiter propono ad gloriam dulcissimi mei Salvatoris.

Post Sacram Communionem tria præstanda.

1. *Agenda DEO gratia.*
2. *Offerendum cor, & quidquid suadet affectus ac pietas.*
3. *Petendum à Christo, quod nostra necessitas requirit.*

Actio gratiarum & oblatio.

AMabilissime JE U, DEUS cordis mei, unde mihi indignissimo peccatori tanta dignatio, tanta dilectio tantæ majestatis, ut me oculis miseri-
cordiæ

cordiæ tuæ tam benignè, tam amanter
visitare, tam misericorditer reficere,
tam paternè fovere, tam suaviter, ef-
ficaciter & mirabiliter ad gloriam mi-
hi, ut spero, prædestinatam, deducere
hucusque digneris? Benedicta sit in
æternum infinita bonitas, charitas, &
misericordia tua, quâ me ingratum
toties cum Patre & Spiritu Sancto ab
æterno sic dilexisti, ut decerneres me
cum electis omnibus creare, salvare,
dotare, vocare ad tuam gratiam, &
conservare ad gloriâ: sed quanta be-
nignitas & misericordia tua, quòd me
in tempore creâris, conservaveris,
dotaveris, redemeris pretio Sangui-
nis tui pretiosissimi, & hodie animam
meam corpore & sanguine tuo refe-
ceris, mihi què pignus amoris tui &
futuræ gloriæ te ipsum in sacratissi-
mo convivio tuo dederis. Agnosco,
ô benignissime JESU, charitatem tuâ
erga me, & omnium creaturarum af-

Ha

tectu,

fectu, præsertim voce omnium San-
 ctorum & Spirituum cælestiū, te Do-
 minum meum adoro, laudo & glori-
 fico: me infra omnes creaturas in
 centrum nihili mei demitto, & supre-
 mæ tuæ Majestati inclino; nam tua
 sola gratiâ sum id, quod sum. Credo
 in te, ô ineffabilis veritas: in te spero,
 ô fidelissima mea felicitas: te amo &
 semper amabo super omnia, ô sum-
 ma bonitas! Gaudeo etiam de omni
 tua perfectione, beatitudine, gloria &
 beneplacito tuo, meque tibi usque ad
 mortem & mei annihilationem resi-
 gno: totus tuus esse & in æternū per-
 manere desidero, sicut tu totus in hac
 suavissima communione & in vita ac
 morte tua meus esse voluisti. Omnē
 vitam meā tuo offero obsequio: offe-
 ro tibi intellectum meū, ut te cogno-
 scat, cogitet, & meditetur: offero me-
 moriam, ut tui recorderur: offero vo-
 luntatem, ut te diligat: offero omnia
 pia

pia desideria, quæ unquã habui, aut
habiturus sum: offero sensus meos &
affectus, ne unquam à te declinent:
offerò quidquid sũ. quidquid habeo,
aut habiturus sum, ut totus tibi ex
omnibus viribus & ex tota mente ser-
uiam in æternum, Amen.

Anima Christi sanctifica me.

Corpus Christi salva me.

Sanguis Christi inebria me.

Aqua lateris Christi lava me.

Passio Christi conforta me.

O bone JESU exaudi me.

Intra vulnera tua absconde me.

Ne permittas me separari à te.

Ab hoste maligno defende me.

In hora mortis meæ voca me.

Et jube me venire ad te.

Ut cum Sanctis tuis laudem te.

In sæcula sæculorum. Amen.

*Subjiciat s. Orationes Dominicas, &
totidem salutationes Angelicas, ad honorẽ*

173 Manipulus piarum precū,
5. vulnerum Christi, e que commendet;
1. In Sacrum vulnus dextera; Ecclesiā
Catholicam, summum Pontificem, omnes-
que Ecclesiæ Prælatos.

Pater noster. Ave Maria.

2. In vulnus manūs sinistra; magistra-
tus, præsertim supremos, statūs secularis,
& Superiores suos.

Pater noster. Ave Maria

3. In vulnus Pedis dextri; omnes obdu-
ratos & in peccato mortali existentes.

Pater noster. Ave Maria.

4. In vulnus pedis sinistri; animas fi-
delium defunctorum.

Pater noster. Ave Maria.

5. In vulnus lateris commendet, se,
suos Parentes, nutritios, amicos, & inimicos.

Pater noster. Ave Maria.

Memor sit diem, quò Sacram Commu-
nionem suscepit, peculiari modestiâ ac pie-
tate trāsire, & frequēter diebus insequen-
tibus inestimabilis illius beneficii recorda-
tione se ad evitanda peccata & sectandas
virtutes incitare.

Mo-

Modus audiendi devotè Sacrum.

Facto signò S. Crucis, Domino D E O, cuius presentiam recogitabunt, instantem suam orationem offerant, & gratiam bene precandi perant sequenti collectâ, quam aliis quoque prolixioribus orationibus, ac universim quibuscunque negotiis præmitti convenit.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni & adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat; & per te cæpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Facta hac oblatione, & benedictionis divina invocatione, qui in classibus superioribus sunt, usque ad elevationem quatuor minores Horas, id est, Primam, Tertiam, Sextam & Nonam ex Officio parvo B. MARIÆ Virginis, pro incremento gratiæ in vocatione sua Clericali recitèt. Adolescentes vero inferiorum classium dicant pro conservanda castitate Officiũ Immaculatæ Conceptionis B. M. Virginis, & Hymnũ S. CASIMIRI.

OFFICIUM PARVUM
Immaculatæ Conceptionis
BEATISSIMÆ
VIRGINIS MARIÆ.

AD MATUTINUM.

- ψ. **E**ia mea labia nunc annun-
ciate
ψ. Laudes & præconia Virginis Im-
maculatæ.
ψ. Domina in adjutorium meum in-
tende.
ψ. Me de manu hostium potenter
defende.
ψ. Gloria Patri, &c.

Hymnus.

Salve mundi Domina,
Coelorum Regina,
Salve Virgo Virginum.
Stella matutina,

Sal;

Salve plena gratiæ,
Clara lux Divina,
Mundi in auxilium
Domina festina.

Ab æterno Dominus
Te præordinavit
Matrem Unigeniti
Verbi, quô creavit
Terram, Pontum, æthera;
Te pulchram ornavit
Sibi Sponsam, quæ in
Adam non peccavit.

v. Elegit eam Deus, & præelegit eam.

Æ. In tabernaculo suo habitare fecit eam.

A d P R I M A M

Hymnus.

Salve Virgo Sapiens,
Domus DEO dicata,
Columna septemplici;
Mensaque exornata,
Ab omni contagio
Mundi præservata,

H5

Antè

177 Manipulus piarū precū

Antè Sancta in utero
Parentis, quàm nata;
Tu Mater viventium,
Et porta es Sanctorum;
Nova Stella ex Jacob,
Domina Angelorum.
Zabulo terribilis
Acies castrorum,
Portus & refugium
Sis Christianorum.

1. Ipse creavit illam in Spiritu Sancto.

2. Et exaltavit illā inter omnia opera sua.

AD TERTIAM.

Hymnus.

S Alve Arca fæderis;
Thronus Salomonis,
Arcus pulcher ætheris,
Rubus visionis,
Virga frondens germinis,
Vellus Gedeonis;
Porta clausa Numinis,
Favusque Samsonis.

De-

Decebat tam nobilem
Natum precavere
Te ab originali
Labe Matris Evæ,
Almam, quam elegerat
Genitricem verè,
Nulli profus sinens
Culpæ subjacere.

ψ. *Ego in altissimis habito,*

ϣ. *Et Thronus meus in columna nubis.*

A D S E X T A M.

Hymnus.

S Alve Virgo puerpera,
Templum Trinitatis,
Angelorum gaudium,
Cella puritatis.

Solamen marentium,
Hortus voluptatis,
Palma patientiæ,
Cedrus Castitatis.

Terra es benedicta,
Et Sacerdotalis,
Sancta, & immunis
Culpæ originalis.

Ci-

179 Manipulus piarum precum;

Civitas Altissimi,

Porta orientalis,

In te est omnis gratia;

Virgo singularis.

V. Sicut lilium inter spinas,

R. Sic amica mea inter filias Ada.

A D N O N A M,

Hymnus.

S Alve Urbs refugii,

Turrisque munita

David, propugnaculis

Armisque insignita.

In Conceptione

Charitate ignita,

Draconis potestas

Est à te contrita.

O mulier fortis,

Et invicta Judith!

Pulchra Abisag Virgo;

Verum fovens David:

Rachel Curatorem

Ægypti gestavit:

Savatorem mundi

MARIA portavit,

V. To.

V. *Tota pulchra es amica mea.*

R. *Et macula originalis nunquā fuit in te.*

AD VESPERAS

Hymnus.

S Alve horologium,
Quo retrò gradiatur

Sol in decem lineis,

Verbum incarnatur;

Homo ut ab inferis

Ad summa attollatur,

Immensus ab Angelis

Paulò minoratur.

Solis hujus radiis

MARIA coruscat,

Consurgens aurora

In conceptu micat.

Lilium inter spinas,

Quæ serpentis conterat

Caput, pulchra ut Luna

Errantes collustrat.

V. *Ego feci in cælis, ut oriretur lumen
indeficiens.*

R. *Et quasi nebula texi omnem terram.*

AD

A D C O M P L E T O R I U M.

Hymnus.

S Alve Virgo florens,
 Mater illibata,
 Regina clementiæ,
 Stellis coronata.

Supra omnes Angelos
 Pura, Immaculata,
 Atque ad Regis dexteram
 Stans veste deaurata.

Per te Mater gratiæ;
 Dulcis spes reorum.
 Fulgens Stella maris,
 Portus naufragorum;

Patens Cæli janua,
 Salus infirmorum;
 Videamus Regem
 In aula Sanctorum.

V. Oleum effusum MARIA Nomen tuum.

R. Servi tui dilexerunt te nimis.

V. Domina protege orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ore.

Oremus.

SANCTA MARIA Regina cælorum,
 Mater Domini nostri JESU Christi,
 & mundi Domina, quæ nullū de-
 relinquis, & nullum despicias: respice
 nos Domina clementer oculo tuæ pie-
 tatis, & impetra nobis apud tuum di-
 lectum Filium cunctorum veniã pec-
 catorum; ut qui nunc tuam Sanctam,
 & Immaculatam Conceptionem de-
 voto affectu recolimus, æternæ in fu-
 turum beatitudinis bravium capia-
 mus, ipso, quem Virgo peperisti, do-
 nante Domino nostro JESU Christo,
 qui cum Patre, Spiritu Sancto vivit,
 & regnat in Trinitate Perfecta Deus,
 in sæcula sæculorum, Amen.

C O M M E N D A T I O.

Supplices offerimus
 Tibi Virgo pia,
 Hæc laudum præconia:
 Fac nos, ut in via

Du-

183 Manipulus piarum precum

Ducas cursu prospero,

Et in agonia

Tu nobis assiste,

O dulcis MARIA, Amen.

Antiph: Hæc est Virga, in qua nec
nodus originalis, nec cortex actualis
culpæ fuit.

℣. In Conceptione tua, Virgo Immacu-
lata fuisti.

℞. Ora pro nobis Patrem, cujus Filium
peperisti.

Oremus.

DEUS, qui per Immaculatam Vir-
ginis Conceptionem dignum
Filio tuo habitaculū præparasti: quæ-
sumus, ut sicut ex morte ejusdē Filii
tui prævisa, eam ab omni labe præser-
vastī, ita nos quoque mundos ejus
intercessione ad te pervenire conce-
das. Per Dominum nostrum JESUM
Christum Filium tuum, qui tecum vi-
vit, & regnat in unitate Spiritūs
Sancti DEUS, per omnia sæcula sæ-
culorum, Amen.

℣. Imma-

V. Immaculata B M V. Conceptio.

R. Sit nobis praesidium & protectio.

HYMNUS S. CASIMIRI

Ad Beatissimam Virginem.

O Mni die dic M A R I Æ
Mea, laudes, anima,

Ejus festa, ejus gesta

Cole devotissima.

Contemplare & mirare

Ejus celsitudinem.

Dic felicem Genitricem;

Dic Beatam Virginem.

Ipsam cole, ut de mole

Criminum te liberet.

Hanc appella, ne procella

Vitiorum superet.

Hæc persona nobis dona

Contulit cœlestia:

Hæc Regina nos divina

Illustravit gratiâ.

Lin-

185 *Manipulus piarum precum*
Lingua mea dic trophæa
Virginis puerperæ,
Quæ inflictum maledictum
Miro transfert germine,
Sine fine dic Regina
Mundi, laudum cantica:
Ejus bona semper sona,
Semper illa prædica.
Omnes mei sensus ei
Personate gloriam.
Frequentate tam Beatæ
Virginis memoriam.
Nullus certè tam disertæ
Extat eloquentiæ
Qui condignos promat hymnos
Ejus excellentiæ,
Omnes laudent, unde gaudent,
Matrem DEI Virginem.
Nullus fingat, quod attingat
Ejus celsitudinem;
Sed necesse, quod prodesse
Piis constat mentibus,
Ut intendam, quod impendam
Me ipsius laudibus. *Quam.*

Quamvis sciam, quod MARIAM

Nemo dignè prædicet,

Tamen vanus & infanus

Est, qui illam reticet,

Cujus vita erudita

Disciplinâ cælicâ,

Argumenta & figmenta

Destruxit hæretica

Huius mores, tanquam flores,

Exornant Ecclesiam:

Actiones, & sermones

Miram præstant gratiam.

Evæ crimen nobis limen

Paradisi clauserat;

Hæc dum credit, & obedit;

Cœli claustra referat.

Propter Evam homo sævam

Accepit sententiam:

Per MARIAM habet viam,

Quæ ducit ad Patriam.

Hæc amanda, & laudanda

Cunctis specialiter:

Venerari, & precari

Eam decet jugiter.

Ipsa

187 *Manipulus piarū precū*
Ipsa donet, ut, quod moner
Natus ejus, faciam:
Ut finitā carnis vitā,
Lætus hunc aspiciam.

SECUNDA PARS.

O Cunctarum faminarum
Decus atque gloria!
Quam electam & evectam.
Scimus super omnia.
Clemens audi, tuæ laudi
Quos instantes, conspicias.
Munda reos, & fac eos
Donis dignos cœlicis.
Virga Jesse, spes oppressæ
Mentis & refugium,
Decus mundi, lux profundi,
Domini sacrarium.
Vitæ forma, morum norma,
Plenitudo gratiæ:
DEI templum, & exemplum
Totius Justitiæ.
Virgo salve, per quam valvæ
Cœli patent miseris,

Quam

Quam non flexit, nec allexit
Fraus serpentis veteris.

Generosa & formosa

David Regis filia,

Quam elegit Rex, qui regit,
Et creavit omnia.

Gemma decens, rosa recens,
Castitatis liliū,

Castum chorū ad polorū
Quæ perducis gaudium.

Actionis & sermonis
Facultatem tribue,

Ut tuorum meritorū
Laudes promam strenuē.

Opto nimis, ut imprimis
Des mihi memoriam,

Quā decenter & frequenter
Tuam cantem gloriam.

Quamvis muta, & polluta
Mea sciam labia;

Præsumendum, nec silendum
Est de tua gloria.

Virgo gaude, omni laude
Digna, & præconiō,

Quæ

189 *Manipulus piarum precum*
Quæ damnatis libertatis
Facta es occasio.
Semper munda & fœcunda
Virgo tu puerpera,
Mater alma, velut palma
Florens & fructifera.
Ejus flore, & odore
Recreari cupimus;
Cujus fructu nos à luctu
Liberari credimus.
Pulchra tota sine nota
Cujuscunque maculæ,
Fac nos mundos & jucundos
Te laudare sedulè.
O Beata! per quam data
Nova mundo gaudia,
Et aperta fide certâ
Regna sunt cœlestia.
Per te mundus lætabundus
Novo fulget lumine.
Antiquarum tenebrarum
Exutus caligine.
Nunc potentes sunt egentes,
Sicut olim dixeras: Et

Et egeni fiunt pleni,
Ut tu prophetaveras,
Per te morum nunc pravorum
Relinquuntur devia,
Doctrinarum perversarum
Pulsa sunt præstigia,
Mundi luxus, atque fluxus
Docuisti spernere:
DEUM quæri, carnem teri,
Vitiis resistere;
Mentis cursum tendi sursum
Pietatis studio;
Corpus angi, motus frangi
Pro cœlesti præmio.
Tu portasti inter casti
Ventris claustra Dominum
Redemptorem, ad honorem
Nos reformans pristinum.
Mater facta sed intacta
Genuisti filium,
Regem Regum, atque rerum
Creatorem omnium.
Benedicta, per quam victa
Hostis est verlutia, De

191 Manipulus piarum precum
Destitutus spe salutis
Datur Indulgentia.
Benedictus Rex invictus;
Cujus Mater crederis,
Increatus ex te natus,
Nostri salus generis.

TERTIA PARS.

Reparatrix, Confortrix
Desperantis animam,
A pressura, quæ ventura
Malis est, nos redime.
Pro me pete, ut quiete
Sempiternam perfruar,
Ne tormentis comburentis
Stagni miser obruar
Quod requiro, quod suspiro,
Mea sana vulnera;
Et da menti te poscenti
Gratiarum munera;
Ut sim castus & modestus,
Dulcis, blandus, sobrius,
Pius, rectus, circumspectus,
Simultatis nescius,
Eruditus & munitus Divi.

Divinís eloquiís ,
Timoratus, & ornatus
Sacris exercitiis ,
Constans, gravis, & suavis,
Benignus, amabilis,
Simplex, purus, & maturus,
Patiens & humilis:
Corde prudens, ore studens
Veritatem dicere,
Malum nolens, DEUM colens
Pio semper opere;
Esto tutrix & adiutrix
Christiani populi:
Pacem præsta, ne molesta
Nos perturbent sæculi;
Salutaris stella maris,
Summis digna laudibus,
Quæ præcellis cunctis stellis
Atque luminaribus;
Tuâ dulci prece fulci
Supplices & refove.
Quidquid gravat, vel depravat
Mentes nostras, remove.

193 *Manipulus piarū precum*
Virgo gaude, quòd de fraude
 Dæmonis nos liberas,
Dum in vera & sincera
 Carne DEUM generas.
Illibata & ditata
 Cœlesti progenie,
Gravidata nec fraudata
 Flore pudicitix:
Nam quod eras, perseveras,
 Dum intacta generas,
Illum tractans atque lactans,
 Per quem facta fueras.
Commendare me dignare
 Christo tuo Filio,
Ut non cadam, sed evadam
 De mundi naufragio:
Fac me mitem, pelle litem,
 Compesce lasciviam,
Contra crimen da munimen,
 Et mentis constantiam:
Non me liget, nec fatiget
 Sæculi cupiditas,
Quæ indurat & obscurat
 Mentes sibi subditas: Nun-

Nunquam ira, nunquam dira
Me vincat elatio,
Quæ multorum fit malorum
Frequenter occasio;
Ora DEUM, ut cor meum
Suâ fervet gratiâ,
Ne antiquus inimicus
Seminet zizania:
Da levamen & juvamen
Tuum illis jugiter,
Tua festa, sive gesta
Qui colunt alacriter. Amen.

*Ad consecrationem & elevationem hostiæ
usque ad orationem Dominicam, di-
cantur tardè & pensulatè se-
quentes orationes.*

AVE verum corpus natum de
MARIA Virgine: verè passū im-
molatum in cruce pro homine: cu-
jus latus perforatum undâ fluxit san-
guine; Esto nobis prægustatum in

l

mor-

mortis examine. O dulcis, ô pie, &
 JESU Fili MARIE Misere mei.
 Amen.

O JESU Fili DEI & MARIE Vir-
 ginis, Dominus meus, & DEUS meus,
 qui pro me in Cruce mori dignatus
 es, adoro, amo, & glorifico te super
 omnia: credo in te: spero in te: doleo
 purè propter te, quòd unquam offen-
 derim te. Ex hoc momento paratum
 cor meum ad omnem nutum tuum.
 Tuus sum ego, eroque in æternum:
 posside me, & tuæ voluntati penitus
 me conforma. Pater misericordiarū
 respice in faciem dilectissimi Filii tui,
 quem in sacrificium laudis, gratiarum
 actionis, & propitiationis tibi offero,
 per illius lachrymas, sudorem & san-
 guinem: per gemitus & suspiria, per
 labores & obsequia; per dolores &
 supplicia. per infinita ejus merita mi-
 serere mei, & omnium, pro quibus
 mortuus est, ut te semper perfectè a-
 memus

memus, & tuam Sanctissimam voluntatem amplectamur & exequamur in tempore, & in æternitate.

Miserere etiam misericordissime Pater omnium fidelium defunctorum, eisque requiem æternam concede, ut te æternum laudent, benedicant & glorificent, cui debetur omnis laus, honor & gloria, Amen.

Respice pie Pater piissimum Filium tuum pro me crucem passum: intue re sacratissima ejus vulnera; cerne manus innoxias promanantes cruore; & remitte placatus scelera, quæ patrauerunt manus meæ. Considera in me latus crudeli perfossus cuspi- de, & renova me sacro fonte, quem inde fluxisse credo. Vide immaculata vestigia, quæ nõ steterunt in via peccatorum, sed semper ambulârunt in lege tua, diris confixa clavîs; & perficere gressus meos in semitis tuis, & fac me odio habere omnem viam iniquitatis.

Postmodum cum celebrante recitent orationem Dominicam, quæ sequitur.

O R A T I O.

Libera nos, quæsumus Domine ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, & futuris, & intercedente Beatâ & gloriosâ semper Virgine DEI Genitrice MARIA, cum Beatis Apostolis tuis Petro & Paulo atque Andrea, & omnibus Sanctis: da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiæ tuæ adjuti, & à peccato simus semper liberi & ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum JESUM Christū Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritūs Sancti DEUS, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi Miserere nobis:

Agnus DEI, qui tollis peccata mūdi
Dona nobis pacem. *Hic*

Hic spiritualem Communionem per varios fidei, spei, charitatis & aliarum virtutum actus erga DEUM & Christum in venerabili Sacramento realiter presentem instituant ad hunc modum:

A Doro te Domine JESU vivâ, & verâ fide, in hoc Sacramento Corpore & animâ, carne & sanguine, vi mirabilis potentia & bonitatis verè presentem; & spero in te, ô fons omnis bonitatis & misericordia; non enim sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, tu qui solo nutu potes omnia, & sanabitur misera & languens anima mea. Amo te Domine tam Amantem mei ex toto corde meo, super me & omnia: & ideo cupio te lumere modo saltem spiritualiter per gratiam tuam, quæ cor meum à tot peccatis & imperfectionibus purificet, meritâ & virtutibus exornet, Sanctis cogitationibus & illustrationibus, velut divinae sa-

199 *Manipulus piarum precum,*
pientix tuæ radiis, illuminet, accen-
dat in charitate, confortet in tentati-
onibus, ne unquam separer à te, cõ-
foletur in tribulationibus, ut amore
tui & propter te feram eas patienter,
libenter & gaudenter, in sancta vo-
catione mea ad tuam gloriam, & ani-
marum salutem corroboret, atque
sic ad finem usque perseverantem, ad
vitam æternã securè perducatur. Amē.

Anima Christi sanctifica me, ut su-
prà fol. 172.

*Tum pro gratiarum actione ob maxi-
mum beneficium, quod in Sacramento Eu-
charistia, & Sacrificio Missæ Christus no-
bis exhibuit, se ipsum communicando, &
DEO Patri pro nobis offerēdo, uti & pro ipsa
Sacratiissima passione, quàm hoc Sacrificium
repsentat, dicatur, Antiphona.*

O Sacrum Convivium, in quo
Christus sumitur, recolitur memo-
ria passionis ejus: mens impletur
gratiã; & futuræ gloriæ nobis pignus
datur.

Ÿ. Pa-

- ¶ Panem de calo præstitisti eis Domine.
¶. Omne delectamentum in se habentē.

Oremus.

DEUS, qui nobis sub Sacramen-
to mirabili passionis tuæ memo-
riam reliquisti: tribue quæsumus, ita
nos Corporis, & Sanguinis tui Sacra
Myteria venerari; ut Redemptionis
tuæ fructum in nobis jungiter sentia-
mus, qui vivis & regnas cum DEO
Patre in unitate Spiritûs Sancti DEUS,
per omnia sæcula sæculorum. Amen.

*Sequitur Oratio S. Francisci Xaverii,
quã ipse sub sacro pro conversione paganorũ
dicere solebat, ad hæreticorum, & omnium
graviũ peccatorum emendationem à
DEO exorandam directa.*

ÆTerne rerum omnium effector
DEUS, memento abs te animas
infidelium, hæreticorum & peccatorũ
procreatas, easque ad imaginem &
similitudinem tuam conditas. Ecce

Iſ

Do-

201 *Manipulus piarū precū*

Domine in opprobrium tuū his ipsis infernus impletur! memento JESUM dilectum Filium tuum pro illarū salute atrocissimam subiisse necem: noli, queso Domine, ultrā permittere, ut Filius tuus ab infidelibus, hæreticis, ac peccatoribus contemnatur; sed precibus Sanctorum virorum, & Ecclesiæ Sanctissimæ Filii tui sponsæ placatus recordare misericordiæ tuæ, & oblitus idololatriæ, infidelitatis, contumaciæ & malitiæ eorum, effice, ut ipsi quoque agnoscant, timeant ac diligant aliquando, quem misisti, Dominum nostrum JESUM Christū, qui est salus & vita, & resurrectio nostra, per quem salvati & liberati sumus, cui sit gloria per infinita sæcula sæculorum. Amen.

Denique ad finem Missæ ex Officio parvo B. Mariæ Virginis recitent hymnum & collectam ejus dici, cum versiculo & responsorio, ac cum celebrante percurrant sequens Evangelium.

Inia

Initium Evangelii S. Ioannis.

JN principio erat Verbum, & Verbum erat apud DEUM, & DEUS erat Verbum. Hoc erat in principio apud DEUM. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat Lux hominum: & Lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit Homo missus à DEO, cui nomen erat Joannes. Hic venit in Testimonium, ut Testimoniū perhiberet de Lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille Lux, sed ut Testimonium perhiberet de Lumine. Erat Lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognovit. In propria venit, & sui eum non receperunt: Quotquot autem receperunt eum, dedit

dedit eis potestatem filios DEI fieri, his, qui credunt in nomine ejus: Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex DEO nati sunt. Et Verbum caro factum est, & habitavit in nobis: Et vidimus gloriam ejus, gloriā quasi Unigeniti à Patre, plenum gratiæ & veritatis. DEO gratias.

Oratio ante quodvis opus.

Actiones nostras, quæsum^o Domine, aspirādo præveni, & adjuvādo prosequere, ut cuncta nostra oratio & operatio semper à te incipiat, & per te cæpta finiatur. Per Christum. &c.

Alia.

O Christe JESU, in unione charitatis illius, qua opus nostræ redemptionis operatus es in medio terræ, offero tibi hoc opus. N. & omnes actiones meas ad majorem Nominis tui gloriam, meam & proximorum salutem.

Ora.

Oratio post quodlibet opus.

Benedictus es Domine DEUS meus,
qui exordium, progressum, & exitum
huic operi tribuisti, tuum est, si quid
in eo bonum est, propter quod te lau-
do: meū, si quid in eo peccatū, de quo
doleo. Dignare ô piissimè Domine, su-
scipere, & meritis Unigeniti Filii tui
supplere imperfectū meum, & da, ut
quod à me neglectū, alias juxta bene-
placitū tuū corrigatur & perficiatur.

Ante scholam & studia recitetur.

Veni Sancte Spiritus, reple tuorū
corda fideiū, & tui amoris in eis ignē
accende: Qui per diversitatē lingua-
rū cunctarū gentes in unitate fidei
congregāsti.

℣. Emitte Spiritum tuū & creabuntur.

℟. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

DEUS, qui corda fidelium Sancti
Spiritus illustratione docuisti da
nobis in eodem Spiritu recta sapere,
&

& de ejus semper consolatione gau-
re. Per Dominum nostrum JESUM
Christum Filium tuum, qui tecū vi-
vit & regnat in unitate ejusdē Spi-
ritūs sancti DEUS, per omnia sæcula
sæculorum. Amen.

Oratio ante studia.

Verbum Patris æternum, & omnis
sapientiæ fons, Domine JESU Chri-
ste, docilitatem mentibus nostris, &
intelligentiæ lumen intunde, ut feli-
citer nobis cedant hæc litterarum stu-
dia, quibus adjuti ad clariorem tui a-
gnitionem, & perfectum amorem bo-
nitatis tuæ pervenire possimus. Qui
vivas & regnas DEUS in sæcula sæ-
culorum. Amen.

Alia Oratio ante studia S. Thomæ Aquinatis.

Creator ineffabilis, qui de th-
sauris sapientiæ tuæ, tres Angelorum Hierar-
chias annotasti, & eas super cælū Em-
pyreum miro ordine collocasti, atque
elegantissime partes Universi distribu-
isti

isti. Tu, inquam, qui verus fons luminis & sapientiæ diceris, atque supereminens principiū, infundere digneris super intellectūs mei tenebras tuæ radium claritatis, duplices, in quas natus sum, à me removens tenebras, peccatum scilicet, & ignorantia. Qui linguas infantium facis esse disertas, linguam meam erudias, atque labiis meis gratiā tuæ Benedictionis infundas. Da mihi intelligendi acumen, retinendi capacitatem, interpretandi subtilitatem, addiscendi facilitatem, loquendi gratiam copiosam: ingressū instruas, progressum dirigas, egressū compleas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oratio post studia.

Gratias ago tibi æterna Sapientia JESU Christe, cui hæc, quæ modo didici, me docere placuit. Da Domine labori meo incrementum, quo proficiat ad tuā gloriā, & meā ac proximorum

Manipulus piarum precū,
rum meorum æternam salutē. Amen.

*Quoties auditur signum horæ, recitetur
unum Ave Maria cum versiculis:*

MARIA Mater gratiæ,
Dulcis Parens clementiæ,
Tu nos ab hoste protege
Et mortis horâ suscipe.

Ad signum Angelicæ salutationis.

1. *Angelus Domini nunciavit MARIÆ,
& concepit de Spiritu Sancto.*

Ave MARIA. &c.

2. *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi se-
cundum verbum tuum.*

Ave MARIA. &c.

3. *Et VERBUM CARO FACTUM EST,
& habitavit in nobis.*

Ave MARIA. &c.

Oremus.

GRatiam tuam, quæsumus Domi-
ne, mentibus nostris infunde,
ut qui Angelo nunciante, Christi Fi-
lii tui Incarnationem cognovimus,
per

per Passionem ejus & crucem ad Resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Die Iovis ad Christi agoniam pro opportunitate dicentur septem Pater noster.

¶. Proprio Filio suo non pepercit DEUS.

¶. Sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Oremus.

Domine JESU Christe, qui miserrias & angustias, opprobria ac contumelia, calumnias & injurias, poenas & afflictiones, passionem & mortem patienter pro nobis miseris peccatoribus redimendis ferre voluisti: te supplices exoramus, ut omnes cruciatus, vitam, & mortem tuam, inter iudicium tuum, & animas nostras, nunc & in hora mortis nostrae ponere, & largiri digneris vivis misericordiam & gratiam, defunctis requiem & veniam, Ecclesiae tuae pacem & concordiam, patriae nostrae tranquillitatem & nobis

Manipulus piarū precū,
bis peccatoribus vitam & lætitiā
ſempiternā Amen.

*Cum pulſatur die Veneris ad obitum
Chriſti, precentur omnes:*

Chriſtus factus eſt pro nobis obe-
diens uſque ad mortem, mortem au-
tē Crucis; propter quod DEUS exal-
tavit illum, & dedit illi nomen, quod
eſt ſuper omne nomen.

*ſ. Adoramus te Chriſte & benedicimus
tibi.*

*ſ. Quia per Sanctam Crucem tuam
redemiſti mundum.*

Oremus.

R Espice, quaſumus Domine, ſu-
per hanc familiam tuā, pro qua
Dominus noſter JESUS Chriſtus non
dubitavit manibus tradi nocentium,
& Crucis ſubire tormentum, qui te-
cum vivit & regnat in ſæcula ſæculo-
rum. Amen.

BENEDICTIO MENSÆ

Ante prandium.

¶. Benedicite.

¶. Benedicite.

¶. Oculi omnium in te sperant
Domine, & tu das escam illorum
in tempore opportuno.

¶. Aperis tu manum tuam, & im-
ples omne animal benedictione

¶. Gloria Patri & Filio, & Spiritui
Sancto.

¶. Sicut erat in principio, & nunc, &
semper, & in sæcula sæculorū. Amē.

Kyrie eleyson, Chryste eleyson. Ky-
rie eleyson. Pater noster.

¶. Et ne nos inducas intantationem.

&. Sed libera nos à malo. Amen.

Oremus.

Benedic Domine nos, & hæc tua
dona, quæ de tua largitate sumus
sumpturi. Per Christum Dominum
nostrum, ¶. Amen.

¶. Jube Domne benedicere.

¶. Men-

¶. Mensæ cœlestis participes faciat
nos Rex æternæ gloriæ. ¶. Amen.

Post prandium.

¶. Tu autem Domine miserere nobis

¶. DE O gratias.

¶. Confiteantur tibi Domine omnia
opera tua.

¶. Et Sancti tui benedicant tibi.

¶. Gloria Patri & Filio & Spiritui
Sancto.

¶. Sicut erat in principio, & nunc, &
seper, & in sæcula sæculorū. Amē.

Agimus tibi gratias omnipotens
DEUS pro universis beneficiis tuis;
Qui vivis & regnas in sæcula sæculo-
rum. ¶. Amen.

Laudate Dominū omnes gentes,
laudate eum omnes populi:

Quoniam confirmata est super nos
misericordia ejus, & veritas Domini
manet in æternum.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui
Sancto.

Sicut

Sicut erat in principio, & nunc, &
semper, & in sæcula sæculorū. Amen.

Kyrie eleyson. Chryste eleyson.

Kyrie eleyson. Pater noster

℣. Et ne nos inducas in tentationē.

℞. Sed libera nos à malo.

℣. Disperdit, dedit pauperibus.

℞. Justitia ejus manet in sæculū sæculi

℣. Benedicam Dñum in omni tēpore

℞. Semper laus ejus in ore meo.

℣. In Dño laudabitur anima mea.

℞. Audiant mansveti, & latentur.

℣. Magnificate Dominum mecum.

℞. Et exaltem⁹ nomē ejus in idipsum.

℣. Sit nomen Domini Benedictum.

℞. Ex hoc nunc & usque in sæculū.

Retribuere dignare Domine, omni-
bus nobis bona facientibus propter
nomen tuum vitam æternam. Amen;

℣. Benedicamus Domino.

℞. DEO gratias.

℣. Fidelium animæ per misericordiã

DEI requiescāt in pace. ℞. Amen.

Pa-

DEUS det nobis suam pacē. & Amen.

Ante cœnam.

V. Benedicite.

R. Benedicite.

Edent pauperes & saturabuntur, & laudabunt Dominum, qui requirunt eum: vivent corda eorum in saculum sæculi.

V. Gloria Patri & Filio, & Spiritui S.

R. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorū. Amen.

Kyrie eleyson: Christe eleyson. Kyrie eleyson. Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

*Oremus.***B**enedic Domine nos, & hæc tua dona, quæ de tua largitate sumus sumpturi. Per Christum Dominum nostrum. & Amen.

Jube Domne benedicere.

Ad cœnam vitæ æternæ perducatur nos Rex æternæ gloriæ, *Post*

Post cenam.

6. Memoriam fecit mirabiliū suorū
misericors & miserator Dominus.

7. Escam dedit timentibus se.

8. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Sancto:

9. Sicut erat in principio, & nunc, &
semper, & in sæcula sæculorū. Amē.

Benedictus DEUS in donis suis, &
sanctus in omnibus operibus suis;
qui vivit & regnat in sæcula sæculo-
rum. 9. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes

& reliqua ut sepra 211.

In Nativitate Domini usque ad cenam
Vigilie Epiphaniae exclusivè, dicitur.

10. Verbū caro factū est, Alleluia.

11. Et habitavit in nobis, Alleluia.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui S.

Sicut erat in principio, & nunc,

& semper, & in sæcula sæculo-

rum. Amen.

In se.

215 Manipulus piarum precum.

In fine dicitur.

♣. Notum fecit Dominus, Alleluia.

♣. Salutare suum, Alleluia.

In Epiphania & per totam octavam.

♣. Reges Tharsis & insulæ munera offerent, Alleluia.

♣. Reges Arabum & Saba dona adducent, Alleluia.

Gloria Patri &c. *ut supra.*

In fine dicitur.

♣. Omnes de Saba venient, Alleluia.

♣. Aurum & thus deferentes. Alleluia.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sãcto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amē.

In cana Domini dicitur absolute.

Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem.

Deinde Pater noster totum secretò.

In fine iterum dicitur.

Christus factus est, *ut supra*, Postea Psalmus 50. Miserere mei DEUS. quò finitò sine. ♣. Gloria Patri. secretò dicitur.

Pa

Pater noster. Deinde absolute Oratio. Re-
spice, quæsumus Dñe, ut supra 209. sine
Qui tecū &c. In Parasceve Domini.

Eodem modo fit sicut in cœna Domini,
sed dicitur ad.

℣. Christus factus est &c.

℣. Mortem autem Crucis.

Sabbato Sancto.

℣. Benedicite.

℣. Benedicite.

℣. Vespere autem Sabbati, quæ lu-
cescit in prima Sabbati, Alleluia.

℣. Venit Maria Magdalene & altera
Maria videre sepulchrū, Alleluia.

Gloria Patri, & Filio, &c.

In fine repetitur ℣.

Vespere autem Sabbati, ut supra.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S.

Sicut erat in principio, & nunc, &
sēper, & in sæcula sæculorū. Amen.

Laudate Dominū omnes gentes, &c.

Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie

eleyson. & reliqua, ut supra. 211.

K

In

217 Manipulus piarum precum

In die Pascha ad cenam sequentis sabbati.

℣ Hæc dies, quam fecit Dñus, Allel.

℞ Exultemus & lætemur in ea, Allel.

Gloria Patri, &c In fine iterū dicitur

℣. Hæc dies, ut supra. cum reliquis

In Ascensione Domini usque ad Vigiliam

Pentecostes exclusivè.

℣. Ascendit DEUS in jubilatione,
Alleluia.

℞. Et Dominus in voce tubæ, Allel:

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S.

Sicut erat in principio, & nunc, &

semper, & in sæcula sæculorū Amē.

In fine dicitur

℣. Ascendens Christus in altū, Allel.

℞. Captivā duxit captivitātē, Allel.

Gloria Patri, & Filio, &c

In Festo Pentecostes, à Vigilia ejusdē inclu-

sivè usque ad cenā sequētis Sabbati exclusivè:

℣. Spiritus Domini replevit orbem

terrarum, Alleluia.

℞. Et hoc, quod continet omnia,

scientiam habet vocis, Alleluia.

Gloria Patri, & Filio, &c,

In

In fine dicitur.

¶ Repleti sūt omnes Spiritu S. Allelu.
¶ Et ceperunt loqui, Alleluia.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S.
Sicut erat in principio, & nunc, &
semper, & in sæcula sæculorū. Amē.

LITANIÆ

De

Svavissimo Nomine

J E S U

Approbate à Sede Apostolica ad Instaurati-
onem Ducis Bavarie.

KYrie eleyson. Christe eleyson.
Kyrie eleyson.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de Cœlis DEUS, Miserere.
Fili Redemptor mundi DEUS, Mise.
Spiritus Sancte DEUS, Miserere.
Sancta Trinitas unus DEUS. Misere.
JESU Fili DEI vivi, Miserere nobis.

Ke

JE.

JESU Potentissime.
JESU Fortissime.
JESU Perfectissime.
JESU Gloriosissime.
JESU Jucundissime.
JESU Carissime.
JESU Clarior Sole.
JESU Pulchrior Luna
JESU Splendidior Stellis.
JESU Admirabilis,
JESU Delectabilis,
JESU Honorabilis,
JESU Humillime,
JESU Pauperrime,
JESU Mitissime,
JESU Patientissime,
JESU Obedientissime.
JESU Castissime,
JESU Amator castitatis,
JESU Amator pacis,
JESU Amator noster,
JESU Speculum vitæ,

Miserere nobis!

Jesu excē!

JESU exemplar virtutum,
JESU Decus morum;
JESU Zelator animarum,
JESU Refugium nostrum,
JESU Pater pauperum,
JESU Consolator afflictorum,
JESU Thesaurus fidelium,
JESU Gemma pretiosa,
JESU Armarium perfectionis.
JESU Bone pastor ovium
JESU Stella maris,
JESU Lux vera,
JESU Sapientia æterna,
JESU Bonitas infinita,
JESU Gaudium Angelorum,
JESU Rex Patriarcharum.
JESU Inspirator Prophetarum,
JESU Magister Apostolorum,
JESU Doctor Evangelistarum,
JESU Fortitudo Martyrum,
JESU Lumen Confessorum,
JESU Sponse Virginum,
JESU Corona Sanctorum omnium.

Miserere
nobis.

Propitius esto, Parce nobis JESU.
 Propitius esto, exaudi nos JESU.
 Ab omni malo, Libera nos JESU.
 A transgressione mandatorum tuorū,
 Ab omni peccandi occasione.
 Ab incurſu omnium malorum,
 A morte perpetua,
 A pœnis inferni,
 Per incarnationem tuam,
 Per Nativitatem tuam,
 Per Circūciſionē tuā, (ſitionē
 Per Cœleſtē Nominis JESU impo-
 Per dolores tuos.
 Per flagella tua,
 Per mortem tuam,
 Per Reſurrectionem tuam,
 Per Aſcenſionem tuam,
 Per gaudia tua,
 Per gloriam tuam,
 Per dulciſſimam Virginem Matrem.
 tuam, Libera nos JESU.
 Per interceſſionem omnium SS. tuo-
 orum, Libera nos JESU.
 Peccatores, Te rogamus audi nos.

Libera nos JESU.]

Ut dulcem melliflui nomis tui memoriam, in tabulis cordis nostri digito virtutis tuæ inscribere digneris, Te rogamus audi nos.

Ut Nomen hoc Sanctissimum & viventes in opere, & morientes in ore habere mereamur, Te rogamus audi nos.

Ut benignissime JESU, nobis sis JESUS. Te rogamus audi nos.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi. Parce nobis JESU.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi. Exaudi nos JESU.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi. Misere nobis JESU.

JESU audi nos.

JESU exaudi nos.

Kyrie eleyson.

Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

Pater noster. &c.

¶ Sit Nomen Domini benedictum.

223 Manipulus piarum precum,

ꝛ. Ex hoc nunc, & usque in sæculū.

Oremus.

OMnipotens sempiterne DEUS,
dirige actus nostros in beneplacito tuo, ut in nomine dilecti Filii tui, mereamur bonis operibus abundare.

DEUS virtutum, cujus est totum quod est optimum, insere pectoribus nostris amorē tui Nominis, & præsta in nobis religionis augmētū, ut quæ sūt bona nutrias, ac pietatis studio quæ sunt nutrita custodias: Qui vivis & regnas cum DEO Patre: in unitate Spiritu Sancti DEUS, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

LITE-

LITERÆ APOSTOLICÆ

IN FORMA BREVIUM.

Quibus Sanctissimus Dominus N.
D. BENEDICTUS PAPA XIII. In-
stitutum Clericorum Sæcularium in Commu-
ne Virventium Apostolica Authoritate ab
INNOCENTIO PP. XI. Confirmatū. Archi-
Episcopis, Episcopis, Regni Poloniae & M.
D. Lithuania commenda vit.

ima.

Ad Celsissimum Illustrissimum ac Ré-
verendissimum Dominum Dñm
THEODORUM à POTOK POTOCKI
Archiepiscopum Gnesnensem,
Legatum Natū Regni Poloniae
& M. D. Lithuaniae Primatē
Primumq; Principem
Abbatem Tynecensem.

Venerabilis Frater Salutem & Apostoli-
cā Benedictionē. Dignissimam tuo Or-
dine, tuaq; Pastoralis sollicitudine operam
reputamus, si ad propagandum Institutum

K5

Cle.

Clericorū in Commune Viventium, auctori-
tatis & Zeli tui vires impendas. Neq̄ ve-
ro gratius Tibi quidpiam esse potest, quam
ea curare atq̄, provehere, qua ad Ecclesia-
stica Disciplina prasidium comparata esse
intelligis, Te proinde Venerabilis Frater
Vehementer hortamur, ut ad laudabile illud;
atq̄, ab hac Sancta Sede probatum Clerica-
lis Vita genus, tuendum & amplificandum
tam in tua ista, quam in ceteris Provin-
ciae Tuae Ecclesiis eam sedulitatem adhi-
beas, quā in rebus ad Divinū cultū animarūq̄,
salutem pertinentibus eximia cū laude im-
pendere nō pretermittis. Ad Divini siquidē
Honoris & Disciplinae Incrementū spectāt tā
instituti illius rationes, quā nostra hujusmodi
Commendationis Officia; Quibus dum Fra-
ternitatem tuam alacri animo obsecundatu-
ram confidimus, Tibi Venerabilis Frater
Apostolicam Benedictionem permanenter
impertimur Datū Romae apud Sanctā Mariā
Majorē sub annulo Piscatoris Die xxv. sbris
MDCCLXXVI. Pōtificatus nostri Anno tertio.

C. Archiep: Emislenus

(L. S.)

Ad Celsissimum Illustrissimum ac Re-
verendissimum Dominum Dñm
CONSTANTINUM in SZANIAWY
SZANIAWSKI.
Episcopū Cracoviensē, Ducē Severiæ.

Venerabilis Frater Salutem & Apostoli-
cam Benedictionem. Salutares fructus,
quos ab Instituto Clericorum Sacularium
in Communi viventium provenire dignosi-
mus, & uberius proventuros esse confidimus,
quemadmodum vehementer nos excitant, ut
ad illius incrementum in tua ista Diocesi
curas Apostolicas conferamus, ita fraterni-
tatis Tue operam deprecantur; neq; nos sinunt,
quia Tibi grata futura sint nostra benigni-
tatis Officia, quibus opem authoritatis, ac
pietatis Tue requirimus, & flagitamus.
Quod igitur Institutum ista Tibi injuncta
Pastoralis Ministerij sollicitudo commendat,
hoc Virtuti, ac Patrocinio Tuo, studijs etiam
nostris magnoperè commendamus. Enitere
propterea Venerabilis Frater pro ea, quam
in

in colenda Domini vinea praestas vigilan-
tia, solertiq³ ut laudatissima Institutio-
nis opus latius propagetur, Tuiq³ Zeli praes-
sidium jugiter experiatur. Id autē, cum
filialis Tua erga nos observantia, & Eccle-
siastica disciplina Zelus cumulatissime pol-
liceatur, amplius confirmatura speramus
Paterna vota, quibus Tuum subsidium po-
scimus, & precipuam caritatem, quam fra-
ternitati Apostolicam benedictionem imper-
timur. Datum Roma Die 2. Maij 1726.

Ad Illustrissimum Excellentissimum
ac Reverendissimum Dominum
Dominum N. PANCERZYNSKI,
Episcopum Vilnensem.

Venerabilis Frater Salutem. Quem in
cunctis Episcopalis Ministerii Curis &
actibus egregie probas, Zelus Ecclesiastica
Disciplina facit: ut quaecunq³ ad illius uti-
litatem & Incrementum redundatura confi-
dimus Tuae Virtuti ac Vigilantia alacri fi-
dentiq³ animo commendemus. Hoc autem
in ge-

in genere potissimum censemus Institutum
Clericorum in Communi Viventium, quod
hujus Sanctæ Sedis Iudicio probatum, magis
adhuc utilitate Ecclesiarum commendari
magnopere optamus. Propterea Fraternita-
tem Tuam ad illius præsidium Paternis Of-
ficijs advocamus Tibi certo confirmantes, fu-
turū nobis gratissimū, Tuisq; Pastoralibus lau-
dib^o dignū, si Tuæ authoritatis ac sollicitudinis
opem conferas, & quā soles animarum sa-
luti advigilare, solertiam adhibeas, ut sa-
lutaris Institutio in Tua Diocesi pro-
pagetur. Quanti enim Ecclesiæ inter sit, ut
Clericalis vita optimis Exemplis abundet,
fraternitas Tua sat intelligit, idq; si unquā,
alias, tēporū nostrorum conditio vehementer
postulat. Te igitur adnitente laudabile In-
stitutū nova Incrementa suscipiat, quod non
solū ad cōsolationis nostræ, sed Meritorū etiā
Tuorū cumulū accedet, ac Fraternalitati Tuæ A-
postolicā Benedictionē permanēter impertimur

Datū Romæ Die 2. Maij A. D. 1726.

Similia Brevia ab eodē Sāssimo sūt data
Illūstris & Rūdissimis Episcopis Polna-
ninesi, Luceorienti. Plocensi, &c. &c.

BREVE APOSTOLICUM

SANCTISSIMI DOMINI N.
INNOCENTII PAPÆ XI.

Quo jus ad Beneficia &c. declaratur,
& titulus ordinationis pro Cleri-
cis Sæcularibus in Commune
viventibus conceditur.

INNOCENTIUS PAPA XI.

AD FUTURAM REI MEMORIAM.

Prospere felicique Instituti dilectorum filio-
rum Clericorum Sæcularium in Comuni
viventium statui, & progressui quatum No-
bis ex alto conceditur providere, eosque spe-
cialibus favoribus, & gratijs prosequi volē-
tes, & eorum singulares Personas à quibusvis
excommunicationis, suspensionis, & interdi-
cti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris,
& pœnis, à jure vel ab homine quavis occa-
sione, vel causâ latis, si quibus quomodoli-
bet innodata existunt, ad effectum præsentium
demtaxat consequendum harum serie absolven-
tes & absolutas fore consentes, supplicationi-
bus

bus eorum nomine Nobis super hoc humiliter
 porrectis inclinati: de Congregationis nōnul-
 lorū ex Venerabilibus Fratribus Nōstris sãctę
 Romane Ecclesia Cardinalibus, & aliquo-
 rum ex dilectis filijs Romane Curie Prelatis
 à Nobis specialiter deputata consilio, autho-
 ritate Apostolica tenore presentium decla-
 ramus, eosdem Clericos Saculares in commu-
 ni vivētes, quorū Institutū & Cōsultiones
 nuper approbavimus, ex assumptione sta-
 tūs & vite Comuns juxta Institutum &
 Cōsultiones hujusmodi nullo modo reddi
 incapaces Beneficiorum Ecclesiasticorū, cum
 curā vel sine curā animarum, & alias cu-
 juscumque qualitatis conditionis vel natura
 existentium, quę per Clericos Saculares in
 titulum, Commendam vel administrationē,
 aut alias quovis modo obtineri consueverūt,
 ac proinde ipsos Clericos Saculares in Com-
 muni viventes, tam presentes, quàm fu-
 turos, quacūque Beneficia Ecclesiastica hu-
 jusmodi, quę de presenti Canonice obtinēt,
 retinere, & alia qualibet, servatis de jure
 ser-

servādis, consequi & obtinere posse; & quatenus ad illa cateroqui Canonice presententur, vel eligantur, aut aliā quovis modo assumantur, in illis Institui, electionesque de eorū personis factas confirmari posse, & debere in omnibus & per omnia, perinde ac si Institutum predictum minimè assumpsisset, nec in illo viveret. Ita tamen ut ipsi omnibus & singulis eorundem Beneficiorum obligationibus satisfaciant, oneraque illis incumbētia supportent, quemadmodum alij Clerici Saculares illa obtinentes satisfacere, & supportare deberent. Præterea eosdem Clericos in communi viventes, cum Seculares sint, omnibus & singulis Clericorum Secularium juribus, prærogativis, præminentijs, immunitatibus, facultatibus, & privilegijs uti, frui, potiri, gaudere posse & debere. Ac demum eisdem Clericis Secularibus in Communi viventibus, ut licet sufficientem beneficii vel patrimonij titulum ad sacros ordines de jure requisitum non obtineant, nihilominus de Superioris Generalis dicti Instituti

pro tempore existentis licentiã, ad titulum
 Communitatis siue Instituti predicti pro
 arbitrio, & conscientia Ordinariorum locorũ
 ad sacros Ordines huiusmodi, servatis aliãs
 servandis, promoveri valeant, autoritate
 & tenore prefatis concedimus, & indulge-
 mus, eã tamen lege, ut si eos subindẽ dimit-
 ti contingat, idem Institutum eis omnia ad
 congruam eorum sustentationem necessaria
 subministrare teneatur, idque donec, & quo-
 usq; eis aliundẽ sufficienter fuerit provisum,
 ad id autem prefatus Superior Generalis bo-
 na dicti Instituti in forma Iuris validã ob-
 bligare & hypothecare debeat in manibus
 eorundem Ordinariorum quibus cura erit se-
 dulo inspicere, an eidem Instituto sufficientes
 suppetant facultates, ex quibus necessaria si-
 cut premittitur Clericis predictis valeant,
 supportatis ceteris ipsius Instituti oneribus,
 subministrari. Decernentes easdem presen-
 tes literas semper firmas, validas, & efficaces
 existere, & fore, suosque plenarios & inte-
 gros effectus sortiri & obtinere, ac illis ad
 quos

quos spectat & pro tempore spectabit in omnibus & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respectivo inviolabiliter observari, sicque in premissis per quoscunque Iudices Ordinarios & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari & definituri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis ac in Universalibus, Provincialibusque & Synodalibus Concilijs editis generalibus vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, nec non quibusvis etiam confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate roboratis statutis & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis & litteris Apostolicis in contrarium premissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus & singulis illorum tenores presentibus pro plenè & sufficienter expressis & ad verbum insertis habentes illis alijs in suo robore permanentibus ad premissorum effectum hæc viciumtaxat specialiter & expresse derogamus

ceterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem ut earundem presentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constituta munitis, eadē prorsus fides ubique locorum tam in iudicio, quàm extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis presentibus si forent exhibita vel ostensa. Dat. Roma apud Sanctam MARIAM Majorem sub Annulo Piscatoris die ix. Febr. MDCLXXXV. Pontificatus Nostri Anno Nono.

J. G. Salfus.

Loco Annuli Piscatoris

Laurentius Bellus.

Cur: Caus: Cam: Apost: Notar:

ROMÆ, Ex Typographia Reverendæ
Camere Apostolicæ MDCLXXXV.

BRE.

BREVE APOSTOLICUM

Sanctissimi D. N. INNOCENTII

P A P Æ XI.

Cocessionis Indulgentiarum pro In-
stituto Clericorum Sæcularium in
commune viventium.

INNOCENTIUS PP. XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM Nos Institutū, & Constitutiones
Clericorū Sæcularium in Commune vi-
ventium auctoritate Apostolica confirmave-
rimus, & (sicut accepimus) iidem Clerici
in vinea Domini ad animarum salutem stre-
nuè laborent, multaque pietatis, & Christi-
anae Charitatis opera assiduè exercent: hinc
est quod Nos felici eorum in vinea manda-
torum Domini progressui, dictique Institu-
ti ad DEI gloriam, & Ecclesie Catholice,
cui Superni dispositione consili, meritis li-
cet imparibus præsidemus utilitatem, spiri-
tualemque Christi fidelium adificationem

pro-

propagationi, & incremento, quantum Nobis ex alto conceditur, providere cupientes; de omnipotentis DEI misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis Clericis Sæcularibus, qui dictum Institutum in posterum ingredientur, die primo eorum ingressus, si verè poenitentes, & confessi, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam, illis quoque qui Institutum hujusmodi ingressi, & in eo viventes juramentum de perseverando usque ad mortem in eodem Instituto juxta Constitutiones prædictas præstiterint, & verè similiter poenitentes, & confessi, eo die Sacra Communionem refecti fuerint, itidè plenariam; Ac præfatis Clericis Sæcularibus in Commune viventibus, nunc & pro tempore existentibus, in cujuslibet eorum mortis articulo, si verè pariter poenitentes, & confessi, ac Sacra Communionem refecti, vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, Nomen IESU ore, si potuerint, si minus, corde devotè in-

voca.

Docuerint, etiam plenariā; Præterea eide-
dem præsentibus, & futuris Clericis Sacula-
ribus verè similiter penitentibus & confes-
sis, ac Sacra Communionè refectis, qui ali-
quam dicti Instituti Ecclesiam vel Orato-
rium, vel Parochialem Ecclesiam loci ubi
pro tempore commorabuntur, die festo S. Pe-
tri ad Vincula à primis Vesperis usque ad
occasum solis diei hujusmodi annis singulis
devotè visiterint, & ibi pro felici Insti-
tuti præfati progressu & propagatione ac
pro Christianorum Principum concordia, hæ-
resum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ec-
clesiæ exaltatione pias ad DEUM preces effu-
derint, pariter plenariam; Insuper eisdem
Clericis Sacularibus in Commune viventibus,
qui spiritualia exercitia per octiduum con-
tinuum in aliqua ejusdem Instituti domo pe-
regerint, & interea verè quoq; penitentes,
& confessi, Sanctissimum Eucharistiæ sacra-
mentum prædictum sumpserint, ac ut præ-
fertur, oraverint, similiter plenariam se-
mel in anno omnium peccatorum suorum
Indulgentiam, & remissionem misericordi-

ter in Domino concedimus. Ac desumum eisdē
Clericis Secularibus presentibus, & futuris
sub Instituto predicto viventibus, qui sin-
gulis diebus manē conscientiam suam dili-
genter examinauerint, cum proposito à pec-
catis abstinendi, & se corrigendi, ac Lita-
nias Beatae MARIÆ Virginis deuotē reci-
tauerint, & ut supra expressum est, ora-
uerint, centum dies pro unoquoq; die quo id
egerint, de iniunctis eis, seu alias quomodo-
libet debitis penitentiis in forma Ecclesia
consuetā relaxamus. Presentibus perpetuis
futuris temporibus ualituris. Volumus au-
tem, ut earundem presentium literarū tran-
sumtis, seu exemplis, etiam impressis ma-
nu alicujus Notarij publici subscriptis, &
si sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate con-
stitutæ munitis, eadem prorsus fides ubiq; lo-
corum habeatur, qua haberetur ipsis præ-
sentibus si forent exhibita uel ostensa. Da-
tū Roma apud sanctā Mariā Maiorē sub an-
nulo Piscatoris die XI Aprilis M. DCLXXXV.
Pontificatus nostri Anno Nono.

Loco ✠ Annuli Piscatoris

J. G. Slusius.

BREVIS DELINEATIO

VITÆ EXIMIÆ SERVI DEI

BARTHOLOMÆI
HOLZHAUSER

PRESBYTERI SÆCULARIS,

&

INSTITUTI CLERICORUM
Sæcularium in Commune viventium
Initium & progressus.

*V*enerabilis Vir BARTHOLOMÆUS
HOLZHAUSER p. m. in pago Lon-
gnau quatuor horas Dilingâ subdixione Il-
lustrissimorum DD. Comitum Fuggerorū
sito, circa Festum S. BARTHOLOMÆI
1613. natus, latinitatis rudimenta Augusta
Vindelicorum posuit: literas humaniores
Neoburgi ad Danubium Ingolstadii verò
Philosophicas, & Theologicas disciplinas ab-
solvit: ubi & S. Presbyteratus Ordine ritè
initiatus ipso die festo Pentecostes 1639.
in Capella B. V. MARIÆ de Victoria pri-

num Sacrum fecit: Anno dein 1640. insequente, & studiorum suorum Theologicorū postremo, licentiā Doctoratūs Theologici insignitus rectā Salisburgum se contulit, prima vitæ Clericorum Secularium in communi viventium restauranda fundamenta positurus, id quod cum aliquot sua intentionis Sacerdotibus in Ecclesia Collegiata S. Laurentii in Wittmoning, in Canonicum Curatum assumptus, ipso D. Petri ad Vincula die ejusdem anni re ipsa præstitit. Anno 1642. jubetur esse Vicarius Reverendissimi, & Illustrissimi Principis Episcopi Chiemensis & Decanus ad S. Ioannem in Leogonthal; ubi usque ad annum 1655. cum magno subditorum ac pauperum, nec minori compluriū Sacerdotum id temporis furorem Svecicum declinantium, ac aliorum quorumcunque quæcunque animi perturbatione pulsatorum, subsidio & solatio perstitit. Inde vocatus ab Eminentissimo & Celsissimo Principe Electore Moguntino Ioanne Philippo per trienniū Decanus & Parochus Bingæ infra Moguntiam

L

fuit

fuit usque ad 20. diem Maij 1658. qua sub
 horam nonam matutinam in presentia qua-
 tuor Sacerdotum animam ejus DEO com-
 mendantium, cum perventum esset ad illa
 verba: Subvenite Sancti DEI, & c. inter
 sereni vultus indicia, Sacramentis Ecclesia
 ritè provissus animam DEO reddidit; cum
 annos vitæ numeraret quadraginta quinque
 minus tres menses; atque secundum restitu-
 tam à se vitam communem in Clero sacu-
 lari superstes annos egisset octodecim, vi-
 didissetque non sine magno suo solatio eandem
 receptam in binis Archiepiscopatibus Salis-
 burgensi & Moguntino, nec non in Epi-
 scopatibus tribus Chiemensi, Frisingensi, ac
 Herbipolensi, majoribus identidem incremē-
 tis suicrescere; in quorum posteriori non so-
 lum anno 1654. Clericis vitam hanc com-
 munem viventibus Seminarium, & plura
 Parochialia beneficia collata sunt, sed ipsum
 etiam eorum Institutum anno 1655. publicis
 literis (prout & anno 1644. ab Illustrissimo
 & Reverendissimo Principe Episcopo Curie
 si.

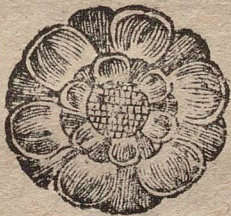
fi, & anno 1653 à pariter Illustrissimo & Reverendissimo Principe Episcopo Ratisbonensi pro eorum Diocesibus) approbatum, & commendatum per totam Diocesim extitit. Ab obitu Venerab. D. Bartholomæi cura Sacerdotū ejusdem Instituti effecit, ut anno 1661. Moguntia Seminarium pro eodem Instituto fuerit erectum, ac dein ipsius Constitutiones approbatæ, ac jussu & auctoritate Eminentissimi Archiepiscopi Anno 1662. primò impressæ publicatæque fuerint. Cujus prudentissimi Principis Electoris secutus exemplum Illustrissimus ac Reverendissimus S. R. I. Princeps Præpositus ac Dominus Elvacensis, Episcopatus Augustani id temporis Administrator, huic Instituto in Principatū suū in modo dicta Augustana Diocesi existentē, jam anno 1663. à se introducto, Beneficia aliquot Parochialia committi, & insuper Seminarium in Civitate Dilingæ sub Patrocinio S. Francisci de Sales, in Episcopū electus anno 1665. erigi, ac ipsas etiam Constitutiones denuò imprimi curavit. Annis de

hinc 1666. in Diœcesim Passaviensem receptum, & 1674. in Archiepiscopatū Strigoniensem Regni Ungaria Primatum introdu-
ctum fuit idem Institutū, ibique anno 1676. approbatum, atque Episcopis Comprovincia-
libus singulari Archipræsulis illius Zelo com-
mendatum. Anno 1680 26 Aprilis S. Con-
gregatio Eminentissimorum Cardinalium in
hunc finem specialiter deputata illud Autho-
ritate Apostolicâ approbandum censuit, sicut
eâdem Authoritate die 7 Junij ejusdem anni
à S. N. D. INNOCENTIO PP. XI. unâ
cum Constitutionibus in forma specifica fuit
approbatum & confirmatum, atque Roma-
no Imperatori, diversis Archiepiscopis, Epi-
scopis, & Principibus per Brevia Apostolica
commendatū. Anno 1682. Rex Hispaniarū
in ejusdem introductionem in Regnis suis cū
Consilio Regio, Clementissime consensit, ac
proinde favente Reverendissimo & Illustris-
simo Episcopo in Civitate Gerundenfi Semi-
narium captum fuit. Iisdem tēporibus Emi-
nentissimus Cardinalis de Norfolkia Regno-

rum Angliæ & Scotiæ Protector, eorundem
 Regnorum Sacerdotibus omnibus, hacce In-
 stitutum Clericorū Communis vitæ Pastora-
 libus literis commendavit; Quod similiter
 Eminentissimus Cardinalis de Alterijs S. R.
 E. Camerarius pro Regno Hiberniæ præsti-
 tit. Circa idē tempus etiam in Italiā plā-
 tatū est Institutum, precipuē in Regno Si-
 cilia, jam duodecim Domus Collegiata, à
 Sacerdotibus Communis vitæ inhabitantur.
 Anno deinde 1683. Singularem Serenissimū
 Regis Regni Poloniæ benevolentia, Il-
 lustrissimus & Rōdissimus Episcopus
 Posnaniensis idem Institutum, in suum
 Episcopatū introduxit. Quem brevi post,
 nempe 1684. secutus Illustrissimus Epi-
 scopus Luceorientis, idē Institutū in
 suo Episcopatu cū Consensu Synodi Diacesa-
 na acceptavit. & Seminarij Ianovia funda-
 ti; directionē cōmisi. Anno verò 1685. Id ipsū
 per Comitia Generalia publicè receptum est.
 Eodem anno cū consensu V. Capituli Varša-
 viensis Ecclesiæ Collegiatae S. Ioannis, di-

rectio Seminarij penes dictam Ecclesiam erecti, ejusdem Institutum Sacerdotibus concedita. Successu temporis circa annum 1699. Illusterrimus D. Dolcki Marechalcus M. D. Lithvaniae, in suis bonis Hereditarijs Carolin propè Pinscū, Praepositurā pro Sacerdotibus Communis Vita de nova radice erexit. Anno dein 1711. Illustrissimus & Excellentissimus Dñus Joānes Bonaventura, in Crasne Comes Krasinski Palatinus Plocensis, Parochiā suā Vegroviensem in Praepositurā erexit, & nova fundatione auctā, Clericis secularibus in Commune vivētibz tradidit. Iisdem temporibus nova fundatio Cameneci Lithvanensis facta, pro eodē Instituto per Synodū & Decretū Illustrissimi Episcopi Luceorientis, atq; V. Capituli cōfirmata Recenter verò Celsissimus Princeps Constantinus Szaniwski Episcopus Cracoviensis Anno 1726. Sacerdotes Saculares in Communi viventes in Almam Diocesim Cracoviensem admisit, tradendo eisdem Clericis Seminarium

*nariū Diacefanum Kieckense; quod à Prafa-
to Cellissimo, à fundamentis, in Amplissi-
mâ & magnificâ formâ de muro adificatū,
sufficiētiq; ac largâ dote provisū est & fun-
datū. Recentissime Illustrissimus & Ex-
cellentissimus Dñus Archiepiscopus
Metropolitanus Leopoliensis JOAN-
NES SKARBĚK prafatū Institutū ad
suā Archidiocesim Introduxit, ad interim se-
minariū Diacefanū hujus vitæ Sacerdotibus
committendo. Illustrissima verò SIENIA-
WSKA Ducissa Regni, novam in eadem
Archidiocesi fecit foundationem, Sacerdotes
hujus Institutū locando ad Ecclesiam Pre-
posituralem in Arce Brzezanensi.*

EPISTOLA FUNDAMENTALIS
 Ven: Viri BARTHOLOMÆI HOLTZ-
 HAUSERI Restitutoris vitæ cōmunis
 Clericorū sæculariū; quā ad suos
 Affectas adversitatibus pressos,
 iisdē & posteris eorū pro so-
 latio scripsit. Anno 1644.

Pax, Gratia & Charitas Dei cū ōnib⁹ vobis. A.

INter Cæteras sollicitudines Fratres
 Charissimi, quibus per omne Tēpus
 erga minimū vitæ Clericalis novū in-
 stitutū superabūdo; quomodo videli-
 cet consumem cursum meum & fide-
 lis inveniar! Omnium maxima est de
 vobis, non solum autē devobis verū
 etiā de omnibus qui in hoc vitæ pro-
 posito continentur, ut in obsequio fi-
 dei & incorruptæ simplicitatis contra
 mundi carnis & Diaboli Machinamē-
 ta inviolati subsistant; Quo Fūdamē-
 to firmiter stante sicut omniū hostiū
 Tela in vanum cadent, ita sanè eodē
 laben-

labente structura vestra spiritualis totaliter rueret. Et bonā meā sollicitudinē magis & quidē de vobis illud auget: quod audiui inter vos murmur & Spiritūs disgustū exurgere cōtrariū probationi fidei vestræ; Quod ex parte credo: Cum sciam, quia Satan vos cribrabit, habens enim irā magnā ex innumerabilibus fructibus, quos defacto ex hoc modico evenire & magis evētuos astutē sagax prævidet, nō ita facile inultos vos trāsire permittet, sed secundū Tēpus & tēpora (prout & quantū DEI dispensatio permiserit) multū insidiabitur calcaneo fidei vestræ, & intelligentias vestras in humano sensu propriæ sapientiæ exacuans; simplicitatē spei vestræ primæ, in quā olim bene ambulabatis, ex adversis variè contingentibus enervare conabitur. Ex quo capite tandem omnem confidentiā erga eū qui hoc negotium dirigit, amitteretis, & remissi facti in

probatione fidei vestræ animū despōderetis, respicientes post quietā ollarū *Egyptiacarū* fruitionem; quā mundū hunc & amatores illius gaudere cum dolore conspicitis. Et quāvis in Christo JESU qui fidelis Deus est penitus confidam, vos ultra id quod potestis sustinere, & utile vobis est nō tētādos esse; verūtamēn nō tam præsentī malo remederi quā de futuro præcavere volens hanc Epistolā vobis scribo ex quā sciatis contrā omne eventū contrarium in inviolatā fide probationis vestræ immoti per gratiā DEI stare.

Primum Fundamentū cui in omnibus difficultatibus & adversitatibus unice innitamini, est fides vestra; quā in spe filiorū Dei sinē hæsitatione penitus confidere debetis; Me, etsi indignū ad hoc opus Ecclesiæ Christi dispositione miserantis Dei prorsus vocatū: Deinde vos omnes similiter in ejusdē operis Ministeriū præordinatos & vocatos

catos esse: Quæ vocatio mihi quidē
revelatione divinâ per fidē certò cō-
stat, de quâ plura litteris consignare,
humilitatis modestia, & Personæ meæ
peccatricis vilitas non sinunt; vobis
vero omnibus sicut & mihi decursus
omnium eorum per quæ isto quatri-
ennio propositum nostrum exurre-
xit & conatus simplicitatis nostræ fuē-
re præventi, prædictam vestrâ voca-
tionem tanquam per signa
credibilitatis omnino indubiam red-
dit, si modo ea peniculatè per ordi-
nē considerare velimus. Quam enim
mirabiliter conjuncti sumus! quam
conjunctionē neq; caro aut sanguis,
neq; proprii amoris stimulus, aut va-
ni alicujus honoris incentivum, nec
denique ullum aliud temporale com-
modum ac humanum interesse effecē-
re, cum hæc omnia à nostro propo-
sito penitus proscripita & procul rele-
gata manifestè cernantur. Ergo gratia
Spi-

Spiritus Sancti, qui consolatur humiles, conjunxit nos, & vocavit consolatione suâ ad opus in quo parturiētes Spiritu laboramus. Deinde quis nos in hâc unitate hætenus conservavit, & fortitudinem & Spiritus longanimitatem ac patientiam Crucis tribuit, quæ tanquã fortes Athletæ Christi per omnia adversa calcantes gaudio spirituali sustinuumus? quot enim angustia & tribulationes, & Cruces, & pericula ex hoc mundo, ex falsis fratribus, ex insidiis hominũ ex linguis mēdaciũ, ex susurracione invidentiũ, ex detractionibus ignorantiũ & ex insultib⁹ Diabolorũ qui omnia tētaverunt jam ab intra, jam ab extra turbationes animorum, Antipathias ingeniorũ cōtrarietates opinionũ & judiciorum. nos ipsos sæpius adversus invicem concitavit! Zelum indiscretum in animis hominum contra nos tanquam incendium effervesce fecit

cit quo incensi multi putantes se obsequium superiori potestati præstare, nos humiles persecuti sunt, & obstacula posuerunt & disturbare nos voverunt verbo, facto & exēplo & sexcenta alia. Et in his omnibus sustinimus crucē, didicimus pati; & non solum nemo ex nobis defecit, sed fortiores facti sumus, & exuperavit gaudiū Consolatio & gratia DEI in cordibus nostris, quæ omnia certam vocationem nostrā reddunt, & solidissimè probant ex hâc minimâ ex humili plantulâ ejusmodi arborē exurrecturâ in his ultimis diebus, quæ umbraculū faciat æstuanti huic sæculo in sceleribus suis. Deniq̃, finis & media hujus vocationis honestate, necessitate, & utilitate plena & possibilia præ oculis existunt, sicut omnes homines alicujus ingenij qui institutum legerunt, aut legūt sine affectu judicantes unanimiter fatentur, *Quis ergo inspira-*
vit

vit? Audiabolus? Sed contra regnū suum quod per hanc vitā directe destruitur, nihil faciet aut inspirabit. An propria sapientia? Sed ipsi scitis me à puero parvulum lactentem fuisse ubera simplicitatis; neq; in persuasibilibus humanæ sapientiæ argumentis exuperasse. Quid ergo aliud dicemus, nisi JESUM Christum per Matrē tuā, & voluntatē, & intelligentiā, & opus hoc in manibus nostris posuisse: respexit enim nos humiles & abscondit hæc à Sapientibus qui fuerunt tot sæculis & revelavit ea parvulis suis servis, qui facient & benedicentur & prosperabuntur in multā humilitate. Ergo vocati sumus à Christo JESU in opus & coronidem operis sui Sancti in Ecclesiæ ædificationē, ergo etiā omnia cooperabuntur nobis in bonū finaliter Ergo adversa varie nobis contingentia, quæ subinde secundū præsentem instantiā nos urgēt, nō destituūt

voca-

vocationē nostrā primā, sed ædificant
& probationem fidei nostræ afferunt;
probatio autē sp̄s, spes vero nō cōtū-
dit. Quid ergo dicemus in adversis;
quod infidelis sit Deus., absit. Quod
reprobus sit vester Antesignanus, aut
quod seducatur spiritu fallaci fugaci-
tatis, nullo modo; sed probatio fidei
horum omnium Finis est: Cum etiā
Sancti DEI contemptibiles, & imbe-
cilles in præsentī vita extiterint: Ergo
non consūmaverunt cursum, ergo se-
ducti sunt vano spiritu fugacitatis,
nullo modo, sed probati sunt in pau-
cis & in multis bene dispositi. Cum
enim quis probatus fuerit, & proba-
tio fidei apud DEUM mensuram suam
impleverit, accipiet coronam fidei,
quā fidelis per omnia adversa sublitit
per gratiam Christi.

Secundum Fundamentum est sciē-
tia in adversis & difficilibus, quā vide-
licet prudenter sciatis in quem finem
divi-

divina Providentia illa permittat: quod fundamentum quia in vobis radicatum non est, in vocatione vestra subinde nutantes turbabimini ad tempus. Hoc ergo scitote intelligentes, quod Deus omnia sua opera præcipua in summa humilitate exurgere voluerit. Deinde incrementum a iud etiam DEUS ab æterno non disposuit, quam ingentes difficultates, tribulationes, adversa, cruces, contemptus, detractiones, falsiloquia, iudicia contraria hominum, falsos Fratres, Zelum indiscretum persecutorum; insidias inimicorum Crucis Christi Machinamenta occulta Diabolorum & errores, & tentationes & sexcenta alia, Quæ omnia huiusmodi operum incrementum DEI sapientia esse voluit, ut primi lapides Posteritati in omni humilitate, patientia & longanimitate tanquam purissimum aurum in igne probati subsistentiam mererentur. Elegit enim DEUS stulta
 huius

hujus mundi ut confundat fortia. Et hoc Fratres charissimi, esse veritatem solidissime fundatam, vobis constare potest non solum ex scripturâ, verum etiam ex omnibus retro sæculis, in quibus viri fortes Ecclesiam DEI operibus suis Sanctis ædificaverât. Ergo adversa, etsi secundum præsentem instantiâ prorsus destructura subindè exurgente nostrâ plantuâ videantur; nullo modo destruunt, sed magis ædificât; & vos omnes in virtutibus & sciëntiâ depurât. Quæ facies erat exurgētis Ecclesiæ Xsti; secti sūt, distēti sūt, dispersi sūt, lapidati sūt; cōbusti sūt. Si hodie Mille Christiani facti, sequenti die sæpius oñes occisi, & turbatio usq; ad aliquot centenos annos. Contempti sunt, stulti habiti, ducti ad præsides, & quis prudens sibi imaginari tunc poterat Ecclesiam hanc sive sectam (ut vocârunt prudentes hujus Sæculi) ad statum Monarchicum mundi perventuram; Cum ad aliquot centenos an-

nos nihil nisi occisio, & turbatio, & inundatio malorum fuerit. Sed vos dicitis: viri illi Spiritum DEI habuerunt, nos autem infirmi sumus erramus, seducimur, indiscreti sumus, immaturum Zelum habemus: & culpa nostra tribulationes nobis eveniunt. Verum etsi Spiritum DEI habuerint, tamē hęc ipsis etiam & milies graviora in probationem fidei acciderunt, ingemuerunt sub iugo malorū. Apostolus dicit: rædet nos vivere: infirmi erant, indiscreti erāt, tentati sunt, cōtentiones habebant, æmulabantur, peccaverunt, erraverunt: Imponebāt manus & dabant Spiritum Sanctum indignis decepti: postea illi utpote ex diabole incēperunt schismata, Hæreses, & docuerunt contra, Rebelles facti, sicut maximē conqueritur Apostolus Paulus de falsis fratribus. Quid ergo dicemus de his; ergo Spiritum DEI non habuerunt, aut exciderunt
de

de gratiâ Spiritûs discretionis; nullo modo: Sed DEUS permittit subtrahendo ad tempus sine culpâ lumen veritatis in probationem fidei Sanctorû. Deindè in Temporalibus cõstituerûnt œconomos, Diaconos; Et falsi Fratres se magis motivo necessitatis & sustentationis per otium associârunt: postea rebellaverunt, defraudaverûnt, acceperunt; discesserunt, elati sunt, & devoraverunt. Ubi hoc scriptum est; in Apostolo Paulo dicente: Sustinetis vero si quis in servitutẽ redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur. Secundum ignobilitatem dico, quasi nos infirmi fuerimus in hâc parte. Hoc & ego dico vobis in hâc parte. quâ vehementer vos disgustatos & impatientes fuisse & esse, scio: Iterum dico, ne quis putet me idè esse insipientem; quod multi devoraverint, multi acceperint, multi elati sint & discesserint: In his ego gloriabor,

riabor, quia sustinui sine culpâ, quid dicemus ergo in his; ergo nos peribimus, ergo temporalia in ruinâ nobis erunt, ergo nos dissolvemur? nullo modo: Sed magis ex hoc sapientes erimus, confirmabimur & divites erimus multû & stabimus gloriantes in omnibus his per JESUM Christum Crucifixum: Si enim ipsi passi sunt, & millies plura, & graviora passi sunt & nos patientes talia fidem accipimus firmam de consummando cursu nostro, quem gratiâ JESU Christi & Ecclesie suæ Sanctæ nos evacuantes suscepimus. Ergo ô Fratres mei charissimi, alacres estote, & omne gaudiû existimate si in varias tentationes incideritis, probatio enim fidei vestræ pretiosior omni auro & argêto. Itaq; fratres mei charissimi nolite terreri, nolite turbari in omnibus adversis, sed gaudete & Sperate, & omnem cōfidentiam hæc videntes in vobis concipite.

cipite; quia hæc omnia solidissimum fundamentum sunt, ex quo scire possumus, cursum nostrum nos feliciter & finaliter consumaturos. Cælum non statim ruet, neque statim secundum presentem malorum instantiam institutum nostrum peribit: sunt muscæ Diaboli, & quo major turbatio eo minus ego turbor, & quo majora pericula eo minus ego curo in fortitudine Spiritus per JESUM Christum confirmatus.

Tertium Fundamentum est libertas Filiorum Dei, in qua stantes liberè agimus foras misso timore inani offensionis humanæ; neque attendentes ad humanam hujusmodi Sapientiam, quæ stultitia est apud Deum; Dominum Cæli timemus, Præcepta ejus observamus, implentes etiam ea, quæ Superiorum potestates nobis Canonice mandant, in cursu nostro & in actibus nostris libertatem servamus, non curantes eos qui resistere nobis voluerint, aut

ope;

opera nostra judicantes reprehenderint, & sinistrè omnia interpretati fuerint. Hæc libertas Filiorū DEL, in quâ omnes Sancti DEL, & viri fortes stâtes olim cursū suū cōsumaverunt, nobis tam necessaria est, quam necessaria est anima Corpori, sine quâ mortui sumus: in hâc libertate Fratres, vellē ita vos abundare, sicut in timiditate inani vos abundare scio: nimis cito turbamini credentes judicâ-tibus vos: nihil arduum audetis timentes etiam minimas confusiones: pacem cordis amittitis nimis in ordinatè placere cupientes omnibus, maximè iis qui foris nobis præfunt, quibus impossibile est in cursu nostro semper placere, quidquid dicant homines non curandum si secundum Regulam mandatorum Christi & Ecclesiæ ejus operemur: Quid verba hominum? Volant nec lapides movere possunt, neq; majores neq; minores estis ex verbis eorum. Nimis

aniles estis attendentes ad omnia
quæ sparguntur quibus & cor præbe-
tis, & in iis Sæpius usq; ad turbatio-
nem & pusillanimitatem & desponsi-
onē animi involvimini. Judicia homi-
num nimis superstiosè accipitis, mi-
hi autem pro minimo certè est, si ab
hominibus judicor: Hinc vos in vo-
bis ipsis diffiditis, contemptibiles ef-
ficiemini, & timidi & nihil audetis
arduum in bonis, quia verba & judi-
cia reprehensionesq; Hominū time-
tis. Creditis inimicis vestris, & di-
mittitis de spe vocationis vestræ, vo-
catis in quæstionē vocationē vestrā,
tanquā dubiā rē quā firmiter credere
sperare & resignare humillimè divinæ
voluntati deberetis, stantes firmi in
Fundamēto vocationis vestræ. Quid
ergo hic vel ille quī libertatē carnis
& Spiritūs diligit, aut ignorat nesciēs
intrinsicā instituti structurā, judicat
nos non posse cursum inceptum con-
summa-

summare, nos non consummabimus!
An judiciū hominū DEI volūtantē e-
vertet, & faciet decreta ejus irrita, o-
pera suæ potētiæ impossibilia, Sapiē-
tiæ insipientia, fortia imbecillia, ardua
non futura, difficilia non possibilia?
Nullo modo. Proinde vos infirmi estis,
& libertatē Sanctā nondū bene radi-
catā habetis citò in vobis ipsis ex ver-
bis & judiciis hominū inaniter difflu-
entes. Et ex hoc capite opera nostra
in timore & pusillanimitate fiunt, ju-
dicia instabilia, proposita infirma, &
Consilia nostra tanquam arundo ven-
tis agitata, omni mutabilitati subjecta
cernuntur. Ergo unusquisq; hujus-
modi libertatis subsistentiā per gratiā
DEI & frequentationē actuū in animo
acquirere, & probe fundare studeat,
in quā veluti in quodā propugnaculo
stantes liberè operari, bona proposita
executioni dare, & Consilia bene sta-
biliter habere possitis, si debitā circū-
spectio-

spectione & providentiâ illa semel rectè ponderaveritis. Effetis enim hic servi quibus mundus illuderet, & tandè in eâ angustia animi cõjiceret quæ vos totaliter in agèdo perplexos rededert; cū nihil tam Sanctū & prudens factū sanumq; Consiliū, quod nō Sapiaentia hujus mundi carpere possit.

Quartum Fundamentū est ut vobis firmiter persuadeatis, cursum hujus vitæ propositi per media ordinata, quæ in humanâ providentiâ semper existant aut existere videantur, consequenter neq; via Ordinaria per humanum ordinem perpetuò decurrere posse. Hoc se ita habere ipsi vobis facile persuadebitis si consideretis, quod non solū nulla via extet, quam ad hanc vitā & Clericorū cõjunctionē aliquis nobis stravit; Verū etiā quod Divinâ Providentiâ proposito fine Militibus suis ad Majorē Gloriā meritōrū Media ordinariè abscondat; Sicut

MPater

Pater aliquis volens ad se attrahere filium manum ostendit, nucē vero abscondit: Hinc semper difficultatem & maximā arduitatē mediorū in executione finis servis suis relinquit, quam postea mediante suâ gratiâ & Auxilio per ingentes labores, curas, preces, varia Consilia, industriâ, Cruces, tribulationes, varietates bonorū & malorū prosperorū & adversorū superātes vincere debent. Et hoc ita DEUM assolere, nobis ex omnibus retro sæculis constat ubi semper proposito fine servis suis abscondit media, ut illa per Heroicam fidem, spem & resignationem à Domino successivè tanquā per violentiā Spirituālē efflagitarent, Sic DEUS Abraham promittit dicens; Multiplicabo Semen tuum sicut Stellas Cœli, mediū autem ob Saræ sterilitatem nullum extitit. Sed credidit Abraham, & reputatū est ei ad justitiā, quā meruit Filiū præter Naturā acci-

accipere; postea probans DEUS Abraham, an infirmus esset in fide, spe & resignatione, jussit immolari Filiū suum: & sic iterū nullū prorsus Mediū ad illū finem cernebatur: Et obedivit Abraham & credidit contra spē, de spe Priori in spem alteram, & meruit audire vocem Angeli de non immolādo Filio suo. Et sic sæpissimè DEUS nō solum media abscondit, sed dans illa denuò irrita sæpe facit ad tempus, ut ad majorē fidē, spē & resignationē servos suos alliciat. Sic & nos in nostro proposito procedere debemus, etsi media certa subindē non appareant, aut apparentia denuò deficient & irritentur, de fide tamen spe & resignatione in Dñum nostrū JESUM Christū & Matrē ejus, aut de fine proposito quidquā recedere nō debemus, sed alacriores reddi ad laborandum: Sic omnibus Fundatoribus Statuū DEUS proposuit finē, & media abscondit, &

tamē finē feliciter assecuti sunt, non per viam ordinariā & media in humana providentiā jam existentia sed per Fidē mereri debuerūt. & per laborē assequi quod non viderant. Sic & mihi DEUS ante undecim annos in revelatione per fidē Finē posuit, media autē prorsus abscondit; Et credere didici contra spē, de spe in spē alteram: & accipere merui universale sistema alicujus Monarchici Corporis de quo scitis, sed media ulterius nō vidi, quibus propositū meū inciperē: proinde credidi tanquam cœcus innitens baculo divinæ voluntatis & credidi cōtra spē, de spe Priori in spē alterā. Et DEUS movit corda vestra contra voluntatē vestrā Naturalē, ut essetis Socii & parati ad hanc vitam, & sic usq; huc sicut ipsi scitis, in fide spe & resignatione cordis amabulavi, & pleraq; præter humanā expectationē in confusionem hujus Sæculi Sapientiæ accide-

ciderunt & prosperata sunt ut optime
memoriâ tenetis, itaq; quia media
viâ ordinariâ in aliquâ humanâ provi-
dentiâ non existunt, quid mirû est, si
ii qui foris sunt, Sinistrè dispositionē
nostrâ judicent & insipientiâ æstimēt,
aut quid turbamini, si subinde errore
decipiamur, viâ enim à nemine stra-
tâ quis sine errore & peccato maximè
politico accedet, quæ tã ardua & spi-
nosa est? Hoc ideo dico, ut sicut ego
vestras libenter infirmitates sustineo,
ita vos errores meos & defectus adex-
tra, quos DEUS in mei humiliationem
& probationē uberiorēq; eruditionē
subinde in meis dispositionibus per-
mittit aut imposterû permittet, inSci-
entiâ accipiatis; ex animo supportâtes,
donec ego vobiscû & vos mecû cre-
scamus in virû perfectû & mensuram
plenitudinis Christi: neq; imposterû
murmurare cōtra me vobis expedit in
cōtrariis eventibus, sed magis æquo

animo prospera & aduersa accipere: neq; nimis sapere vos decet supra id quod ad vos nō spectat: Confido enim per gratiā IESU Xsti, me vobis nō fore ignominiā, nisi in Cruce Dñi nostri: neq; vos seducā, aut in tētationes nocivas coniciam, sicut quidā avaritiæ cultores arbitrantur vos turbare volentes. Scitis enim quomodo hactenus vobis condescēderim, è contra me & omnia mea evacuādo impenderim & superimpenderim & adhuc impendā quamdiu guttulā Sanguinis in Corde meo & capillū in capite superstitē habuero. In simplicitate meā sicut hactenus ambulabo & secundū scientiā: Proinde finite me agere, Cōsilia vestra audiā, sed mihi dispositio & iudiciū reservare erit, quod in quouis negotio agendum vel omittendū. Non expedit vobis in contemptū abire, aut iudicare quando tempestas Adversorū ingruit; Socii laborū Socii & præmiorum,

miorū, Socii in prosperis, Socii in ad-
versis. Charitas nunquam evacuatur,
omnia credit, omnia sperat, omnia su-
stinet. An jam saturati estis, an jam
regnatis, an jam Sapientes facti estis,
an jã super abundatis, an jam Judices
estis implentes etiam mensuram cum
hoc mundo? Hęc scribo vobis, ut bo-
nã confidentiam quã olim habuistis,
cõservantes de animis vestris excide-
re non sinatis, & in vocatione vestrã
in quã vocati estis, firmiter stantes per-
maneatis, adversa qualiacũq; illa sint,
vos perturbare nõ sinatis; quia sic o-
porter fieri in incrementum nostrum;
proinde libertatem animi maxime ad
extra cõservare; Certã facite vocatio-
nẽ vestrã coronãtes eã conatibus Sã-
ctis in hoc vitæ proposito. Et hęc est
Epistola, quã vobis ex intimis medul-
lis charitatis quã erga vos omnes &
institutũ nostrũ in veritate totus incẽ-
dor scribere voluit, ut diligatis me, &

diligatis & invicem in sinceritate & sanctitate & dilectionis vestra nō sit finis, usq; dū cōveniamus in Patriā. Interim bonā spē habeatis ausu atacri & indefesso Studio laborantes, (unusquisq; Prout accepit à Dño) usq; dū cursum nostrū Cōsummemus. Orate pro me sicut ego vos semper in orationibus meis habeo. Estote salutati in osculo dilectionis JESU Christi. Gratia Dñi nostri JESU Xsti cū omnibus vobis Amē. BARTHOLOMÆUS PECCATOR.

§ FINALIS.

MEmētote mei, & miseremini vestri hominonis infimi o Fratres mei intimi & Memētote queso mei, ut hac faciatis: tāquā parturiēs & agonizās, o Filioli mei, hac lachrymor & scribo. Sobrii estote, & in habitu Sancto humiles cōversamini in hoc mundo. Omne tēpus in Gloria Dei & salutē animarū collocare, sicut præscripsi vobis: viā verarū & Solidarū Christianarū virtutū à juventute

tute ingrediētes semper in melius ambulatē:
Cōmunitatē bonorū tāquam Testamētū vita
eterne ambabus ulnis sine decisione & fraude
osculo dilectionis amplectētes semper tenete,
ut sitis nihil habētes & omnia possidētes, &
bene utētes hoc mūdo sic trāseatē per bona tē-
poralia, ne amittatis eterna. Et qui economi
sunt fideliter administrēt, & in omni Charit-
tatis sollicitudine omniū necessitatem semper
præveniētes taliter Fratribus alteris dispē-
sent, qualiter sibi dispēsari vellēt. Familias
vestrā tam Clericorū, quā Laiicorū ita in-
stituere satagite, ut utroq; proportionato
passu in timore Domini omni tēpore progre-
diatur. Vocatiōē vestrā adextra dignā fa-
cite vita eterna, cōgregantes vobis coronā
ex lucro animarū sicut præscripsi vobis: Sed
nō obliuiscimini recollectionis interna, cujus
virtute per quotidianā meditationē, aut sal-
tē lectionē spirituālē & jacula S. Spiritūs, id
quod per labores aut strepitum hujus Seculī
deperditū est iterū restauretur. Scientiā ha-
bete & discretiōē tāquam omniū virtutum
Matrē & Magistrā Sanctā in omnilus ve-
stris

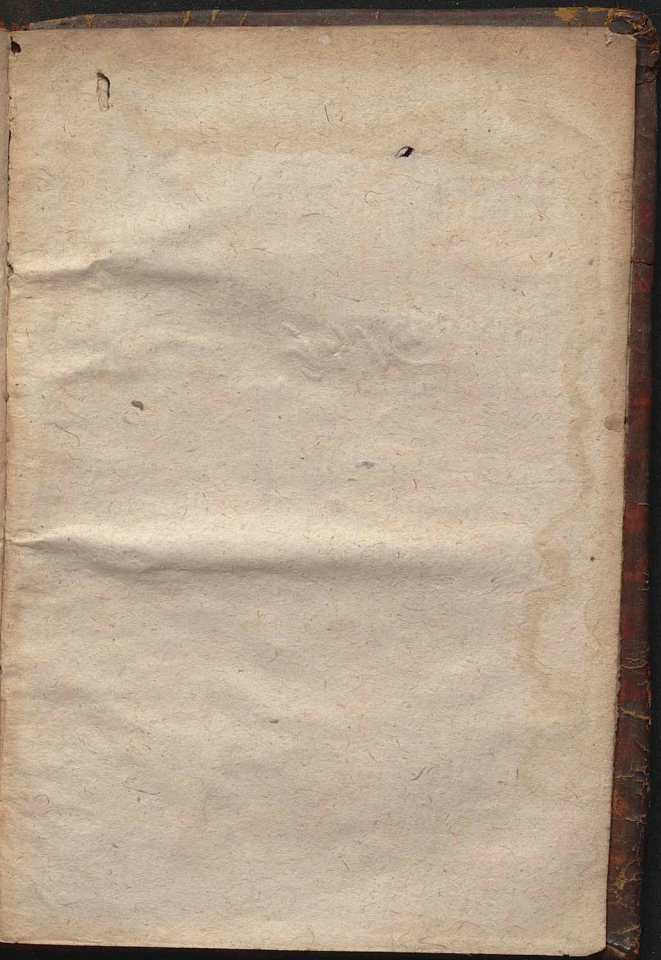
stris actionibus vobis semper preponite & in
operamini maxime adextra nisi quod illius
Sanctæ Cynsura post maturâ præmeditatio-
nē & aliorū audito Consilio operandū vel
omittendū suaserit. Societatē & Fraternali
conuersationē in vinculo amoris ad invicem
retinete, & à commercio Mulierū tāquam
à facie colubri accedentes fugite & deniq;
ut hac ita propagetur & in sempiternū cō-
seruetur ad Matricē hujus statūs, quā or-
dinari attendite & ex eā per generationē
quandam continuā Filios inemeratos ad eā-
dem hanc vitā & vocationem vobis educate.
Media instituendi eam DEI misericordia &
Gratia Principū ad manum vobis dabunt, si
instanter eā deprecantes, discretionē & dex-
teritate agendi uti satagetis. Mementote
mei o Fratres Medullitūs amantissimi, Me-
mentote o Filioli mei existentes & futuri,
ut hac semper faciatis, & nunquam dilabi
disciplinā ac jugū permittatis. Et si ad te-
porē post tēpora inclinare videritis, reducite
ad carbones ignis Spiritūs Sancti. Custodite
Institutū; Dirigite Fratres in omni humili-
tate

rate & Charitate ut Filii lucis sitis, Memē-
tote mei quāso ne inutiliter institutū limi-
tantes disciplinā enervetis, ut fieri solet. Vos
ō Superiores Custodes agri, vigiles domūs
DEI Virga regnantes, circuite vineā Domi-
ni, & videte quāso, ut totius hujus instituti
circūferentia sine in scissione incolumis subsi-
stat; Debilia roborate, ut quae successu tēporis
de disciplinā dilabi cōtingit, maturē restau-
rate, Alloquor hodie omnes existentes & fu-
turos tāquam Filios meos Charissimos,
si quae Societas spiritūs, si quae viscera
miserationis & si quod vinculum dile-
ctionis, & si quae vis Lachrimarū implete gau-
diū meū, ut idē etiā sapiatis eādē charitatē
habentes, unanimes id ipsum sentientes, nihil
per contentionē, neq; per inanē Gloriā sed in
humilitate superiores sibi invicē arbitran-
tes, nō quae sua sunt singuli quærentes, unus
alterius onera portate, fragilitati mutua in-
vicē cōdescēdite, supportate invicē; & deniq;
Fratres, unus alteri obediat in omne bonū, se-
cundū Deū Patrē & Dominū IESUM Chri-
stūm. Observate sedulo obedientiā directionis
& ejus subordinationē & sic subjacete in vi-

cē sicut mēbra in corpore. Dirigite v̄s in-
vicē, & dirigi unusquisq; se sinat secundū
pr̄scriptā subordinationē. Nā quemadmo-
dū catena in multis membris per connexio-
nem & quemadmodū Corpus humanū sub uno
capite secundū subordinationem membrorū in-
feriorū & superiorū in suā Compagē beatū
consistit; ita vos si hic ab invicem per vi-
talitatem spirituales vegetati & connexi
permanseritis, eritis Corpus & Status, &
Templū IESU Christi, Gloria mundi, honor
Ecclesie, edificatio populi, cōfractio Filii per-
ditionis, & odor agri pleni. Complementū
Statuū, planta pedū totius Univerſi. Spiri-
tualis Univerſalis Corporis quod est Ecclesia
conſtata ex omnibus statibus ultima proles.
Gratiā Dñi Noſtri IESU Christi & Be-
nedictio Patris, & abundantia Spiritūs
Sancti vobiscū sit & vobiscū ambulet
in sempiternū; ut vos omnes cū poste-
ritate videā, deosculer & amplexu
Celeſti cōprehendā in eternā
Beatitudine. Amen.

BIBLIOTHECA
VNI. I. IESU
C. MAGDOVENSIS

2146

DUBLIN
Bib. Jag.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0026660

